การพัฒนาระบบวัดประจุค้างสำหรับฉนวนพอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวาง ในสายเคเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

นายณัฐวุฒิ เรื่องขจรเมซี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีการศึกษา 2555

DEVELOPMENT OF SPACE CHARGE MEASURING SYSTEM FOR CROSSLINKED POLYETHYLENE INSULTING METERIAL IN HIGH VOLTAGE CABLE BY USING PULSED ELECTRO-ACOUSTIC METHOD

Nattawut Ruangkajonmathee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Degree of Master of Engineering in Electrical Engineering

Suranaree University of Technology

Academic Year 2012

การพัฒนาระบบวัดประจุค้างสำหรับฉนวนพอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวาง ในสายเคเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

> (ผศ. ดร.อนันท์ อุ่นศิวิไลย์) ประธานกรรมการ (ผศ. ดร.บุญเรือง มะรังศรี) กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์) (ผศ. ดร.เผด็จ เผ่าละออ) กรรมการ

> > (ผศ. คร.วิมลลักษณ์ สุตะพันธ์) กรรมการ

(รศ. รอ. คร.กนต์ธร ชำนิประศาสน์) คณบดีสำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์

(ศ. คร.ชูกิจ ถิ่มปีจำนงค์) รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ณัฐวุฒิ เรื่องขจรเมซี : การพัฒนาระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวนพอลิเอทิลีนแบบเชื่อม ขวางในสายเกเบิลแรงสูงด้วยวิชีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน (DEVELOPMENT OF SPACE CHARGE MEASURING SYSTEM FOR CROSSLINKED POLYETHYLENE INSULULTING METERIAL IN HIGH VOLTAGE CABLE BY USING PULSED ELECTRO-ACOUSTIC METHOD) อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.บุญเรือง มะรังศรี, 159 หน้า.

พอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวางมีคุณสมบัติทนต่อความร้อนสูง มีคุณสมบัติทางกลและทาง ้ไฟฟ้าที่ดี จากคุณสมบัติดังกล่าวทำให้พอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวางถูกนำมาใช้เป็นฉนวนในสาย เคเบิลแรงสูงกันอย่างแพร่หลาย อย่างไรก็ตาม การใช้งานสายเคเบิลแรงสูงฉนวนพอลิเอทิลีนแบบ เชื่อมขวางภายใต้สภาวะความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูง ก่อให้เกิดการตกค้างของประจ ภายในเนื้อฉนวน เนื่องจากเกิดจากความแตกต่างของอัตราการคายประจุและอัตราการเก็บสะสม ของประจุ การสะสมของประจุค้างทำให้เกิดความเครียดสนามไฟฟ้าเพิ่มขึ้นในเนื้อฉนวน ้ปรากฏการณ์ดังกล่าวส่งผลต่อคุณสมบัติกวามเป็นฉนวน ซึ่งอาจนำไปสู่กวามผิดพร่องของฉนวน ใด้ขึ้น งานวิจัยนี้มีจุดม่งหมายสร้าง ระบบวัดประจุด้างสำหรับฉนวนพอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวาง ในสายเคเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า –เสียงสะท้อน และเพื่อเป็นการทดสอบระบบที่สร้างขึ้น จึงทำการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และระยะเวลาการใช้งานของฉนวน XLPE โดยใช้วัสคฉนวน XLPE ที่แตกต่างกัน 3 ชนิด คือ ฉนวน XLPE ใหม่ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งาน 12 ปี และฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ทคสอบภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและ อุณหภูมิ ผลวิจัยพบว่าที่ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูง จะส่งผลทำให้เกิดความหนาแน่น ้ของประจุด้างที่เพิ่มสูงขึ้นมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี นอกจากนี้ ้ยังศึกษาผลของประจุด้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเคมี โดยตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีด้วย เทกนิก FTIR พบว่าผลของประจุก้างทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโกรงสร้างทางเกมีในหมู่พันธะ C = C และพันธะ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะทั้งสองบ่งบอกว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ และศึกษาผลของประจุค้างต่อลักษณะ โครงสร้างทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงด้วยกล้องจุลทรรศน์ พบว่าประจุค้างไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสัณฐานวิทยา

<u>มไฟฟ้า</u>	ลายมือชื่อนักศึกษา
	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

สาขาวิชา <u>วิศวกรรมไฟฟ้า</u> ปีการศึกษา 2555

NATTAWUT RUANGKAJONMATHEE : DEVELOPMENT OF SPACE CHARGE MEASURING SYSTEM FOR CROSSLINKED POLYETHYLENE INSULATING METERIAL IN HIGH VOLTAGE CABLE BY USING PULSED ELECTRO-ACOUSTIC METHOD. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. BOONRUANG MARUNGSRI, D.ENG., 159 PP.

SPACE CHARGE/PULSED ELECTRO-ACOUSTIC METHOD

Currently, crosslinked polyethylene (XLPE) is widely used as an insulating material for power cable due to its good physical properties. However, under certain operating conditions, their good electrical insulation properties may become degraded. For example, under high electrical filed stress and high temperature can give rise to space charge. Space charge is the difference in the rate of discharge and collection charges. This can cause further concentration of charge and lead to premature failure of the material. Objectives of this thesis are to develop a space charge measuring system using pulsed electro-acoustic technique (PEA) and to study characteristic of distribution in 22 kV XLPE insulated cable. Numbers of XLPE ribbon taken from insulation part of 22 kV high voltage cable for distribution system were used as test specimen. Three types of XLPE cable were used, i.e. un-used, 12 years used and 15 years used cables. Under electrical and thermal stresses, the measurement results by using PEA technique showed that amplitude of space charge increased with increasing in thermal stress and subjection time of stress, especially for 15 years used cable. Furthermore, physical damaged and chemical changed of tested specimens were also analyzed. Chemical change was analyzed using FTIR technique. From chemical analysis results, increasing of C = C bonds (Carbonization) and C = O bonds (Oxidation) was observed. No significance of physical change was observed.

School of <u>Electrical Engineering</u>

Student's Signature_____

Academic Year 2012

Advisor's Signature_____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งด้านวิชาการและ ด้านดำเนินงานวิจัย จากบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร.บุญเรือง มะรังศรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้กำปรึกษา แนะนำแนวทางอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยเป็นอย่างยิ่งและให้กวามรู้ด้านวิชาการมาโดยตลอด รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้านให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา อีกทั้งยังได้ช่วยตรวจทานและแก้ไข รายงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

อาจารย์ คร. สุดเขต พจน์ประไพ อาจารย์สาขาวิศวกรรมเซรามิกที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นต่องานวิจัยอย่างยิ่ง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. วิมลลักษณ์ สุตะพันธ์ อาจารย์สาขาวิชาวิศวกรรมพอลิเมอร์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความรู้ทางด้านวิชาการอย่างดียิ่ง

อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่าน ที่ให้คำปรึกษาแนะนำและประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางด้านวิศวกรรมไฟฟ้าอย่างดียิ่งตลอดมา

ขอขอบคุณ คุณณรงค์ เขียวสูงเนิน และบุคลากรฝ่ายงานพัฒนาเครื่องมือและปรับปรุง ห้องปฏิบัติการทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณจิรทีปต์ สุทธิลักษณ์ และบุคลากรฝ่ายห้องปฏิบัติการวิศวกรรมมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารีทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนการใช้เครื่องมือ และให้คำปรึกษาต่อผู้วิจัย เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสุวิทย์ เพียสังกะ และบุคลากรฝ่ายห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี ที่สนับสนุนการใช้เกรื่องมือ และให้คำปรึกษาต่อผู้วิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณชัยวัฒน์ คงมั่นกลาง คุณประวิตรา หมายสุข และบุคลากรศูนย์เครื่องมือ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีทุกท่าน ที่อำนวยความสะควก ในการทำงานของผู้วิจัย

ขอขอบคุณ คุณอัญชุลี รักค่านกล่าง คุณภัทรวรรณ เคนพะนาน ที่ได้ช่วยติดต่อ ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ให้กับผู้วิจัยเป็นอย่างคื ขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ น้อง ๆ บัณฑิตศึกษาทุกท่าน ที่ทำให้ข้าพเจ้ามีกำลังใจในการ ทำวิจัย ตลอดมา

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางค้าน ต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และขอกราบขอบพระคุณนางกันยารินทร์ นันท์ดี ผู้เป็นมารดา นายกฤติเคช เรื่องขจรเมชี ผู้เป็นบิคา ที่ให้ความรักความห่วงใย และการส่งเสริมทางค้านการศึกษา อย่างเปี่ยมล้นตลอดมาจนทำให้ผู้วิจัยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นตลอดมา

ณัฐวุฒิ เรื่องขจรเมธี

สารบัญ

บทคัดย่	ื่อ (ภาษ	มาไทย)ก
บทคัดย่	่อ (ภาษ	มาอังกฤษ)บ
กิตติกร	รมประ	ะกาศง
สารบัญ		n
สารบัญ	ตาราง	ນ
สารบัญ	รูป	
บทที่		
1	บทนำ	
	1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา1
	1.2	วัตถุประสงค์ของการวิจัย
	1.3	ข้อตกลงเบื้องต้น
	1.4	ขอบเขตของการวิจัย
	1.5	ประโยชน์ที่กาดว่าจะได้รับ
	1.6	รายละเอียดในวิทยานิพนธ์
2	ปริทัศ	นั่วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	2.1	กล่าวนำ5
	2.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	2.3	สรุป10
3	ทฤษภูิ	ใและสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง11
	3.1	กล่าวนำ11
	3.2	สัณฐานวิทยาและคุณสมบัติของสารฉนวนพอลิเมอร์11
		3.2.1 ลักษณะ โมเลกุลสารพอลิเมอร์11
		3.2.2 ลักษณะ โครงสร้างผลึกของสารพอลิเมอร์
	3.3	ปรากฎการณ์การหลอมและการอ่อนตัวจากความร้อนของวัสดุพอลิเมอร์
	3.4	สายเกเบิลไฟฟ้าแรงสูงฉนวนพอลิเมอร์

		3.4.1	วัสดุตัวนำไฟฟ้า21
		3.4.2	ุณวนพอลิเมอร์
		3.4.3	วัสดุกำบังสารกึ่งตัวนำ
		3.4.4	ปลอกหุ้ม
	3.5	การผลิต	าสายเคเบิลขั้นพื้นฐาน
		3.5.1 ข้ำ	น ตอนการผลิตตัวนำไฟฟ้า26
		3.5.2	ขั้นตอนการผลิตแกนกลาง27
		3.5.3	ขั้นตอนการผลิตสายเคเบิลเสร็จสมบูรณ์
		3.5.4	ขั้นตอนการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ
	3.6	ประจุค้	างและผลของประจุล้างต่อการกระจายตัวของสนาม
	ไฟฟ้	าในฉนว	u
		3.6.1	สัณฐานวิทยาและการ โอนย้ายประจุ
		3.6.2	กลไกการเกิดประจุค้างของฉนวนพอลิเมอร์
		3.6.3	ผลของประจุก้างต่อการกระจายของสนามไฟฟ้า41
	3.7	วิธีในกา	ารวัคการกระจายตัวของประจุก้าง
		3.7.1	วิธีพัลส์ความร้อน
		3.7.2	วิธีพัลส์ความคันเหนี่ยวนำจากเลเซอร์
		3.7.3	วิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน 46
	3.8	สรุป	
4	วิชีดำ	เนินการวิ	จัยและสร้างระบบวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง
	4.1	การออก	าแบบและสร้างระบบวัคประจุก้างค้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน 53
		4.1.1	ภากแรงคันสูงและเครื่องกำเนิคสัญญาณพัลส์57
		4.1.2	อิเล็ก โทรด
		4.1.3	อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก
		4.1.4	วงจรขยายสัญญาณและอุปกรณ์แสดงผล
		4.1.5	ชุดควบคุมอุณหภูมิ

	4.2	เงื่อนใบและสภาวะที่ใช้ในการทดสอบลักษณะการกระจายตัว	
	ของา	ประจุก้าง	. 65
		4.2.1 สภาวะภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรง	. 65
		4.2.2 สภาวะความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรงและอุณหภูมิ	. 66
	4.3	การเตรียมตัวอย่างสำหรับวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง	. 66
	4.4	สรุป	. 68
5	ลักษล	ณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ผลของความเครียดทางไฟฟ้า	
อุณหภู	ุุ่มิ ระย	ะเวลาการใช้งาน	. 69
	5.1	กล่าวนำ	. 69
	5.2	หลักการหาความหลักการหาความหนาแน่นของประจุค้าง	. 69
	5.3 ศึก	ึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ในเนื้อฉนวน XLPEใหม่	. 72
		5.3.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียด	
		ทางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ใหม่	. 72
		5.3.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียด	
		ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของฉนวน XLPE ใหม่	. 76
	5.4 ศึก	กษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ในฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน	
มา		12 ปี	. 81
		5.4.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเครียด	
		ทางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี	. 81
		5.4.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า	
		และอุณหภูมิของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี	. 85
	5.5 ศึเ	ึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ในฉนวน XLPE	
ที่ผ่าน	การใช้	้งานมา 15 ปี	. 89
		5.5.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเครียด	
		ทางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	. 89
		5.5.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียด	
		ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	. 93

หน้า

	5.6	สรุป	
6	การต	เรวจสอบโค	รงสร้างทางเคมีและทางกายภาพของฉนวน XLPE
	6.1	กล่าวนำ	
	6.2	การเกิดออ	อกซิเคชันและคาร์บอนในเซชันของฉนวน XLPE 104
	6.3	หลักการต	รวจสอบโครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE
	6.4	การวิเครา	ะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่
		6.4.1	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป
		หลังจาก	สึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะ
		การกระจ	อายตัวของประจุค้าง
		6.4.2	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป
		หลังจาก	สึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ
		ต่อลักษเ	แะการกระจายตัวของประจค้าง
	6.5	การวิเครา	ะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 12 ปี 116
		6.5.1	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี
		หลังจาก	สึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะ
		การกระจ	อายตัวของประจุ ค้าง
		6.5.2	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี
	หลังจากศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ		
		ต่อลักษเ	นะการกระจายตัวของประจุค้าง
	6.6	การวิเครา	ะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 15 ปี 126
		6.6.1	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี
		หลังจาก	สึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะ
		การกระจ	อายตัวของประจุ ค้าง126
		6.6.2	โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี
		หลังจาก	สึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ
		ต่อลักษเ	แะการกระจายตัวของประจุค้าง

6.7	การเปรียบเทียบโครงสร้างทา	เงกายภาพของฉนวน XLPE	135
	6.7.1 การวิเคราะห์โครงส	ร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ใหม่	
	หลังจากศึกษาผลของความเ	ครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ	
	ต่อลักษณะการกระจายตัวขอ	องประจุค้าง	
	6.7.2 การวิเคราะห์โครงส	ร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ผ่าเ	1
	การใช้งานมา 12 ปี เ	หลังจากศึกษาผลของความเครียดทาง	
	ไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณ	เะการกระจายตัวของประจุก้าง .	
	6.7.3 การวิเคราะห์โครงส	ร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ผ่าเ	1
	การใช้งานมา 15 ปี เ	หลังจากศึกษาผลของความเครียด	
	ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลัก	าษณะการกระจายตัวของประจุค้าง	139
6.8	สรุป		
7 ឥទ្	ปและข้อเสนอแนะ		
7.1	สรุป		141
7.2	ข้อเสนอแนะ		
รายการอ้าง	อิง		
ภาคผนวก.	ับกลาลัย	เกลโนโลยีสร้า	147
ภาคผน	วก ก. บทความวิชาการที่ได้รับกา	รตีพิมพ์เผยแพร่	147
ประวัติผู้เขี	บน		

สารบัญตาราง

ตารางที่ หน้า

2.1	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3.1	คุณลักษณะของวัสคุพอลิเมอร์ที่ใช้เป็นฉนวนของสายเคเบิลไฟฟ้า19
3.2	คุณสมบัติของวัสคุที่ใช้ทำตัวนำไฟฟ้า
3.3	ประเภทของฉนวนสายเคเบิลใต้ดิน26
3.4	วิธีการขึ้นรูปสามชั้น
3.5	ข้อดีและข้อด้อยของกระบวนการอบสายเคเบิลแบบ CCV และ VCV
3.6	Relative Permittivity และความเร็วเสียงในวัสดุฉนวน51
4.1	รายละเอียคระบบวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อ
ฉนวน	XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ที่ได้ออกแบบไว้
4.2	รายละเอียดของพิโซอิเล็กทริกที่ใช้ในงานวิจัย
4.3	รายละเอียคระบบวัดประจุค้างสำหรับฉนวน XLPE
	ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน64
4.4	ค่าความเครียดทางไฟฟ้าที่ใช้ในงานวิจัย
4.5	เงื่อนไขที่ใช้ในการทดลองการศึกษาผลของสภาวะ
	พหุกวามเกรียดต่อการกระจายตัวของประจุก้ำง
6.1	ช่วงคลื่นอินฟาเรคของฉนวน XLPE107
6.2	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัว
	ของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ค่าต่าง ๆ110
6.3	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัว
	ของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ค่าต่าง ๆ114
6.4	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัว
	ของประจุค้างของฉนวน XLPE 12 ปี ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ค่าต่าง ๆ119
6.5	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัว
	ของประจุค้างของฉนวน XLPE 12 ปี ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ
ที่ก่าต่า	າ ໆ

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ หน้า

6.6	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัว	
	ของประจุก้างก่ากวามเกรียดต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	.129
6.7	การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัดลักษณะ	
การกร	ะจายตัวของประจุ ภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ	
	ที่ค่าต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	<u>133</u>

สารบัญรูป

3.1	ลักษณะการเรียงตัวของ โมเลกุลของสารพอลิเมอร์แบบเชิงเส้น12
3.2	ลักษณะการเรียงตัวของโมเลกุลของสารพอลิเมอร์แบบกิ่ง
3.3	ลักษณะการเรียงตัวของโมเลกุลของสารพอลิเมอร์แบบเชื่อมขวาง13
3.4	โครงสร้างแบบอสัณฐาน13
3.5	โครงสร้างแบบกึ่งผลึก14
3.6	โครงสร้างกึ่งผลึกของพอลิเมอร์ PE15
3.7	สัณฐานวิทยาของ PE ปริเวณอสัณฐานระหว่างเฟส Lamellar ที่มีโครงสร้างแบบผลึก16
3.8	ปริมาตรจำเพาะของวัสคุพอลิเมอร์ต่ออุณหภูมิ18
3.9	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าไดอิเล็กทริกกับอุณหภูมิ19
3.10	โครงสร้างโดยทั่วไปของสายเคเบิล
3.11	โครงสร้างพอลิเมอร์พอลิเอทิลีนจากเอทิลีน23
3.12	ขั้นตอนการผลิตสายเคเบิลแรงสูงฉนวน XLPE26
3.13	ขั้นตอนของกระบวนการผลิตแกนกลางของสายเคเบิล
3.14	เครื่องมือที่ใช้ในการขึ้นรูปสายเคเบิล
3.15	เทคนิคการอบและการขึ้นรูปโดยทั่วไปของสายเคเบิล XLPE
3.16	แผนผังระบบการผลิตของสายเคเบิลโดยระบบ CCV และ VCV
3.17	แผนผังการทำงานของระบบ MDCV
3.18	แผนภาพแถบพลังงาน
3.19	ลักษณะการเคลื่อนที่ของประจุระหว่างสายโซ่โมเลกุล
3.20	ลักษณะการเคลื่อนที่ของประจุค้างข้ามสายโซ่โมเลกุล
3.21	การลดลงของเวิร์กฟังก์ชันเนื่องจากผลของการฉีดประจุแบบริชาร์ดสัน-ช็อตกี
3.22	การฉีดประจุแบบการฉีดอิเล็กตรอนแบบฟาวเลอร์-นอร์ดไฮม์
3.23	แผนภาพกับคักพลังงานภายในเนื้อฉนวนเนื่องจากสารตกค้าง
3.24	การลดลงเวิร์กฟังก์ชันเนื่องจากผลของกระบวนการพูล-แฟรงเคิล40
3.25	กลไกฮอปปิงเนื่องจากสนามไฟฟ้าภายนอก41

3.26	ผลของประจุค้างต่อการกระจายตัวของสนามไฟฟ้าในฉนวน	42
3.27	ผลของประจุก้างกรณีสนามไฟฟ้าไม่สม่ำเสอมสูง	43
3.28	หลักการวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ความร้อน	45
3.29	หลักการวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ความคันเหนี่ยวนำจาก	
	เลเซอร์	46
3.30	หลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า–เสียงสะท้อน	47
3.31	องค์ประกอบการวัดกระจายตัวของประจุค้างด้วยวิธีพถัสใฟฟ้า–เสียงสะท้อน	48
3.32	สัญญาณแรงคันที่ได้จากวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน	50
4.1	ใดอะแกรมระบบวัดประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน	53
4.2	ส่วนประกอบของ Chamber ที่ใช้ในการวิจัย	55
4.3	ส่วนประกอบของชุคตรวจวัคสัญญาณประจุก้าง	55
4.4	แบบร่างของ Chamber ที่ใช้ในการวิจัย	56
4.5	อุปกรณ์ภาคแรงคันสูงและเครื่องกำเนิคสัญญาณ	57
4.6	อุปกรณ์ชุดอิเล็กโทรค	58
4.7	การติดตั้งอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกและตัวดูดซับคลื่น	60
4.8	ตัวอย่างวงจรขยายสัญญาณอัตราขยาย 30 dB	60
4.9	วงจรงยายสัญญาณ	61
4.10	แผนผังการทำงานของชุดควบคุมอุณหภูมิ	61
4.11	การติดตั้งฮีทเตอร์แบบแท่ง	62
4.12	วงจรกล่องควบคุมอุณหภูมิ	63
4.13	ระบบวัดประจุค้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า–เสียงสะท้อน	64
4.14	ขั้นตอนการเตรียมฉนวน XLPE	67
4.15	เครื่องไมโครโทม	67
4.16	ชิ้นงาน XLPE ที่ถูกตัดด้วยเกรื่องไมโกรโทรม	68
5.1	สัญญาณแรงคันเอ้าท์พุทภายใต้ความเครียคทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm 15 นาที	70
5.2	การกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm	72

5.3	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E= 25kV/mm73
5.4	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E= 50kV/mm73
5.5	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E= 75kV/mm74
5.6	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E= 100kV/mm74
5.7	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อ
ความ	เหนาแน่นของประจุด้างที่ขั้วคาโทดของฉนวน XLPE ใหม่75
5.8	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อ
ความ	เหนาแน่นของประจุก้างที่ขั้วอาโนคของฉนวน XLPE ใหม่76
5.9	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ 25 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง77
5.10	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ 50 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง77
5.11	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ 75 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง
5.12	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ 100 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง
5.13	ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่น
	ประจุก้างที่ขั้วคาโทคของฉนวน XLPE ใหม่
5.14	ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่น
	ประจุก้างที่ขั้วอาโนคของฉนวน XLPE ใหม่80
5.15	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวน
	XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 12 ปี ที่ 25 kV/mm81
5.16	ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน
	XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 12 ปี ที่ 50kV/mm82
5.17	ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน
	XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 12 ปี ที่ 75kV/mm82
5.18	ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน
	XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 12 ปี ที่ 100kV/mm83
5.19	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อความหนา
	แน่นของประจุก้างที่ขั้วกาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

5.20 ความสัมพันธระหวางระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนา	
แน่นของประจุก้างที่ขั้วอาโนคของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี	;4
5.21 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ	
ใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 25kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง8	\$5
5.22 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ	
ใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 50kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง8	6
5.23 ลักษณะการกระจายตัวของประจุล้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ	
ใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 75kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง8	6
5.24 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ	
ใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 100kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง8	;7
5.25 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุด้าง	
ที่ขั้วคาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี8	\$8
5.26 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุด้าง	
ที่ขั้วอาโนคของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี8	\$8
5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน	
5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm9	0
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm	90
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุล้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm	0 0
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm)0)0
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm)0)0
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm)0)0)1
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm)0)0)0)1
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm	90 90 91
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm	90 90 91 91
 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ ใช้งาน 15 ปี ที่ 25kV/mm	90 90 91 91

5.33	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ		
ใช้งา	น 15 ปี ภายใต้ 25kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง94		
5.34	.34 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนว [ั] น XLPE ที่ผ่านการ		
ใช้งา	น 15 ปี ภายใต้ 50kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง		
5.35	ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ		
ใช้งา	น 15 ปี ภายใต้ 75kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง95		
5.36	ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการ		
ใช้งา	น 15 ปี ภายใต้ 100kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง96		
5.37	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อความหนา		
	แน่นของประจุค้างที่ขั้วคาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
5.38	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อความหนา		
	แน่นของประจุค้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
5.39	ความหนาแน่นของประจุด้างของฉนวน XLPE ทั้ง		
	3 ชนิดที่ขั้วคาโทดภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.40	ดาาแหนาแน่นของประจด้างของจนาน XI PF ทั้ง		
	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วค	ารามกัน แนน ของประจุกางของนนรน XEFE กัง 3 ชนิดที่ขั้วอาโนดภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วศ 5.42	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วค 5.42 ที่ขั้วส	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วส 5.42 ที่ขั้วส 6.1	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วส 5.42 ที่ขั้วส 6.1 6.2	3 ชนิดที่ขั้วอาโนคภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วค 5.42 ที่ขั้วค 6.1 6.2 6.3	3 ชนิดที่ขั้วอาโนดภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วศ 5.42 ที่ขั้วส 6.1 6.2 6.3 6.4	3 ชนิดที่ขั้วอาโนดภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า		
5.41 ที่ขั้วศ 5.42 ที่ขั้วส 6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	3 ชนิดที่ขั้วอาโนดภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า		

6.7	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัว	ของประจุค้างที่ 100kV/mm109
6.8	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C ภาย	ยใต้ความเครียดทางไฟฟ้า111
6.9	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = O ภา	ยใต้ความเครียดทางไฟฟ้า111
6.10	FTIR Spectrum หลังวัดสักษณะการกระจายตัว	l
ของบ	ประจุล้างที่ 25kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ	112
6.11	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัว)
ของบ	ประจุด้างที่ 50kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ	
6.12	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัว)
ของบ	ประจุด้างที่ 75kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ	
6.13	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัว	
ของบ	ประจุค้างที่ 100kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง «)
6.14	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้	้ความเครียดทาง
ไฟฟ้	าและอุณหภูมิของฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่า	านการใช้งาน115
6.15	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = O ภายใต้	้ความเครียดทาง
ไฟฟ้	าและอุณหภูมิของฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่า	านการใช้งาน116
6.16	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใ	ช้งานมา 12 ปี
หลังวิ	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่	25kV/mm117
6.17	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใ	ช้งานมา 12 ปี
หลังวั	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่	50kV/mm118
6.18	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใ	ช้งานมา 12 ปี
หลังวิ	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่	75kV/mm118
6.19	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใ	ช้งานมา 12 ปี
หลังวิ	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่	100kV/mm119
6.20	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C	
	ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี	

6.21	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = O		
	ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี121		
6.22	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 25kV/mm		
ที่ค่าย	อุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี122		
6.23	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 50kV/mm		
ที่ค่าย	อุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี122		
6.24	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 75kV/mm		
ที่ค่าย	อุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี123		
6.25	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างที่ 100kV/mm		
ที่ค่าย	อุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี123		
6.26	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้ความเครียดทาง		
ไฟฟ้	าและอุณหภูมิของฉนวน 💦 XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี		
6.27	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = O ภายใต้ความเครียดทาง		
ไฟฟ้	าและอุณหภูมิของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี125		
6.28	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
หลัง	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 25kV/mm127		
6.29	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
หลัง	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 50kV/mm127		
6.30	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
หลัง	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 75kV/mm128		
6.31	FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี		
หลัง	วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 100kV/mm128		
6.32	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C		
	ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี130		
6.33	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = O		
	ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี130		

6.34	FTIR Spectrum หลังวัดลักษณ	มะการกระจายตัวของประจุค้างที่25k	V/mm
ที่ค่าย	วุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน	XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	
6.35	FTIR Spectrum หลังวัดลักษถ	มะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 50k	V/mm
ที่ค่าย	วุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน	XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	
6.36	FTIR Spectrum หลังวัดลักษถ	มะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 75k	V/mm
ที่ค่าย	วุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน	XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	
6.37	FTIR Spectrum หลังวัดลักษถ	มะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 100I	«V/mm
ที่ค่าย	วุณหภูมิต่าง ๆ ของฉนวน	XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี	
6.38	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพัน	ธะ C = C ภายใต้ความเครียดทาง	
ไฟฟ้⁄	าและอุณหภูมิของฉนวน	XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี	
6.39	เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพัน	ธะ C = O ภายใต้ความเครียดทาง	
ไฟฟ้⁄	าและอุณหภูมิของฉนวน 🍃	XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี	
6.40	กล้องจุลทรรศน์ OLYMPUS	DP 11	
6.41	ลักษณะทางกายภาพของฉนว	น XLPE ใหม่หลังจากการศึกษาผลขอ	19
ความ	แครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะกา	รกระจายตัวของประจุค้าง	
6.42	ลักษณะทางกายภาพของฉนว	น XLPE ที่ใช้งาน 12 ปีหลังจากการศึ	กษา
ผลขอ	องความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักม	ษณะการกระจายตัวของประจุค้าง	
6.43	ลักษณะทางกายภาพของฉนว	น XLPE ที่ใช้งาน 15 ปีหลังจากการศึ	กษา
ผลขอ	องความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักร	ษณะการกระจายตัวของประจุก้าง	139

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พอลิเอทิลีนแบบเชื่อมขวาง (Crosslinked Polyethylene: XLPE) ใด้ถูกนำมาใช้เป็นฉนวน ในสายเคเบิลแรงสูงตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1960 และใช้กันอย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน โดยที่ XLPE เกิดจากนำเอาวัสดุพอลิเมอร์พอลิเอทิลีน (Polyethylene: PE) มาผ่านกระบวนการเชื่อมขวาง ด้วยปฏิกิริยาทางเคมี ผลของการเชื่อมขวางทำให้มีคุณสมบัติเปลี่ยนจากเทอร์ โมพลาสติก ไปสู่คุณสมบัติเทอร์ โมเซตพลาสติก ส่งผลให้คุณสมบัติทางกายภาพและทางไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงไป ด้วย นั่นคือ สามารถทนความร้อนได้สูงขึ้น โดยที่ในสภาวะปกติสามารถทนความร้อนได้ถึง 90°C ในสภาวะที่ฉุกเฉินสามารถทนได้ 130°C และในสภาวะการเกิดลัดวงจร สามารถทนได้ถึง 250°C

เมื่อนำสายเคเบิลไปใช้งานจริง บางกรณีจะพบว่าเกิดความผิดพร่องของวัสดุฉนวนถึงแม้ว่า ใช้งานที่ระดับแรงดันต่ำกว่าระดับแรงดันที่ฉนวนสามารถทนได้ โดยพบว่าสาเหตุของความผิด พร่องที่เกิดขึ้นเป็นผลจากประจุก้าง (Space Charge) ที่เกิดขึ้นภายในเนื้อฉนวน การมีประจุก้างใน เนื้อฉนวนทำให้กวามเกรียดสนามไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น ประจุก้างเกิดจากความแตกต่างระหว่างอัตรา การกายประจุกับอัตราการจ่ายประจุ หรือมีสิ่งเจือปนภายในเนื้อสาร เช่น สารตกก้างที่เป็นผลพลอย ได้ในกระบวนการผลิต และสารเติมแต่ง ที่ติดอยู่ภายใน ส่งผลทำให้วัสดุฉนวนมีกุณสมบัติ ที่บิดเบือนไป

ในปัจจุบันจึงมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประจุค้างในฉนวนสายเกเบิลแรงสูงสำหรับ ระบบส่ง จ่ายกำลังงานไฟฟ้า อย่างแพร่หลาย โดยทำการทดสอบเพื่อศึกษาผลของประจุค้างต่อคุณสมบัติของ ฉนวนสายเกเบิลแรงสูงทำให้สามารถรู้ถึงผลของประจุค้างที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของฉนวนได้ด้วย ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วนั้น การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ การ วัดประจุค้างในฉนวน XLPE จึงมีความสำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง งานวิจัยวิทยานิพนธ์นี้จึงศึกษาผลของความเกรียด ทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งาน ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง และ การพัฒนา ระบบวัดประจุค้างสำหรับสายเกเบิลแรงสูงฉนวน XLPE ขนาดพิกัดแรงดัน 22 kVของการไฟฟ้า ส่วนภูมิภาคด้วยเทคนิควิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน (Electroacoustic Pulse Method) เพื่อศึกษาผล ของประจุค้างต่อคุณสมบัติของฉนวน XLPE ของสายเกเบิลไฟฟ้าแรงสูง

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษากระบวนการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ในสายเคเบิลแรงสูงจากผลของ ประจุค้าง

1.2.2 เพื่อศึกษาระบบการวัดประจุก้างของฉนวน XLPE ในสายเคเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

1.2.3 เพื่อพัฒนาสร้างระบบการวัคประจุค้างของฉนวน XLPE ในสายเกเบิลแรงสูงค้วยวิธี พัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

1.2.4 เพื่อศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ภายในเนื้อฉนวน XLPE

1.2.5 เพื่อศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างภายในเนื้อฉนวน XLPE

1.2.6 เพื่อศึกษาผลของระยะเวลาการใช้งานของสายเคเบิลต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างภายในเนื้อฉนวน XLPE

1.2.7 เพื่อศึกษาผลของประจุค้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีและทาง กายภาพของฉนวน XLPE

1.3 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.3.1 การวัดประจุก้างในฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูงจะใช้ วิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียง สะท้อน ในการวัดประจุก้าง

1.3.2 ฉนวน XLPE ที่ใช้ในการวัดประจุค้างเป็นฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูงใต้ดิน ขนาคพิกัคแรงคัน 22 kV

 1.3.3 การวัดประจุก้างในฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียง สะท้อน จะใช้ก่ากวามเกรียดทางไฟฟ้าในการทดสอบในช่วง 25 - 100 kV/mm และความเกรียดทาง กวามร้อน ในการทดสอบจะใช้อุณหภูมิที่ 25°C 40°C 50°C และ 60°C ตามลำดับ

1.3.4 อุณหภูมิห้อง ของการทดลองจะใช้อุณหภูมิที่ห้องปฏิบัติการไฟฟ้าแรงสูง ในอาการ เครื่องมือวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5 เป็นหลัก

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ดำเนินการออกแบบระบบการวัดประจุก้างในฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูง ขนาคพิกัดแรงคัน 22 kV ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน 1.4.2 คำเนินการสร้างระบบการวัคประจุค้างในฉนวน XLPE ของสายเกเบิลแรงสูง ขนาด พิกัดแรงดัน 22 kV ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อนได้

1.4.3 ศึกษาผลของความเครียดไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE

 1.4.4 ศึกษาผลของความเครียดไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้าง ในเนื้อฉนวน XLPE

 1.4.5 ศึกษาผลของระยะเวลาการใช้งานของสายเคเบิลต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE

1.4.6 การตัดฉนวน XLPE เพื่อใช้ในวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ใช้เครื่อง ไมโครโทมในการตัดชิ้นงาน XLPE เพื่อมีขนาดความหนาตามที่ต้องการ

1.4.7 ใช้กล้องจุลทรรศน์ตรวจสอบโครงสร้างทางกายภาพของเนื้อฉนวน XLPE ที่มีการ เปลี่ยนแปลงเนื่องจากผลของประจุค้าง

1.4.8 ใช้เครื่องมือวิเคราะห์แบบ Fourier Transform Infrared (FTIR) Spectroscopy ตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีของเนื้อฉนวน XLPE ที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากผลของประจุค้าง

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

 1.5.1 เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะการเสื่อมอายุของฉนวนสายเคเบิล ไฟฟ้าแรงสูงจากผลของประจุด้าง

1.5.2 เกิดความรู้เกี่ยวกับระบบการวัดประจุด้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน และ ทราบถึงลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างในเนื้อฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูง ขนาดพิกัด แรงดัน 22 kV ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า

1.5.3 เกิดความรู้ความเข้าใจลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE
 ของสายเกเบิลแรงสูงขนาดพิกัดแรงดัน 22 kV ภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ

1.5.4 เกิดความรู้ความเข้าใจลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE
 ของสายเคเบิลแรงสูงขนาดพิกัดแรงดัน 22 kV เนื่องจากผลของอายุการใช้งานของสายเคเบิล

1.5.5 สามาร ถทราบถึงผลของประจุค้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ของสายเคเบิลแรงสูง ขนาคพิกัดแรงคัน 22 kV ที่ส่งผลต่อโครงทางกายภาพและโครงสร้างทางเคมี

1.5.6 ได้เผยแพร่ความรู้จากงานวิจัยเรื่อง ระบบการวัดประจุก้าง ฉนวน XLPE สำหรับสาย เกเบิลแรงสูงด้วยเทคนิควิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ในที่ประชุมวิชาการหรือวารสารวิชาการทั้งใน และต่างประเทศ

1.6 รายละเอียดในวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประกอบด้วย 7 บท ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 เป็นบทนำกล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น ขอบเขตของการวิจัย ขั้นตอนการคำเนินงาน และประโยชน์ที่กาดว่าจะได้รับจาก งานวิจัย รวมทั้งแนะนำเนื้อหาพอสังเขปที่เป็นองค์ประกอบของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

บทที่ 2 กล่าวถึงปริทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์

บทที่ 3 กล่าวถึงสัณฐานวิทยาและคุณสมบัติของสารฉนวนพอลิเมอร์ โครงสร้างของสาย เคเบิล ขั้นตอนการผลิตสายเคเบิลแรงสูง ผลของประจุค้างที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของฉนวน XLPE และวิธีในการวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

บทที่ 4 กล่าวถึงการสร้างระบบวัดประจุด้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน และเงื่อนไขที่ใช้ในการทดลอง

บทที่ 5 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ ระยะเวลาการใช้งาน

บทที่ 6 กล่าวถึงการวิเคราะห์ โครงสร้างทางเคมีและกายภาพของฉนวน XLPE บทที่ 7 กล่าวถึงบทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2 ปริทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กล่าวนำ

การพัฒนาระบบการวัดประจุค้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน มุ่งเน้นสร้างระบบวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง พร้อมทั้งศึกษาผลของ ความเครียด ทางไฟฟ้ากระแสตรง อุณหภูมิ และอายุการใช้งานของสายเคเบิล ที่มีผลต่อลักษณะการกระจายตัว ของประจุค้าง ตลอดจนศึกษาผลของประจุค้างที่ส่งผลต่อโครงสร้างทางเคมีและกายภาพ เพื่อให้งาน สำเร็จตามวัตถุประสงค์จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องดำเนินการสำรวจปริทัศน์วรรณกรรมและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการวิจัย ระเบียบวิธีที่เคยมีการใช้งานมาก่อน ผลการ คำเนินงานข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากคณะนักวิจัยตั้งแต่อดีตเป็นต้นมา โดยใช้ฐานข้อมูลที่เป็นแหล่ง สะสมรายงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อันได้แก่ ฐานข้อมูลจาก IEEE IEE และ Science Direct เป็นต้น ผลการสำรวจสืบค้นงานวิจัยดังกล่าว จะใช้ เป็นแนวทางสำหรับการประยุกต์และพัฒนาเข้ากับงานวิจัยวิทยานิพนธ์นี้

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนำเสนอปริทัศน์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษา การวัคลักษณะ การกระจายตัวของประจุก้าง ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สามารถสรุปโดยย่อเป็นตารางได้ดัง ตารางที่ 2.1 ซึ่งสามารถจัดลำดับการเรียบเรียงผลงานที่มีผู้ได้ดำเนินการก่อนไปสู่งานที่ใหม่กว่าดังนี้

ค.ศ.	คณะผู้ทำวิจัย	การคำเนินงานวิจัย
1989	T. Ditchu,	สึกษา ผลของ โครงสร้างของอิเล็กโทรด วัสดุที่ใช้ทำ
	C. Alquie,	อิเล็กโทรด ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างใน
	J. Lewiner,	ฉนวนพอลิเมอร์ด้วยเทคนิค Pressure – Wave Propagation
	E. Favrie and	(PWP) ผลการวิจัย พบว่า วัสคุอิเล็กโทรคใช้ทำมีผลต่อ
	R. Jocteur	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

ตารางที่ 2.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 2.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ค.ศ.	คณะผู้วิจัย	การคำเนินงานวิจัย	
1996	K. S. Suh,	ศึกษาผลของคัชนีการหลอมเหลวของฉนวน พอลิเอทิลีน	
	J. H. Koo,	ความหนาแน่ นต่ำ (Low Density Polyethylene: LDPE)	
	S. H. Lee,	ที่แตกต่างกันต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง	
	J. K. Park and	พบว่าคัชนีการหลอมเหลวมีผลต่อลักษณะการกระจายตัว	
	T. Takada	ของประจุค้าง และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคาร์บอนใน	
		โครงสร้างทางเคมีของฉนวน LDPE เป็นสาเหตุเริ่มต้นทำ	
		ให้เกิดการเสื่อมอายุ	
1998	T. Kanno,	ศึกษาผลของอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ	
	T. Uozumi and	ประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียง	
	Y. Inoue	สะท้อน พบว่าค่าความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ มีผล	
		ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง โดยที่อุณหภูมิ	
	4	สูงทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุด้างเพิ่มตามไปด้วย	
2000	G. C. Montanari and	ศึกษาผลการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการ	
	D. K. Das - Gupta	กระจายตัวของประจุค้าง ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า –เสียง	
		สะท้อน และวิธี Laser Intensity Modulation (LIMM)	
		พบว่าการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยความเกรียด	
	475	ทางไฟฟ้า ทำให้เกิดการตกค้างของประจุภายในเนื้อ	
	้างกยาส	ฉนวนที่มากขึ้น	
2000	M. Teruyoshi,	ศึกษาผลของความหนาแน่นของฉนวน LDPE ต่อ	
	S. Kenta,	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า	
	K. Kaneko,	– เสียงสะท้อน พบว่าความหนาแน่นของประจุค้างจะมี	
	M. Tatsuo,	มากในเนื้อฉนวน LDPE ที่มีความหนาแน่นต่ำ พร้อมทั้ง	
	I. Mitsugu and	ศึกษาผลของวัสดุที่ใช้ทำอิเล็กโทรคระหว่าง SC และ Al	
	N. Tatsuya	พบว่า SC สามารถฉีดประจุได้ดีกว่า Al	

ตารางที่ 2.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ค.ศ.	คณะผู้วิจัย	การคำเนินงานวิจัย
2000	T. Mizutani,	ศึกษาผลการ โพไรเซชันของความเครียดทางไฟฟ้า
	H. Semi and	กระแสตรงและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ
	K. Kaneko	ประจุค้าง ในเนื้อฉนวน LDPE พบว่าโพไรเซชันไม่มีผล
		ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง แต่ ขนาดของ
		ความเครียดทางไฟฟ้า ระยะเวลาที่ป้อนความเครียดทาง
		ไฟฟ้า และอุณหภูมิ ทำให้เกิดกวามหนาแน่นของประจุ
		ค้างเพิ่มขึ้น
2001	G. Chen,	ศึกษาผลของวัสดุที่ใช้ทำอิเล็กโทรดต่อลักษณะการ
	T. Y. G. Tay,	กระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวน LDPE โดยใช้ SC,
	A. E. Davies,	Al และ Au มาทำอิเล็ก โทรค พบว่าอิเล็ก โทรคที่ทำมาจาก
	Y. Tanaka and	วัสคุ SC มีอัตราการฉีดประจุที่ดีที่สุด โดยเรียงลำดับการ
	T. Takada	เรียงประจุของวัสคุทั้ง 3 ชนิค ได้ดังนี้ SC Al และ Au
		ตามถำคับ
2003	G. C. Montanri and	ศึกษาผลของความชื้นในเนื้อฉนวน XLPE ต่อลักษณะ
	F. Palmieri	การกระจายตัวของประจุก้าง ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า –เสียง
		สะท้อน พบว่าที่ค่าความชื้นที่มาก ขนาคของความเครียด
	475	ทางไฟฟ้า จะส่งผลทำให้เกิดกวามหนาแน่นของประจุ
	บกยาส	ค้างที่มากกว่าค่าความชื้นน้อย ๆ
2003	Y. Tanaka,	ศึกษาผลของสารเติมแต่งในเนื้อฉนวน LDPE และ
	G. Chen,	อุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ด้วยวิธี
	Y. Zhao,	พัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน พบว่าในเนื้อฉนวน LDPE ที่มี
	A. E. Davies,	สารเติมแต่งจะมีความหนาแน่นของประจุก้างที่สูง และ
	A. S. Vaughan and	จะเพิ่มสูงขึ้นตามค่าของความเครียดทางไฟฟ้าและ
	T. Takada	อุณหภูมิ

ตารางที่ 2.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)

ค.ศ.	คณะผู้วิจัย	การคำเนินงานวิจัย
2004	G. Chen,	ศึกษาผลของการเสื่อมอายุจากความเครียดทางไฟฟ้า
	M. Fu and	กระแสสลับของฉนวน LDPE ต่อลักษณะการกระจายตัว
	X. Z. Liu	ของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า –เสียงสะท้อน พบว่า
		การเสื่อมอายุจากความเครียดสนามไฟฟ้ากระแสสลับ
		ส่งผลทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุค้างภายในเนื้อ
		ฉนวนเพิ่มมากขึ้น
2005	J. P. Jones,	ศึกษาการเคลื่อนย้ายของประจุที่ก่อให้เกิดการตกค้างของ
	J. P. Llewllyn and	ประจุภายในสายโซ่โมเลกุลของพอลิเมอร์ที่มีโครงสร้าง
	T. J. Lewis	แบบกึ่งผลึก ภายใต้ผลของความเครียดทางกลและ
		ความเครียดทางไฟฟ้า พบว่าประจุค้างทำให้เกิดการเสื่อม
		อายุของฉนวนพอลิเมอร์
2006	M. Abou – Dakka,	ศึกษาผลของการเร่งการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ต่อ
	A. T. Bulinski and	ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างค้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า –
	S. S. Bamji	เสียงสะท้อน พบว่าฉนวน XLPE ที่มีการเร่งการเสื่อม
		อายุมีความหนาแน่นของประจุค้างเพิ่มมากขึ้น
2007	Y. L. Chong,	ศึกษาผลของอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ
	G. Chen and	ประจุก้างของฉนวน XLPE โดยใช้อุณหภูมิ 25 °C 50 °C
	Y. F. F. Ho	70°C และ 90°C ผลการทคลองพบว่าที่ก่าอุณหภูมิที่สูง
		จะส่งผลทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุค้างเพิ่มตาม
		ไปด้วย
2010	D. H. Mills,	ศึกษาผลการเสื่อมอายุของฉนวน LDPE จากแสง UV
	P. L. Lewin and	แล้วทำการวัดการกระจายตัวของประจุค้าง พร้อมทั้ง
	G. Chen	วิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงไป การทดลอง
		พบว่าแสง UV ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่ม
		ใฮครอกซิล และคาร์บอนิล (3500-3000 และ 1750 cm ⁻¹
		ตามลำคับ) แล้วทำการวัดการกระจายตัวของประจุค้าง
		ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน พบว่าการเสื่อมอายุของ
		ฉนวนจากแสง UV ทำให้การเพิ่มของประจุก้าง

จากปริทัศน์วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่ได้สรุปผ่านมา ทำให้ทราบว่ามีผู้วิจัยได้คิดค้นและ นำเสนอแนวคิด การพัฒนาระบบ การ วัดประจุค้างในฉนวน XLPE สามารถทำให้ผู้วิจัยมองเห็น แนวทางในการออกแบบระบบการวัดประจุค้างในฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน รวมถึงแนวทางในการวิเคราะห์โครงสร้างทางกายภาพและทางเคมีของฉนวน XLPE เนื่องจากผล ของประจุค้าง ดังนั้นในส่วนถัดไปจากนี้เป็นการสรุปงานวิจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้ง นี้ โดยกล่าวถึงรูปแบบการทดสอบต่าง ๆ โดยย่อดังนี้

โดยเริ่มต้นจาก Kanno et al. (1998) ศึกษาผลของอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุด้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน โดยแบ่งการทดลองออกเป็น 2 กรณีคือภายใต้อุณหภูมิคงที่ 65 °C และกรณีที่อุณหภูมิไม่คงที่ 65-25 °C พบว่าค่าความเครียดทาง ไฟฟ้า อุณหภูมิ มีผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง โดยที่อุณหภูมิที่สูงทำให้เกิดความ หนาแน่นของประจุด้างเพิ่มตามไปด้วย

Abou-Dakka et al. (2006) ศึกษาผลของการเร่งการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้างค้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อนโดยใช้ฉนวน XLPE ที่แตกต่างกัน 2 ชนิดคือ ฉนวน XLPE กับฉนวน XLPE ที่ผ่านกระบวนการเร่งการเสื่อมอายุ กระบวนการเร่งการ เสื่อมอายุคังกล่าวกระทำภายใต้ความเครียคทางไฟฟ้า 50 kV/mm เป็นเวลา 21,000 ชั่วโมง พบว่า ฉนวน XLPE ที่ผ่านกระบวนการเร่งการเสื่อมอายุมีความหนาแน่นของประจุค้างเพิ่มมากขึ้น

Mills et al. (2010) ศึกษาผลการเสื่อมอายุของฉนวน LDPE จากแสงUV แล้วทำการวัดการ กระจายตัวของประจุก้างจากตัวอย่างที่ผ่านกระบวนการเสื่อมอายุจากแสงUV ใช้แสงUV จากหลอด นีออน ความเข้มแสง 254 nm เป็นเวลา 3 วัน 7 วัน 10 วัน 14 วัน และ 17 วัน แล้วทำการวิเคราะห์ โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยการวิเคราะห์ด้วยเทคนิค FTIR พบการ ทดลองพบว่าแส ง UV ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มไฮครอกซิล และคาร์บอนิล (3500-3000 และ 1750cm⁻¹ ตามลำคับ) แล้วทำการวัดการกระจายตัวของประจุก้างด้วย วิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน พบว่า การเสื่อมอายุของฉนวนจากแสงยูวีทำให้การเพิ่มของประจุก้างภายในเนื้อฉนวน

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาทำให้ทำทราบถึงหลักการวัดลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้าง ผลของประจุก้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ซึ่งวิเคราะห์ได้จากโครงสร้างทางเกมี ที่เปลี่ยนแปลง แต่ยังขาดข้อมูลผลของอายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE ผู้วิจัยจึงกำนึงถึงผล ของ อายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE จึงได้คำเนินการสร้างระบบการวัดประจุก้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อ ฉนวน XLPE ภายใต้สภาวะความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งานจริง

2.3 สรุป

ในบทที่ 2 นี้ได้นำเสนอปริทัศน์วรรณกรรมและการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ งานวิจัยที่จะดำเนินการ โดยค้นคว้าจากฐานข้อมูลของ EE, EEE และอื่น ๆ ทำให้ทราบถึงผลงาน คำเนินงานวิจัย จุดประสงค์ แนวทางการวิจัยของผู้วิจัยอื่น ๆ ซึ่งจะถูกใช้เป็นข้อมูลอ้างอิง และเป็น แนวทางสำหรับคำเนินงานวิจัยต่อไป จากการสืบค้นปริทัศน์วรรณกรรมเห็นได้ชัดว่า ประจุก้าง ภายในเนื้อฉนวนพอลิเมอร์ กำลังเป็นที่สนใจในงานวิจัย เพราะในปัจจุบันมีการใช้ พอลิเมอร์เป็น ฉนวนในสายเคเบิลเป็นอย่างมาก โดยฉนวนฉนวน XLPE ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึง ได้เริ่มทำวิจัยขึ้น เพื่อพัฒนาระบบการวัดประจุก้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ดังนั้นงานวิจัยชิ้นนี้จึง ได้เริ่มทำวิจัยขึ้น เพื่อพัฒนาระบบการวัดประจุก้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน งนาดพิกัดแรงดัน 22 kV ที่นิยมใช้ในประเทศไทย วิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน เป็นวิธีที่นิยมใช้ วัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง เนื่องจากเป็นวิธีที่ง่าย ราคาถูก และมีความถูกต้องที่สูง ซึ่งจะอธิบายหลักการของเทคนิกดังกล่าวในบทที่ 3 ต่อไป

บทที่ 3 ทฤษฎีและสมมติฐานที่เกี่ยวข้อง

3.1 กล่าวนำ

การพัฒนาระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ในสายเกเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน มีความจำเป็นที่ต้องรู้ถึงสัณฐานวิทยาและคุณสมบัติของสารฉนวนพอลิเมอร์ คุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุพอลิเมอร์ โครงสร้างพื้นฐานของสายเกเบิลฉนวนพอลิเมอร์ กระบวนการสร้างสายเกเบิล สาเหตุการเกิดประจุก้างภายในเนื้อฉนวนรวมไปถึงเทกนิกวิธี ในการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง โดยอธิบายรายละเอียดดังนี้

3.2 สัณฐานวิทยาและคุณสมบัติของสารฉนวนพอลิเมอร์

พอลิเมอร์เป็นสารโมเลกุลขนาคใหญ่ (Macromolecule) โมเลกุลพอลิเมอร์ประกอบไปด้วย หน่วยซ้ำ (Repeating unit) ของโมโนเมอร์ (Monomer) หลาย ๆ หน่วย ที่ทำปฏิกิริยากัน เกิดเป็น โมเลกุลสายโซ่ยาวโมโนเมอร์นี้จัดเป็นสารไมโครโมเลกุล (Micromolecule) ชนิดหนึ่ง พอลิเมอร์ ที่ประกอบด้วยหน่วยย่อยหรือ โมโนเมอร์ชนิดเดียวกันทั้งหมด จัดเป็นโฮโมพอลิเมอร์ (Homopolymer) แต่ถ้ามีโมโนเมอร์ต่างกันตั้งแต่ 1 ชนิดขึ้นไป จัดเป็นโคพอลิเมอร์ (Copolymer) พอลิเมอร์มีทั้งที่เกิดเองในธรรมชาติ (Natural Polymer) และพอลิเมอร์สังเคราะห์

(Synthetic Polymer) ตัวอย่างของพอลิเมอร์ธรรมชาติ ได้แก่ แป้ง เซลลูโลส โปรตีน กรคนิวคลีอิก และยางธรรมชาติ ส่วนพอลิเมอร์สังเคราะห์ จะมีลักษณะเหมือนแป้ง เซลลูโคส พอลิเมอร์ทั้งสอง ชนิดนี้เข้ามามีบทบาทมากในชีวิตประจำวัน และมีการใช้ประโยชน์อย่างหลากหลาย

3.2.1 ลักษณะโมเลกุลสารพอลิเมอร์

คุณสมบัติทางโครงสร้างของพอลิเมอร์เกี่ยวข้องกับการจัดตัวทางกายภาพของ ลำคับโมโนเมอร์ตลอด สายโซ่หลัก ของโมเลกุลพอลิเมอร์ ลักษณะของโครงสร้าง มีอิทธิพลต่อ คุณสมบัติอื่น ๆ ของพอลิเมอร์ นักวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์พยายามพัฒนาวิธีการเพื่ออธิบายทั้ง ธรรมชาติของหน่วยย่อยและการจัคเรียงตัว ลักษณะพอลิเมอร์แบ่งออกได้ 3 รูปแบบด้วยกัน คือ 1) พอลิเมอร์ แบบเชิง เส้น (Linear Polymer) ถ้าโครงสร้างชิดกันมาก ทำให้ความหนาแน่นสูง จุดหลอมเหลวสูง เมื่อได้รับความร้อนจะอ่อนตัวและแข็งตัวเมื่ออุณหภูมิต่ำ มีลักษณะที่ บุ่นและ เหนียวพอลิเมอร์แบบเชิงเส้น ได้แก่ พอลิไวนิลคลอไรด์ (Polyvinyl Chloride : PVC) พอลิโพรพิลีน

(Polypropylene : PP) เป็นต้น ลักษณะ โมเลกุลของพอลิเมอร์แบบเชิงเส้น ดังแสดงในรูปที่ 3.1

รูปที่ 3.1 ลักษณะโมเลกุลของสารพอลิเมอร์แบบเชิงเส้น (ที่มา: eng.sut.ac.th/metal/images/ stories/.../2_Polymeric_Materials_v_stud.p...)

 2) พอลิเมอร์แบบกิ่ง (Branched Polymer) โครงสร้างแบบนี้มีความหนาแน่นต่ำ ยืดหยุ่นได้เนื่องจากมีกิ่ง โซ่ โมเลกุลย่อย แตกออกไปจากโซ่ โมเลกุล หลักทำให้ โมเลกุล ไม่สามารถ จัดเรียงตัวชิดกันได้ จุดเดือดและจุดหลอมเหลว จะต่ำกว่า พอลิเมอร์ แบบเชิงเส้น ตัวอย่างพอลิเมอร์ ที่มีโครงสร้างแบบกิ่ง เช่น พอลิเอทิลีนความหนาแน่น ต่ำ และ พอลิเอทิลีนความหนาแน่นสูง (High Density Polyethylene: HDPE) ลักษณะ โมเลกุลของพอลิเมอร์แบบกิ่ง ดังแสดงในรูปที่ 3.2

รูปที่ 3.2 ลักษณะของพอลิเมอร์แบบกิ่ง (ที่มา: eng.sut.ac.th/metal/images/stories/.../ 2_Polymeric_Materials_v_stud.p...)

3) พอลิเมอร์แบบ เชื่อมขวาง (Cross-Linked Polymer) เป็นพอลิเมอร์ที่เกิดจาก พอลิเมอร์แบบเชิงเส้นหรือแบบกิ่งมาเชื่อมต่อกันเป็นร่างแห ด้วยพันธะเคมี ถ้าพันธะเชื่อมระหว่าง โซ่หลักมีน้อยก็จะยืดหยุ่นได้ แต่ถ้าเชื่อมมากจะแข็งไม่ยืดหยุ่น ตัวอย่างพอลิเมอร์ที่มีโครงสร้างแบบ เชื่อมขวาง เช่น เมลา มีน (Melamine) และ XLPE เป็นต้น ลักษณะ โมเลกุล ของพอลิเมอร์แบบ เชื่อมขวาง แสดงในรูปที่ 3.3

รูปที่ 3.3 ลักษณะการเรียงตัวของโมเลกุลของสารพอลิเมอร์แบบเชื่อมขวาง (ที่มา: eng.sut.ac.th/ metal/images/stories/.../2_Polymeric_Materials_v_stud.p...)

3.2.2 ลักษณะโครงสร้างผลึกของวัสดุพอลิเมอร์

วัสคุพอลิเมอร์สามารถแบ่งประเภทตามลักษณะการจัดเรียงตัวของสายโซ่โมเลกุล ได้ 2 ประเภท ซึ่งโครงสร้างแต่ละแบบจะสัมพันธ์กับคุณสมบัติทางไฟฟ้าและทางกล ของพอลิเมอร์ ลักษณะการจัดเรียงตัวของสายโซ่โมเลกุล แบ่งออกได้ดังนี้

 โครงสร้างอ สัณฐาน (Amorphous) โครงสร้างโดยรวมเป็นการรวมกันของ โมเลกุลสายยาว ไม่มีสมมาตร เรียงตัวไม่เป็นระเบียบ เป็นการจัดเรียงตัวของ โมเลกุล ที่ไม่แน่นอน เหมือนของเหลว เมื่อให้ความร้อน จะไม่ ปรากฏ จุดหลอมเหลวที่ชัดเจน แต่ก่อย ๆ กลายเป็น ของเหลว

รูปที่ 3.4 โครงสร้างแบบอสัณฐาน (ที่มา: http://www.eng.sut.ac.th/metal/.../ 4_physical_properties_v_stu.ppt)
2. โครงสร้างแบบกึ่งผลึก (Partial Crystalline) โครงสร้างแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ โมเลกุลมีการจัดเรียงโดยส่วนหนึ่งเรียงตัวอย่างไม่เป็นระเบียบ (Amorphous Region) และบางส่วน จัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ (Crystalline Region) เมื่อให้ความร้อน ความเป็นผลึกจะเสียไป กลายเป็น พอลิเมอร์ที่นิ่ม จุดหลอมเหลว คือ อุณหภูมิที่ทำให้ โครงสร้างที่มี การจัดเรียงตัวแบบผลึก หลอม ละลายไป

รูปที่ 3.5 โครงสร้างแบบกึ่งผลึก (ที่มา http://gertrude-old.case.edu/276/materials/145/14.htm)

พอลิเมอร์กึ่งผลึกส่วนใหญ่จะมีโครงสร้างเป็น Spherulite ในแต่ Spherulite จะประกอบไปด้วย Chain-Folded Fibbon ใน Lamellar จำนวนมากที่แผ่ออกจากจากจุดกึ่งกลางดัง แสดงในรูปที่ 3.6

รูปที่ 3.6 โครงสร้างกึ่งผลึกของพอลิเมอร์ PE (J. P. Jones et al., 2005)

จากรูปที่ 3.6 แสดงถึงสัณฐานวิทยาของ PE ซึ่งเป็นพอลิเมอร์ที่มีโครงสร้าง แบบกึ่งผลึก มีผลการศึกษาพบว่าใน LDPE มีจำนวนผลึกมากถึง 50% และใน HDPE อาจสูงถึง 90% และใน XLPE มีปริมาณส่วนที่เป็นผลึกน้อยอยู่ประมาณ 40% (P. Carstensen et al., 2005)เมื่อ พิจารณาสัณฐานวิทยาของ PE จะสามารถแบ่งลักษณะการจัดเรียงตัวของสายโซ่โมโลกุลได้เป็น 2 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นผลึกและส่วนที่เป็นอสัณฐาน ดังแสดงในรูปที่ 3.6

รูปที่ 3.7 สัณฐานวิทยาของ PE บริเวณเฟสอสัณฐานที่อยู่ระหว่างเฟส Lamellar ที่มีโครงสร้างแบบ ผลึก (J. P. Jones et al., 2005)

จากรูปที่ 3.7 แสดงถึงสัณฐานวิทยาของ PE บริเวณ เฟสอสัณฐานระหว่างเฟส Lamellar จะพบว่าสามารถแบ่งลักษณะได้คังนี้คือส่วนที่

Entanglements: E คือ เป็นบริเวณที่สายโซ่โมเลกุลที่มีเกี่ยวพันกัน

Ties : T คือ เป็นบริเวณที่สายโซ่โมเลกุลเป็นสายยาวจาก Lamellar หนึ่งไปยังอีก Lamellar

Cilia : C คือ เป็นบริเวณที่สายโซ่โมเลกุลที่ไม่มีเกี่ยวพันกับสายโซ่โมเลกุลอื่น เป็นส่วนที่ยื่นออกมาจาก Lamellar ที่มีโครงสร้างแบบผลึก

บริเวณที่เป็นอสัณฐานวิทยาจะมีความซับซ้อนเป็นอย่างมากขึ้นอยู่กับ หมู่แทนที่ ขนาดใหญ่ โดยที่พอลิเมอร์ที่มีลักษณะโครงสร้างแบบร่างแหการจัดระเบียบของสายโซ่โมเลกุลก็ ทำได้ยากกว่าพอลิเมอร์ที่มีโครงรางแบบกิ่งที่ไม่ซับซ้อน

ปริมาณความเป็นผลึกส่งผลถึงสมบัติทางกลของพ อลิเมอร์ กล่าวคือ พอลิเมอร์ ที่มีปริมาณความเป็นผลึกมาก จะมีความแข็งแกร่งมากกว่าพอลิเมอร์ที่มีความเป็นผลึกน้อย เนื่องจาก อะตอม สามารถ จะอยู่ชิดกัน ได้มากกว่ าพอลิเมอร์ที่มีปริมาณความเป็นผลึกน้อย พอลิเมอร์ ที่มีปริมาณความเป็นผลึกน้อย จะสามารถดัดโด้งได้ดีปริมาณผลึก (Degree of Crystallinity) สามารถคำนวณได้จากสมการที่ 3.1

Crystallinity =
$$\frac{\rho_c(\rho_s - \rho_a)}{\rho_s(\rho_s - \rho_a)} \times 100\%$$
 (3.1)

- เมื่อ ho_s คือ ความหนาแน่นของชิ้นงาน
 - ho_a คือ ความหนาแน่นของพอลิเมอร์แบบอสัณฐาน
 - ho_{c} ถือ ความหนาแน่นของพอลิเมอร์แบบผลึก

3.3 ปรากฏการณ์การหลอม และการอ่อนตัวจากความร้อน ของวัสดุฉนวนพอลิเมอร์

(Melting) การหลอมเหลวของผลึกวัสดพอลิเมอร์จะเป็นไปตามการ การหลอมเหลว ้เปลี่ยนแปลงสถานะจากวัสดุของแข็งที่มีโครงสร้างสายโซ่โมเลกุลที่จัดเรียงตัวเป็นระเบียบไปเป็น ของไหลหนิด (Viscous liquid) ที่มีโครงสร้างไม่เป็นระเบียบ ปรากฏการณ์นี้จะเกิดขึ้นเหนือ อุณหภูมิการหลอมเหลว (Melting temperature : T_) การหลอมเหลวของพอลิเมอร์มีหลายแบบ แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงสร้างโมเลกุลของวัสดุพอลิเมอร์กับลักษณะโครงสร้างผลึก Lamellae นอกจากนั้นพฤติกรรมการหลอมเหลวของวัสดุพอลิเมอร์ยังขึ้นอยู่กับอัตราการเพิ่มของ ้อุณหภูมิ กล่าวคือถ้าเพิ่มอัตราการให้ความร้อน อุณหภูมิการหลอมเหลวของวัสดุพอลิเมอร์จะสูงขึ้น 10 วัสดุพอลิเมอร์จะตอบสนองต่อกระบวนการทางกวามร้อน (Heat treatment) โดยเกิด การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างและสมบัติของวัสดุ กล่าวคือการอบอ่อน (Annealing) ซึ่งเป็นการให้ ้ความร้อนกับวัสดุที่อุณหภูมิต่ำกว่าอุณหภูมิการหลอมเหลว อาจเพิ่มความหนาของชั้น Lamellae ได้ ้ดังนั้นการอบอ่อนวัสดุพอลิเมอร์อาจทำให้อุณหภูมิการหลอมเหลวเพิ่มขึ้นได้ การเปลี่ยนสภาพคล้ายแก้วเป็นยืดหยุ่น (Glass transition) การเปลี่ยนสภาพนี้จะเกิดในวัสดุ พอลิเมอร์ชนิคอสัณฐานที่เกิคจากการเย็นตัวจากสถานะของเหลวเป็นของแข็ง โดยไม่เกิคเป็นผลึก ้นั่นคือช่วงการเย็นตัวของสายโซ่โมเลกุล ซึ่งไม่สามารถจัดเรียงตัวเป็นระเบียบในลักษณะสามมิติ ้ โดยการเปลี่ยนแปลงสภาพในช่วงแรกของการเย็นตัวความหนืดจะเพิ่มขึ้น จากนั้นจะค่อย ๆ เปลี่ยน ้จากของเหลวเป็นวัสดุคล้ายยางและกลายเป็นของแข็งในที่สุด อุณหภูมิที่พอลิเมอร์เปลี่ยนสภาพจาก ้ยึดหยุ่นล้ายยางเป็นของแข็ง เรียกว่า อุณหภูมิการเปลี่ยนสภาพคล้ายแก้วเป็นยืดหยุ่น (Glass transition temperature : T ู) ในทางกลับกันเมื่อวัสคุพอลิเมอร์ได้รับความร้อนเกินอุณหภูมิ T ู จะเกิด การเปลี่ยนแปลงจากของแข็งกลับไปเป็นยึดหยุ่น ยิ่งกว่านั้นกรณีวัสดุพอลิเมอร์ ที่สามารถเป็นผลึก ก็อาจเกิคเป็นของแข็งอสัณฐานได้ ถ้าได้รับการเย็นตัวอย่างรวดเร็วจากสถานะของเหลว

อุณหภูมิการหลอมในการเปลี่ยนสภาพคล้ายแก้วเป็นยืดหยุ่น อุณหภูมิการหลอมเหลวกับ การเปลี่ยนสภาพนี้เป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดการใช้งานของวัสดุพอลิเมอร์ โดยนิยามอุณหภูมิ ทั้งสองข้างต้นเป็นขีดจำกัดอุณหภูมิบนและล่างตามลำดับในการนำวัสดุไปใช้งานโดยเฉพาะวัสดุ พอลิเมอร์แบบกึ่งผลึกและยังมีอิทธิพลต่อกระบวนการขึ้นรูปของวัสดุพอลิเมอร์ และวัสดุประกอบ พอลิเมอร์ (Polymer-matrix composite) อีกด้วย

อุณหภูมิการหลอมเหลวและการเปลี่ยนสภาพของวัสดุพอลิเมอร์จะวัดโดยกรรมวิธี แบบเดียวกันกับวัสดุเซรามิก ด้วยการพล็อตปริมาตรจำเพาะ (Specific volume) เป็นส่วนกลับของ กวามหนาแน่นเทียบกับอุณหภูมิแสดงในรูปที่ 3.8 โดยกำหนดให้ กราฟ A วัสดุพอลิเมอร์ โครงสร้างอสัณฐาน B วัสดุพอลิเมอร์โครงสร้างกึ่งผลึก C วัสดุพอลิเมอร์โครงสร้างแบบผลึก สำหรับวัสดุผลึกมีการเปลี่ยนแปลงปริมาตรจำเพาะแบบไม่ต่อเนื่องที่อุณหภูมิหลอมเหลว T_m ส่วน กราฟวัสดุ อสัณฐานจะเปลี่ยนแปลงปริมาตรจำเพาะแบบไม่ต่อเนื่องที่อุณหภูมิหลอมเหลว T_m ส่วน กราฟวัสดุ อสัณฐานจะเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง แต่มีการลดลงของความชันเล็กน้อยที่อุณหภูมิ T_m สำหรับพอลิเมอร์กึ่งผลึกจะพบทั้งพฤติกรรมการหลอมเหลว T_m และการเปลี่ยนสภาพ T ูซึ่งเป็น สมบัติของวัฎภาคผลึกและอสัณฐานตามลำดับ ทั้งนี้พฤติกรรมที่แสดงในรูปที่ 3.8 จะขึ้นอยู่กับ อัตราการเย็นตัวหรืออัตราการให้ความร้อน ค่าอุณหภูมิการหลอมเหลว อุณหภูมิที่แตกต่างกันส่งผล ทำให้ก่าดงที่ไดอิเล็กทริกของวัสดุพอลิเมอร์เปลี่ยนแปลงไปตามอุณหภูมิ โดยที่ความสัมพันธ์ ระหว่างอุณหภูมิกับค่าคงที่ไดอิเล็กทริกแสดงได้ในรูปที่ 3.9 และคุณลักษณะของวัสดุพอลิเมอร์

รูปที่ 3.8 ปริมาตรจำเพาะของวัสคุพอลิเมอร์ต่ออุณหภูมิ(หนังสือ คุณสมบัติและ การทคสอบวัสคุ, อรรถพล ตะเระ, 2551)

รูปที่ 3.9 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าไดอิเล็กทริกกับอุณหภูมิ (หนังสือ Engineering Dielectrics,

R. Bartnikas and RM. Eichhorn ,1983)

วัสคุ	XLPE	PE	PVC	ยาง Butyl	ยาง EP	ยาง CR
ความถ่วงจำเพาะ	0.02	0.92	121.5	1.4-1.5	1.3-1.4	1.4-1.6
(Specific gravity)	0.92					
ความคงทนฉนวนไฟฟ้า 🥂	20.50	30-50	20-35	20-30	30-45	15-25
(Dielectric strength : kV/mm)	30-30 a					
ค่าความต้านทานปริมาตร	1.010	1,018	1,012	1,015	1,015	107-12
(Volume resistivity : ohm)	1,018					
ค่าคงตัวของไดอิเล็กทริก	2.2	2.3	5-9	4-5	4-5	7-10
(Dielectric constant)	2.3					
ตัวประกอบกำลังไฟฟ้า	0.02	0.02	4 12	1.2	1.2	> 10
(Power factor : %)	0.03	0.03	4-12	1-3	1-2	> 10
ความต้านทานแรงตึง	1 4 1 0	1015	1025	0407	0 4 0 0	1220
(Tensile strength : kg/mm ²)	1.4-1.8	1.2-1.3	1.0-2.5	0.4-0.7	0.4-0.9	1.2-2.0
อุณหภูมิสูงสุดขณะใช้	00	75	60-75	80	90	75
งาน (°C)	90					

ตารางที่ 3.1 คุณลักษณะของวัสคุพอลิเมอร์ที่ใช้เป็นฉนวนของสายเคเบิลไฟฟ้า

วัสคุ	XLPE	PE	PVC	ยาง Butyl	ยาง EP	ยาง CR
ความต้านทานไฟ (Flame resistivity)	NG	NG	E	NG	NG	Е
การเปลี่ยนรูปจากความร้อน (Heat deformation)	F	G	G	G	F	G
ค่าความต้านทานบรรยากาศ (Ozone resistivity)	F	F	G	F	Е	G
ความคงทนต่อสภาพอากาศ (Weather proof)	G	G	F	F	F	F
ค่าความต้านทานน้ำมัน (Oil resistivity)	Е	Е	F	NG	NG	G

ตารางที่ 3.1 คุณลักษณะของวัสคุพอลิเมอร์ที่ใช้เป็นฉนวนของสายเคเบิลไฟฟ้า (ต่อ)

หมายเหตุ : E : ยอคเยี่ยม

F : ดี

G :พอใช้

NG : ไม่เหมาะแก่การใช้งาน

3.4 สายเคเบิลไฟฟ้าแรงสูง ฉนวนพอลิเมอร์

การออกแบบสายเคเบิลส่วนใหญ่ เป็นการออกแบบเพื่อง่ายต่อการใช้งาน และมีการ รับประกันสายเคเบิลที่ออกแบบ เพื่อให้สายเคเบิลที่ผลิตขึ้นมามีความน่าเชื่อถือ ดังนั้นวัสดุทุกชนิด ภายในสายเคเบิลจึงต้องมีการตรวจสอบ และกลั่นกรองความน่าเชื่อถือในประสิทธิภาพการทำงาน โครงสร้างโดยทั่วไปของสายเคเบิลประกอบด้วย ตัวนำไฟฟ้า ฉนวนพอลิเมอร์ ปลอกหุ้ม และชั้น กำบังภายนอกและภายในของฉนวนแสดงในรูปที่ 3.10

รูปที่ 3.10 โครงสร้างโคยทั่วไปของสายเคเบิล

3.4.1 วัสดุตัวนำไฟฟ้า

ในปัจจุบัน ทองแคงและอ ะลูมิเนียมถูกใช้เป็นตัวนำไฟฟ้าในสายเคเบิลกันอย่าง แพร่หลายซึ่งการเลือกใช้มีเงื่อนไขแตกต่างกันไปโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยและความสะดวกของแต่ละพื้นที่ แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาวัสดุอะลูมิเนียมถูกใช้เป็นตัวนำไฟฟ้าอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีการผลิต ที่ง่าย แต่อย่างไรก็ตามเหตุผลหลักที่อะลูมิเนียมถูกใช้อย่างแพร่หลายมากกว่าทองแคงคือ รากาของ ทองแคงในปีที่ผ่านมาปรับตัวสูงขึ้นมากกว่าวัสดุอ ะลูมิเนียมก่อนข้างมาก แม้ว่าอะลูมิเนียมจะมี ความนิยมในการใช้เป็นตัวนำไฟฟ้ามากว่าวัสดุอิ่น ๆ แต่คุณสมบัติ ข้อคีและข้อเสียของวัสดุก็มี ความแตกต่างกันไป การเปรียบเทียบคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้เป็นตัวนำไฟฟ้าแสดงในตารางที่ 3.2

วัสคุ	ข้อดี	ข้อเสีย
อะลูมิเนียม	มีราคาไม่แพง	นำไฟฟ้าและทนความร้อนได้น้อย
ทองแดง	นำไฟฟ้าได้ดี และทนความร้อนสูง	มีราคาแพง
เงิน	นำไฟฟ้าและทนต่อความร้อนได้ดีกว่าทองแดง	มีราคาแพงมาก
		ความปลอดภัยค้านการใช้งาน
โซเดียม	มีราคาถูกมาก	การบำรุงรักษาต่ำและ
		นำไฟฟ้าต่ำ

ตารางที่ 3.2 คุณสมบัติของวัสคุที่ใช้ทำตัวนำไฟฟ้า

ตัวนำไฟฟ้า ในสายเคเบิลสามารถเป็น อะลูมิเนียมหรือทองแดง ขึ้นอยู่กับความ เหมาะสมของการใช้งาน ตัวนำไฟฟ้าแบบสายตีเกลียว ถูกนำมาใช้เพื่อ เพิ่มความยืดหยุ่นให้ แก่สาย เคเบิล และ สามารถเพิ่มค่าความเครียด ทางไฟฟ้าได้ สูงสุด ถึง 20% ปัญหาสำคัญของตัวนำไฟฟ้า ถือความชื้นเกิดจากน้ำในสภาวะแวดล้อม ซึ่งน้ำสามารถ ซึมผ่านเข้า ตัวนำไฟฟ้า ได้อย่างง่ายดาย โดยแทรกซึมผ่านทางช่องว่างระหว่างเกลียวสาย การป้องกันน้ำซึมผ่านตัวนำไฟฟ้า ได้อย่างง่ายดาย สามารถ ทำได้โดยการเติมพลาสติก ผสมลงในช่องว่าง ระหว่างสายตีเกลียวหรือนำสาร ดูดซึมน้ำ (Hygroscopic) ไว้ภายในสายตีเกลียววิธีป้องกันอื่น ๆ ที่สามารถไข่องกันการซึมของน้ำได้ คือการใช้ สารตัวนำแบบแท่งซึ่งไม่มีช่องว่างระหว่างเกลียวทำให้น้ำไม่สามารถไหลซึมผ่านได้

ในมาตรฐาน AWG (American Wire Gauge) ของอเมริกา ตัวนำไฟฟ้าทองแคงแบบ แท่งถูกใช้ในขนาคที่ไม่เกิน No.1 AWG และไม่นิยมใช้ตัวนำไฟฟ้าอะลูมิเนียมแบบแท่งแต่มาตรฐาน ในยุโรปนิยมใช้ตัวนำไฟฟ้าอะลูมิเนียมเป็นแบบแท่ง ในแกนของ สายเคเบิล แรงสูง สามารถมีตัวนำ ไฟฟ้าได้มากกว่า 1 ชนิค แต่จำเป็นต้องคำนวณระยะห่างระหว่างตัวนำไฟฟ้าในแต่ละชนิคได้อย่าง เหมาะสม เพื่อคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางความเครียดทางไฟฟ้า การสร้าง รูปแบบของตัวนำไฟฟ้า มี กระบวนการหลายวิธี เช่น การบีบอัค การหลอม การทอ การถลุง การชุบ และการตีเกลียว เป็นต้น

3.4.2 ฉนวนพอลิเมอร์

ฉนวนพอลิเมอร์ถือได้ว่าเป็นวัสดุที่นิยมนำมาใช้เป็นสารฉนวน เนื่องด้วยพอลิเมอร์ มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมื่อเปรียบเทียบกับสารฉนวนแบบกระดาษจุ่ม น้ำมันและปลอกหุ้มตะกั่ว อีกทั้งยังมีคุณสมบัติกวามเป็นฉนวนที่ดี ด้วยเหตุนี้สารชนิด พอลิเมอร์ จึงเป็นสารที่มีคุณสมบัติการเป็นฉนวนสายเคเบิลที่ดี ในหัวข้อนี้จะนำเสนอ ถึงโครงสร้างของวัสดุ ฉนวนพอลิเมอร์ที่สำคัญ ที่ใช้เป็นฉนวนสายเคเบิลเท่านั้น

 PVC ถูกผลิตในปี ค.ศ. 1930 ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 ฉนวนพีวีซี เริ่มมีการใช้งาน อย่างแพร่หลาย และเริ่มเข้ามาแทนที่ฉนวนยาง และฉนวนกระคาษจุ่มน้ำมัน สาเหตุที่ฉนวนพีวีซี มีความนิยมเพราะฉนวนชนิดนี้ไม่มีผลกระทบในเรื่องความชื้น ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องใช้เปลือก หุ้มโลหะคลุมเนื้อฉนวน มีน้ำหนักเบา เหนียว และมีความต้านทานทางปฏิกิริยาเคมี นอกจากนี้ยังมี การติดตั้งที่ง่าย ด้วยคุณสมบัติดังกล่าว จึงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่นำฉนวนพีวีซีมาใช้ งานแต่อย่างไรก็ตาม ความนิยมของฉนวนพีวีซี ลดลง เมื่อมีการคิดค้นวัสดุ PE และ XLPE เนื่องจาก ฉนวน PE เหล่านี้มีคุณสมบัติทางไฟฟ้าและความร้อนที่ดีกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับฉนวนพีวีซี ดังนั้น

ในปัจจุบันฉนวน PVC ถูกใช้ในกรณี ที่สายเกเบิลที่มีอัตรากำลังไฟฟ้าน้อยว่า 1 kV เท่านั้น 2. PE เป็นวัสดุพอลิเมอร์ที่ได้รับความนิยมสูงมาตั้งแต่ช่วงสงกราม โลกกรั้งที่ 2 เนื่องจากมีเสถียรภาพ ผลิตง่าย เป็นฉนวนได้ดี และมีความทนทานในสภาวะการทำงานภายใต้ อุณหภูมิปกติ ต่อมาในปี ค.ศ.1933 วัสคุ PE ใด้ถูกพัฒนาให้เป็นวัสดุพอลิเมอร์หลักในการทำเป็น ฉนวนของสายเคเบิลสำหรับการใช้งานที่ความถี่สูง

รูปที่ 3.11 โครงสร้างพอลิเมอร์พอลิเอทิลีนจากเอทิลีน

PE จัดเป็นสารประเภทเทอร์ โมพลาสติก จากลักษณะ โครงสร้างของ PE เห็นได้ว่า ส่วนบนและส่วนล่างของสายโซ่เป็นอะตอมของไฮโครเจนอย่างเดียว จึงมีความสมมาตรของสายโซ่ จึงจัดอยู่ในสารไม่มีขั้ว (Non-Polar Material) ผลดังกล่าวจึงทำให้ PE มีค่าสูญเสียไดอิเล็กทริกต่ำ ด้วย ซึ่งน้อยกว่า PVC ประมาณ 300 ถึง 500 เท่า จากผลการวิจัยพบว่า PE มีค่าสูญเสียไดอิเล็ก ทริก ที่ต่ำ และมีค่า สนามไฟฟ้าเสียสภาพฉับพลันสูงมาก จึงทำให้ PE เป็นวัสดุที่น่าสนใจมากในการใช้ เป็นวัสดุฉนวนสายเคเบิลใต้ดินวัสดุ PE เป็นวัสดุพอลิเมอร์ที่ไม่มีขั้วแบบ กึ่งผลึก และมีโครงสร้าง แบบ Spherulite

คุณสมบัติทางกลของวัสคุPE ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ ของสายโซ่โมเลกุลเช่น น้ำหนักโมเลกุล ขอบเขต ความยาวของสายโซ่พอลิเมอร์ และโครงสร้างของผลึก PE สามารถแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภทคังนี้ HDPE LDPE และXLPE

โดยวัสดุ PE แต่ละประเภทจะถูกนำไปใช้งานแตกต่างกันไปทามความเหมาะสมของ งาน แต่วัสดุ PE ที่ถูกนำไปใช้เป็นฉนวนในสายเกเบิลอย่างกว้างขวาง รายละเอียดของ PE แบบ ต่าง ๆจากกล่าวถึงในลำดับต่อไป

HDPE มีลักษณะเฉพาะคือ มีโครงสร้างเป็นโมเลกุลสายโซ่ ยาวขนาดกันโดยตลอด โดยมีแขนง หรือการเชื่อมต่อระหว่าง สายโซ่ ที่อยู่ใกล้กันน้อยมาก (เพียงประมาณ 5 จุด ต่อ 1000 อะตอมของการ์บอน) ความหนาแน่นโมเลกุลจึงสูงและมีความถ่วงจำเพาะสูง มีความผิดพลาดของ ผลึกน้อย จึงมีก่า สูญเสียใดอิเล็กทริกต่ำ (สารไม่มีขั้ว) และเป็นสารเทอร์โมพลาสติ กที่มีจุด หลอมเหลวก่อนข้างสูงคือ 130-135 °C จึงทำให้สามารถนำไปใช้งานที่อุณหภูมิสูงถึง 90 °C ข้อเสียของ HDPE คือ เนื่องจากมีความหนาแน่นของโมเลกุลสูง จึงเป็นวัสดุที่มี ความแข็งมากไม่อ่อนตัว ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายได้ง่าย เมื่อต้องรับแรงกระทำ เช่น การโค้งงอ ขณะวางสาย จึงทำให้ในปัจจุบันไม่มีการนำเอา HDPE มาใช้เป็นสารถนวนเคเบิลใต้ดิน

LDPE มีลักษณะเฉพาะเพิ่มเติมจาก HDPE คือ มีแนวหรือการเชื่อมต่อของโมเลกุล สายโซ่ ที่อยู่ใกล้กันในบริเวณใกล้เคียง กับแขนงหลักมากกว่าของ HDPE (ประมาณ 30 จุดต่อ 1000 อะตอมการ์บอน) แต่จะไม่มีการเชื่อมต่อของโมเลกุลสายโซ่ ที่อยู่ใกล้กัน ดังนั้นจึงทำให้มีคุณสมบัติ กล้ายกับ HDPE แต่กวามหนาแน่นของโมเลกุลและความถ่วงจำเพาะต่ำกว่า (ประมาณ 110 °C ถึง 115 °C จึงมีกวามอ่อนตัวมากกว่า และนำไปใช้งานที่อุณหภูมิต่ำกว่ากือเพียง 70 °C เนื่องจากมีจุด หลอมเหลวต่ำ

ดังนั้น LDPE จึงมีข้อเสียคือ เมื่อมีการลัดวงจรเกิดขึ้น อุณหภูมิของสายอาจจะสูง ถึงจุดหลอมเหลวของมัน ทำให้ LDPE หลอมละลายจนมีลักษณะคล้ายน้ำผึ้ง ลักษณะเช่นนี้จะทำให้ LDPE ไม่สามารถรับน้ำหนักของสายตัวนำที่อยู่ตรงกลางสายเคเบิล ได้ ทำให้ตัวนำเลื่อนมาชิดขอ บ ด้านล่าง และสายเคเบิลจะสูญเสียความสม่ำเสมอของระยะฉนวน นั่นคือ เกิดความผิดพลาดทาง เรขาคณิตของโครงสร้างสายเคเบิล ทำให้เกิดความเครียดทางไฟฟ้าที่ไม่สม่ำเสมอ สามารถนำไปสู่ การเบรกดาวน์ได้ถ้ามีการป้อนแรงดัน อีกครั้งหนึ่งหลังจากการแก้ไขการลัดวงจรแล้ว

XLPE มีลักษณะ โครงสร้างคล้าย LDPE คุณสมบัติด้านความหนาแน่นของโมเลกุล ความถ่วงจำเพราะ และจุดหลอมเหลวเหมือนกัน แต่ด้วยวิธีการทางเคมีที่สามารถทำให้เกิดการ เชื่อม โยงแบบเชื่อมขวาง (Cross Linking) โมเลกุลสาย โซ่ที่ใกล้เคียงกันของ LDPE จะเชื่อม โยงกัน ทำให้เกิดเป็นลักษณะเป็น โครง ร่างแห ดังนั้น LDPE ที่ผ่านขบวนการเชื่อ ม โยง โมเลกุลลูก สาย โซ่ แบบเชื่อมขวาง การเชื่อม โยงของ โมเลกุลลูก โซ่นี้เป็นผลให้ XLPE ไม่หลอมละลายแม้อุณหภูมิสูง ถึง 115 °C

XLPE มีคุณสมบัติทางฉนวนที่ดีกว่าเมื่อเปรียบกับ LDPE จึงมีคุณสมบัติทางไฟฟ้า และทางกลที่ดีเท่ากัน แต่สามารถนำไปใช้งานได้ที่อุณหภูมิสูงกว่า 90 °C และไม่มีปัญหาเกี่ยวกับ การหลอมละลายที่อุณหภูมิสูงในปัจจุบัน XLPE เป็นวัสดุฉนวนที่เหมาะสมที่สุดสำหรับสายเคเบิล ชนิดฉนวนพอลิเมอร์

3.4.3 วัสดุกำบังแบบสารกึ่งตัวนำ

ในโครงสร้างของสายเคเบิลแรงสูงฉนวน XLPE จะประกอบด้วยแผ่นกำบังแบบ สารกึ่งตัวนำ (Semi Conducting Screens : SC) ซึ่งอยู่ระหว่างด้านนอกและด้านในของเนื้อฉนวน XLPE แผ่นกำบังฉนวนด้านในจะอยู่ระหว่างตัวนำไฟฟ้าและฉนวน ส่วนแผ่นกั้นด้านนอกจะอยู่ ระหว่างฉนวนและปลอกหุ้ม ซึ่งทำหน้าที่เป็นตัวป้องกันการเกิดดีสชาร์จบางส่วนบริเวณพื้นผิว ระหว่างฉนวนกับตัวนำไฟฟ้าและระหว่างฉนวนกับชั้นป้องกันภายนอก ตัวกำบังแบบสารกึ่งตัวนำ ยังช่วยให้สนามไฟฟ้ารอบฉนวนของสายเคเบิลสม่ำเสมอด้วยการลดเกรเดียนต์ศักย์ไฟฟ้า (Potential Gradient) เหนือสายตัวนำไฟฟ้าตีเกลียวและภายในตัวกำบังโลหะ นอกจากนี้ยังช่วย ป้องกันการเกิด โคโรนา(Corona) บนผิวของตัวนำไฟฟ้าตีเกลียวโดยใช้วิธีให้ฉนวนระหว่างชั้นนอตละชั้นในติดกัน มากที่สุด อีกทั้งยังสามารถป้องกันอันตรายจากการลัดวงจรอันมีสาเหตุมาจากความร้อนของตัวนำ ไฟฟ้า

แผ่นกำบังแบบสารกึ่งตัวนำ ผลิตจากสาร Carbon Black ซึ่งผ่านเผาไหม้อย่าง สมบูรณ์ ความเข้มข้นของสาร Carbon Black จากแผ่นกำบัง ที่ใช้สำหรับกำบังตัวนำไฟฟ้ากับฉนวน จะมีความเข้มข้นอยู่ที่ 30–40% ในกรณีที่แผ่กำบังฉนวนสร้างจากสาร Carbon Black ที่มีความ เข้มข้นมากเกินไปจะทำให้คุณสมบัติความต้านทานทางไฟฟ้าของแผ่นกำบังฉนวนลดลง ดังนั้น จึงควรผสม Carbon Black ลงในฉนวนที่ก่าระหว่าง 10–100 Ω.cm และไม่ควรเกิน 104 Ω.cm

3.4.4 ปลอกหุ้ม

ปลอกหุ้ม (Cover) สามารถใช้พอลิไวนิลคลอไรค์หรือพอลิเอทิลีน แล้วแต่ลักษณะ ของการใช้งาน ในกรณีที่เป็นการใช้งานกลางแจ้งมักใช้ปลอกหุ้มพอลิไวนิลคลอไรค์ เพราะเงื่อย ต่อการติคไฟ ในขณะที่ปลอกหุ้มพอลิเอทิลีนมักใช้ในงานเดินลอยนื่องจากทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ปลอกหุ้มพอลิเอทิลีนสามารถใช้ทั้งเดินลอยในอากาศและฝังดิน แต่ส่วนใหญ่นิยมใช้ฝังใต้ดิน เนื่องจากมีความแข็งแรงและสามารถทนต่อความชื้นได้ดี

3.5 การผลิตสายเคเบิลขั้นพื้นฐาน

การผลิตสายเคเบิลแรงสูงประกอบไปด้วยขั้นตอนมากมาย ความซับซ้อนของขั้นตอนการ ผลิตขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน และชนิดของสายเกเบิลที่ทำการผลิต เช่น สายเกเบิลที่ใช้ฝังใต้ดิน หรือสายเกเบิลใต้น้ำ โดยประเภทของสายเกเบิลแรงสูงสามารถแบ่งอย่างกว้าง ๆ ออกเป็น4 ประเภท ตามฉนวนที่ใช้แสดงในตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 ประเภทของฉนวนสายเคเบิลใต้ดิน

ประเภทของฉนวนในสายเคเบิล	คุณถักษณะ
ฉนวนพอลิเมอร์	มี LDPE, HDPE และXLPE เป็นฉนวน
ฉนวนเทปกระคาษจุ่มในฉนวนเหลว	มีแผ่นกระคาษหรือแผ่นโพรพิลีนพันหุ้มจุ่มใน
(Paper Tape Form Self-Contained Fluid-	ของเหลวย่อยสลายได้ (เช่น น้ำมันแร่ น้ำมันยาง)
Fill Insulation)	เป็นฉนวน
กระดาษจุ่มน้ำมันฉนวน	เป็นฉนวนกระคาษจุ่มกับ สารประกอบ MIND
(Mass-Impregnated Non-Draining	(พอลิบูทีน มีความหนืดต่ำ) ซึ่งจะไม่ไหลออกมา
Insulation : MIND)	ขณะเกิดความร้อน
ฉนวนแก๊สหรือของเหลวความดัน สูง (High Pressured Fluid / Gas Insulation)	เป็นฉนวนกระคาษที่ทำการจุ่มโดยของเหลว (น้ำมัน) หรือเป็นฉนวนแก๊ส (SF ₆) ซึ่งทำการติดตั้ง ด้วยท่อกวามดัน Trefoil

เนื้อหาในบทนี้จะมุ่งเน้นในส่วนของ การผลิตสายเกเบิลที่มีฉนวน XLPE เท่านั้น เนื่องจาก ในปัจจุบันฉนวน XLPE มีความนิยมอย่างมาก และ ใช้ทำเป็นฉนวนในสายเกเบิลมากที่สุดใน กระบวนการผลิตฉนวนสายเกเบิล XLPE แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลักแสดงในรูปที่ 3.12

รูปที่ 3.12 ขั้นตอนการผลิตสายเกเบิลแรงสูงฉนวน XLPE

3.5.1 ขั้นตอนการผลิตตัวนำไฟฟ้า

โดยส่วนใหญ่บริษัทที่ผลิตสายเกเบิลแรงสูง มีการผลิตตัวนำไฟฟ้า ของสายเกเบิล 2 วิธี วิธีแรกคือ การใช้ตัวนำไฟฟ้าสำเร็จรูปพร้อม ใช้จากบริษัททางด้านวัสดุ แล้วนำมาพันเกลียว สร้างเป็นตัวนำของสายเกเบิล วิธีที่ต่อมา คือ ทำการหลอมขึ้นรูปโลหะ (ทองแคงหรืออ ะลูมิเนียม) ให้ได้ขนาดตัวนำที่ต้องการ แล้วจึงนำไปหุ้มฉนวนเพื่อทำสายเกเบิลต่อไป

สำหรับวิธีการอย่างหลังสามารถสร้างตัวนำของสายเกเบิลได้โดยารใช้กระบวนการ บีบอัด เริ่มจากการป้อนแท่งวัสดุเข้าไปในเครื่องรีดเส้น ภายในตัวเครื่องจะมีแม่พิมพ์วางเรียงกัน อย่างต่อเนื่องเพื่อบีบอัดแท่งวัสดุ ให้มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตามที่ต้องการใน ระหว่างการบีบอัด จำเป็นด้องใช้สารหล่อเย็น ใหลเวียนตลอดกระบวนการ เพื่อลดความร้อนจากการเสียดสี ระหว่าง วัสดุและเครื่องบีบอัด เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการบีบอัดแล้ว วัสดุจะถูกนำไปอบด้วย ไอน้ำอย่าง ต่อเนื่องโดยกระบวนการความร้อนมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการอบถึงนำวัสดุที่ผ่านกระบวนการรีดและ อบมาทำการตีเกลียวเพื่อขึ้นรูปให้เป็นตัวนำไฟฟ้า โดยขึ้นรูปให้ตัวนำไฟฟ้า ตรงตามมาตรฐานที่ กำหนดไว้ (7 19 และ 37 เส้น)

3.5.2 ขั้นตอนการผลิตแกนกลาง

ในการผลิตสายเกเบิลแรงสูง กระบวนการผลิตแกนกลางของสายเกเบิลเป็น กระบวนการที่ซับซ้อนและมีความสำคัญที่สุดต่อประสิทธิภาพและความน่าเชื่อถือระหว่างการใช้งาน ซึ่งการผลิตแกนกลางของสายเกเบิลมีกระบวนการผลิตย่อยทั้งหมด 3 ขั้นตอนแสดงในรูปที่ 3.13

รูปที่ 3.13 ขั้นตอนของกระบวนการผลิตแกนกลางของสายเกเบิล

 กระบวนการขึ้นรูปสามชั้น เป็นกระบวนการขึ้นรูปเริ่มต้นจาก นำเม็คพอลิเมอร์ และสารกึ่งตัวนำไฟฟ้า เข้าสู่ช่องใส่สารลำเลียง (Hopper) ของเครื่อง อัค สารที่ถูกลำเลียงมาในช่อง ดังกล่าวจะถูกหลอมละลายและบีบอัคด้วยสกรูหมุนวนที่มีความร้อนสูง จนกระทั่งสารที่ถูกลำเลียง มาหลอมละลายจนหมด แล้วจึงถูกบีบอัคเข้าสู่ปลา ยกระบอกของเครื่องอัคขึ้นรูป สิ่งสกปรกหรือ สิ่งเจือปนที่มากับวัสคุที่ถูกหลอมละลายจะถูกคัดแยกออกโดยเครื่องกรอซึ่งอยู่ระหว่างปลายสุดของ หัวสกรูที่ทำการหลอมละลายและ ส่วนหัวของตัวบีบอัด โดยในปัจจุบันกระบวนการขึ้นรูปสามชั้น เพื่อให้ตัวนำไฟฟ้า ฉนวนและแผ่นกำบังกึ่งตัวนำ ไฟฟ้ารวมเข้าด้วยกันเป็นแกนกลางของสายเคเบิล มีทั้งหมด 2 วิธี ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่8.4 และแสดงในรูปที่3.14

รูปที่ 3.14 เครื่องมือที่ใช้ในการขึ้นรูปสายเคเบิล

ตารางที่ 3.4 วิธีการขึ้นรูปสามชั้น	^ท ยาลัยเทคโนโลยี
------------------------------------	-----------------------------

วิธีการ	อธิบาย		
	ขั้นตอนแรก ทำการขึ้นรูปแผ่นกำบังแบบสารกึ่งตัวนำ		
วิธีการขึ้นรูปสามชั้น แบบ 1 + 2	ชั้นในเพื่อหุ้มตัวนำใฟฟ้าก่อน หลังจากนั้นจึงขึ้นรูปฉนวน		
	และสารกำบังแบบกึ่งตัวนำชั้นนอกพร้อมกัน โดยขึ้นรูป		
	ฉนวนต่อจากสารกำบังแบบกึ่งตัวนำชั้นใน		
	ทำการขึ้นรูปทั้ง 3 ชั้นพร้อมกัน โดยเริ่มจากแผ่นกำบังแบบ		
วิธีการขึ้นรูปสามชั้นจริง	สารกึ่งตัวนำหุ้มกับตัวนำ ต่อจากนั้นจึงนำฉนวนหุ้ม และ		
	ท้ายสุดจึงนำแผ่นกำบังแบบสารกึ่งตัวนำหุ้มฉนวนอีก 1 ชั้น		

2) กระบวนการเชื่อมขวาง โดยหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการขึ้นรูปแล้วจะได้ สาย เคเบิลที่มีแกน กลาง 3 ชั้น วัสดุ พอลิเมอร์ ที่อยู่ในสายเคเบิล ยังคงอยู่ในรูปของเทอร์ โมพลาสติก ซึ่งเป็นพลาสติกที่ทนความร้อนได้ด่ำ เพื่อปรับปรุงคุณสม บัติให้ทนความร้อนได้สูง จึงต้องมี กระบวนการในการเปลี่ยนคุณสมบัติจากเทอร์ โมพลาสติกให้เป็นเทอร์ โมเซตพอลิเมอร์ โดยใช้ กระบวนการวัลคาในซ์ (Vulcanization) และกระบวนการอบ (Curing) เพื่อให้เกิดการเชื่อมขวาง ดังแสดงในรูปที่ 3.15

รูปที่ 3.15 เทคนิคการอบและการขึ้นรูปโดยทั่วไปของสายเคเบิล XLPE

ดังนั้นกระบวนการอบจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเปลี่ยนแปลงวัสดุ พอลิเมอร์ ให้กลายเป็นวัสดุที่มีประสิทธิภาพในการทนความร้อนสูง กระบวนการดังที่กล่าวมา ข้างต้นแสดงในรูปที่ 3.15

กระบวนการวัลกาในซ์ต่อเนื่องแบบแนวระนาบ (Catenary Continuous Vulcanization: CCV) เป็นกระบวนการนำสายเคเบิลฉนวน PE ที่ยังไม่มีการเชื่อมขวาง จากกระบวนการขึ้นรูป3 ชั้น ลำเลียงผ่านท่อที่ยึดติดกับส่วนหัวของเครื่องอัดขึ้นรูป เพื่อเริ่ม กระบวนการอบด้วยท่อลำเลียงในแนวระนาบ โดยใช้แก๊สในโตรเจนความดันสูง (การอบแห้ง) หรือใช้ไอน้ำที่อุณหภูมิ 300°C ส่งผ่านท่อลำเลียงสายเคเบิล เมื่อกระบวนการอบด้วยความร้อน ให้แก่สายเคเบิลเสร็จสิ้น ท่อลำเลียงจะส่งสายเคเบิลเข้าสู่กระบวนการหล่อเย็น เพื่อลดอุณหภูมิ จากการอบของกระบวนการเชื่อมขวาง กระบวนการวัลกาในซ์ต่อเนื่องแบบแนวดิ่ง (Vertical Continuous Vulcanization : VCV) เป็นกระบวนการอบของสายเคเบิลฉนวน PE ที่ยังไม่ผ่านการเชื่อมขวางด้วยหลักการทำงาน เช่นเดียวกับกระบวนการ CCV แต่มีความแตกต่างกันที่รูปทรงแบบของท่อลำเลียงที่ใช้ใน กระบวนการอบเท่านั้น โดยท่อลำเลียงในการอบเพื่อเชื่อมขวางจะวางในแนวตั้ง จากตารางที่ 3.5 ได้ ทำการแสดงข้อดีและข้อเสียของจัดวางท่อลำเลียงสายเกเบิลในแต่ละวิชี การจัดวางท่อลำเลียง ของทั้ง 2 วิธีแสดงในรูปที่ 3.16

รูปที่ 3.16 แผนผังระบบการผลิตของสายเคเบิลโคยระบบ CCV และ VCV

ភិត្តិ	ข้อดี	ข้อค้อย
กระบวนการ CCV	- ระยะเวลาในการอบสายเคเบิล รวดเร็วกว่ากระบวนการ VCV - มีกำลังการผลิตสายเคเบิลสูงกว่า กระบวนการVCV	 ขนาดของตัวนำไฟฟ้าจำกัดอยู่ที่ 1400 –1600 mm² ต้องหมั่นดูแลและป้องกันการตก ท้องช้างของวัสดุพอลิเมอร์เหลว ก่อนเข้าสู่กระบวนการเชื่อมขวาง
กระบวนการ VCV	 ไม่เกิดปัญหาการตกท้องช้าง ของวัสดุพอลิเมอร์เหลวก่อนเข้า สู่กระบวนการเชื่อมขวาง สายเคเบิลสามารถมีขนาดของ ตัวนำไฟฟ้ามากกว่า 1600 mm 	 ราคาในการก่อสร้างอาการใน แนวตั้งเพื่อการลำเลียงสาย เกเบิลมีค่าสูงมาก ระยะเวลาในการอบสายเคเบิล ช้ากว่ากระบวนการ CCV มีกำลังการผลิตสายเกเบิลต่ำกว่า กระบวนการ CCV

ตารางที่ 3.5 ข้อดีและข้อด้อยของกระบวนการอบสายเคเบิลแบบ CCV และ VCV

กระบวนการวัลกาในซ์ต่อเนื่องแบ บมิตชูบิชิ - ใดนิจิ (Mitsubishi Dainichi Continuous Vulcanisation : MDCV) เป็นระบบที่รู้จักกันดีในชื่อของกระบวนการ Long Land Die ซึ่งพัฒนาขึ้น โดยกลุ่มบริษัท Mitsubishi และบริษัท Dainichi ในปี ค.ศ. 1970 กระบวนการนี้มีเครื่อง อัดรีดขนาดเล็กและวางอยู่ในแนวนอนแสดงในรูปที่ 3.17 กระบวนการอบจะกระทำผ่านท่อลำเลียง สายเคเบิล โดยมีความร้อนอยู่ภายในตัวท่อจากการอัดรีดของตัวอัดรีด ซึ่งการอบจะให้ความร้อน ผ่านท่อลำเลียง ทำให้ประสิทธิภาพดีกว่ากระบวนการให้ความร้อนโดยใช้ในโตรเจน หรือไอน้ำ โดยทั่วไประบบนี้ใช้ในการผลิตสายเคเบิลแรงสูง (High Voltage Cables) และแรงสูงพิเศษ (Extra High Voltage Cables)

รูปที่ 3.17 แผนผังการทำงานของระบบ MDCV

3) ขั้นตอน Degassing เป็นการทำให้เกิดความมั่นใจในประสิทธิภาพการทำงาน ของฉนวน XLPE ที่ได้จากกระบวนการอบเชื่อมขวางโดยวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นฉนวนในสายเคเบิล แรงสูงหรือสายเคเบิลแรงสูงพิเศษ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการขจัดหรือลดสารประกอบบางชนิด ในฉนวน XLPE ที่เป็นผลพลอยได้จากกระบวนการเชื่อมขวาง มิฉะนั้นจะทำให้เกิด ปัญหาทาง โครงสร้างของฉนวน XLPE และส่งผลต่อคุณสมบัติความเป็นฉนวนได้ สารประกอบบางชนิดที่ต้อง ขจัดออกจากเนื้อฉนวนได้แก่ อะซีโตฟีโนล เมทิลสไตรีน คิวมิลอัลกอฮอล์ และ มีเทน เป็นต้น ในวงการอุตสาหกรรมทั่วไปจะขจัดสารประกอบที่ไม่ต้องการในสายเคเบิล โดยใช้เก็บสายเคเบิลไว้ ระยะหนึ่ง (ประมาณ 7 วัน) ก่อนทำการทดสอบประจำ (Routine Testing)

3.5.3 ขั้นตอนการผลิตสายเกเบิลเสร็จสมบูรณ์

เมื่อสายเกเบิลผ่านกระบวนการขจัดสารประกอบที่ไม่ต้องการแล้ว สายเกเบิล ทั่วไปจะ รอเข้าสู่ขั้นตอนการตรวจสอบกุณภาพ แต่ในกรณีของสายเกเบิลใต้น้ำจะถูกนำไปเพิ่ม เกราะหุ้มป้องกันอีกชั้น เพื่อป้องกันสายเกเบิลจากกวามชื้นและการกัดกร่อนจากน้ำ

3.5.4 ขั้นตอนการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพ

เมื่อผ่านทุกกระบวนการการผลิตแล้ว สายเคเบิลจะถูกทำการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้มีความแน่ใจ ว่าผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำการออกแบบ และผลิต ขึ้น ตอบสนองต่อ ความต้องการ ของถูกค้าหรือไม่ การตรวจสอบคุณภาพของสายเคเบิลโดยทั่วไปจะทำการตรวจสอบ คุณภาพของ ตัวนำไฟฟ้า ขนาดของสายและฉนวน การเกิดดีสชาร์จบางส่วน โพรงหรือช่องว่างในเนื้อฉนวน สิ่งเจือปนในเนื้อฉนวน และการถลอกหรือโปนออกของเนื้อฉนวน โดยมีการทดสอบตามมาตรฐาน ที่กำหนด ตัวอย่างเช่น IEC ANSI/ICEA JEC และ CENELEC เป็นต้น

3.6 ประจุล้างและผลของประจุล้างต่อการกระจายตัวของสนามไฟฟ้าในฉนวน

ประจุก้าง คือการตกก้างของประจุในเนื้อฉนวน เกิดขึ้นเมื่อมีความแตกต่างกันของอัตรา การกายประจุกับอัตราการเก็บสะสมของประจุ การเก็บสะสมประจุจะครอบคลุมประจุที่ไม่สามารถ เกลื่อนข้าม ผ่านวัสดุฉนวน ส่งผลให้วัสดุฉนวนเกิดความเกรียดทางไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้น ประจุก้างใน ฉนวน แบ่งออกเป็น ประจุลบ และ ประจุบวก ดังที่ได้กล่าวไว้ XLPE เป็นสารไม่มีขั้ว และเมื่อ พิจารฉา XLPE ที่เป็นสารบริสุทธิ์ไม่มีสารอื่นเจือปน ดังนั้น ตัวพาประจุที่สามารถเกลื่อนที่ได้จะมี จำนวนน้อย ดังนั้นจึงทำให้ความสามารถในการนำไฟฟ้าต่ำ จึงไม่มีไอออนที่เกิดจากสิ่งเจือปน ด้วย เหตุนี้กลไกการนำไฟฟ้าและกลไกการสูญเสียจึงเกิดขึ้นเนื่องจาก ขบวนการอิเล็กตรอน (Electronic Process) เท่านั้น ขบวนการอิเล็กตรอน หมายถึง ขบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสาร ไดอิเล็กทริก เนื่องจากสาเหตุของตัวพาประจุที่เป็นอิเล็กตรอนเท่านั้น จึงทำให้ประจุก้างส่วนใหญ่เป็นประจุลบ

การเกิดขบวนการอิเล็กตรอน สามารถอธิบายด้วยหลักการของแผนภาพแถบพลังงาน (Energy Band) แถบพลังงานแบ่งออก 3 ส่วน คือ แถบวาเลนซ์ (Valence Band) เป็นแถบที่มี อิเล็กตรอนอิสระเคลื่อนที่อยู่ แถบนำกระแส และแถบช่องว่างระหว่างแถบวาเลนซ์กับแถบ นำกระแส ดังแสดงในรูปที่ 3.18

รูปที่ 3.18 แผนภาพแถบพลังงาน

อิเล็กตรอน จะอยู่ในแถบวาเลนซ์ เป็นอิเล็กตรอนที่ ไม่สามารถเคลื่อนที่ เป็นอิสระได้ เมื่ออิเล็กตรอนได้รับพลังงานจากภายนอกที่มีขนาดพลังงานที่สูงมาก จะทำให้อิเล็กตรอนเหล่านั้น สามารถเคลื่อนที่เป็นอิสระ จนถึงระดับแถบนำกระแส จนทำให้เกิดการ นำกระแสไฟฟ้าได้ กุณสมบัติของวัสดุฉนวนที่ดีสามารถอธิบายได้ด้วยแถบพลังงานเช่นกัน กล่าวกือ ถ้าวัสดุฉนวนมี กุณสมบัติของว่สดุฉนวนที่ดีสามารถอธิบายได้ด้วยแถบพลังงานเช่นกัน กล่าวกือ ถ้าวัสดุฉนวนมี กุณสมบัติของว่สดุฉนวนที่ดีสามารถอธิบายได้ด้วยแถบพลังงานเช่นกัน กล่าวกือ ถ้าวัสดุฉนวนมี กุณสมบัติเเถบช่องว่างพลังงานระหว่างแถบวาเลนซ์กับแถบนำกระแสที่มีพลังงานที่สูงจะส่งผลทำ ให้วัสดุดังกล่าวมีคุณสมบัติฉนวนที่ดี นอกจากนี้ปัจจัยที่กำหนดคุณสมบัติของวัสดุฉนวน มีอยู่ 3 ปัจจัยคือ (1) โครงสร้างทางเคมีทางเคมีของหน่วยพอลิเมอร์ที่ซ้ำกันเป็นสายโซ่โมเลกุล (2) ลักษณะกวามยาวและโครงสร้างเชิงมหภาคของโมเลกุล สิ่งปนเปื้อนโดยความบกพร่องและ ลักษณะโครงสร้างเชิงมหภาค ทำให้รู้ถึงลักษณะที่เป็นโครงผลึกของวัสดุพอลิเมอร์ (ว่าเป็นแบบ โครงสร้างผลึก โครงสร้างกิ่งผลึก) ทำให้พอลิเมอร์ มีถุณสมบัติแตกต่างกัน (3) เงื่อนไขที่ใช้เพื่อ เปลี่ยนโครงสร้างจะขึ้นอยู่กับวัสดุที่ทำ ปัจจัยนี้ถูกอ้างถึงการปรับปรุงกุณสมบัติ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำ ให้เกิดคุณสมบัติที่เป็นหลุม โดยเกิดเฉพาะส่วนที่ภายในของช่องว่างและเป็นส่วนที่ช่วยทำให้เกิด การสะสมของประจุก้าง

3.6.1 สัณฐานวิทยาและการโอนย้ายประจุ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัณฐานวิทยาและการกระจายสนามไฟฟ้าของวัสดุ XLPE จำเป็นที่ต้องเข้าใจถึงอิทธิพลของเนื้อสารที่มีการเคลื่อนที่ของประจุ เนื่องจากที่สนามไฟฟ้า สูง ๆ ในช่วงเวลาก่อนเกิดเบรกดาวน์ ส่งผลให้ฉนวน ได้รับผลกระทบ จากความ เครียดทางกล และส่งผลไปยังโครงสร้าง ของพอลิเมอร์ เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการเกิดประจุด้าง จำเป็นต้อง เข้าใจถึงลักษณะการเคลื่อนที่ของประจุ

^ทยาลัยเทคโนโลยีสุร^บั

รูปที่ 3.19 ลักษณะการเคลื่อนที่ของประจุระหว่างสายโซ่โมโลกุล (J. P. Jones et al., 2005)

การเคลื่อนที่ลงหลุมพลังงานของประจุระหว่างช่องว่างของสายโซ่โมเลกุล อาจทำ ให้เกิดการตกค้างของประจุ เนื่องจากลักษณะช่องว่างของสายโซ่โมเลกุล ทำให้เกิดลักษณะของ หลุมพลังงานที่แตกต่างกัน ดังแสดงในรูปที่ 3.19 โดยที่ตำแหน่ง (i-i) เกิดลักษณะของหลุมพลังงาน ที่ถึกกว่าลักษณะหลุมพลังงานที่เกิดขึ้นที่ตำแหน่ง (ii-ii) หลุมพลังงานดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับ การเกิดประจุก้าง โดยที่หลุมพลังงานที่ตื้นกว่า ประจุจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านได้ง่ายกว่า เมื่อ เปรียบเทียบกับหลุมพลังงานที่ลึกกว่า ทำให้เกิดประจุก้างได้ยากกว่าหลุมพลังงานที่ลึก ส่วนการ ถ่ายโอนของประจุระหว่างสายโซ่โมเลกุล จะขึ้นอยู่กับระยะห่างระหว่างสายโซ่โมเลกุล ดังแสดง ในรูปที่ 3.20 ที่ตำแหน่ง (ii-ii) ประจุจะสามารถเคลื่อนที่ผ่านได้ง่ายกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่ง ที่ (i-i) เนื่องจากที่ตำแหน่ง (ii-ii) มีลักษณะของสายโซ่โมเลกุลที่แนบชิดทำให้เกิดลักษณะของหลุม พลังงานที่มีพลังงานน้อย ซึ่งประจุสามารถเคลื่อนที่ผ่านหลุมพลังงานได้ง่ายกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับ ตำแหน่ง (i-i)

รูปที่ 3.20 ลักษณะการเคลื่อนที่ของประจุข้ามสายโซ่โมโลกุล (J. P. Jones et al., 2005)

3.6.2 กลใกการเกิดประจุค้างของฉนวนพอลิเมอร์

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าความสามารถในการนำไฟฟ้าของฉนวน XLPE เกิดขึ้น เนื่องจากขบวนการอิเล็กตรอน ประจุก้างที่เกิดในฉนวน XLPE จึงเป็นประจุก้างขั้วลบเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นจึงกวรพิจารณาถึงที่มาของอิเล็กตรอนในเนื้อฉนวน XLPE ซึ่งอิเล็กตรอนสามารถเกิดขึ้นได้ จากขบวนการหลาย ๆ ขบวนการดังจะได้กล่าวต่อไป

การฉีดประจุจากอิเล็กโทรดเข้าสู่เนื้อฉนวน คือปรากฏการณ์ที่ประจุรวมไปถึง
 อิเล็กตรอนอิสระถูกฉีด (Inject)เข้าไปในวัสคุฉนวน เป็นปรากฏการณ์ที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยของ

สนามไฟฟ้า ณ บริเวณนั้น ประจุดังกล่าวสามารถเคลื่อนที่ไปยังบริเวณที่เชื่อมต่อระหว่างอิเล็กโทรด และวัสดุฉนวน ขบวนการฉีดของประจุสามารถแบ่งออกเป็น 3 ขบวนการดังนี้

 เกิดจากการแพร่อิเล็กตรอน เมื่อสัมผัสกับอิเล็กโ ทรดโลหะเมื่อฉนวนแข็งใด ก็ตามในที่นี้ เมื่อพอลิเมอร์สัมผัสกับผิวอิเล็กโทรดโลหะจะเกิดการรักษาสมดุลย์แบบเทอร์โมไดนา มิก (Thermodynamic) กล่าวคือ จะมีการถ่ายโอนอิเล็กตรอนจากอิเล็กโ ทรดโลหะเข้าสู่เนื้อฉนวน จนกระทั่ง Fermi level ของสารทั้งสองบริเวณจุดสัมผัสอยู่ในระดับเดียวกัน การถ่ายเทอิเล็กตรอนจึง หยุดลง นั่นหมายถึง อิเล็กตรอนอิสระจำนวนหนึ่งถูกฉีดเข้าสู่เนื้อฉนวน ขบวนการนี้เรียกว่า ขบวนการการแพร่อิเล็กตรอน (Eletron Diffusion Processes)

 เมื่อมีความเครียดสนาม ไฟฟ้าและความร้อนเมื่อฉนวน XLPE อยู่ภายใต้ สนาม ไฟฟ้าและความร้อน สนาม ไฟฟ้าและความร้อนจะทำให้อะตอมของอิเล็กโ ทรดโลหะถูก กระตุ้น (Excitation) และเมื่ออิเล็กตรอนมีพลังงานสูงกว่า เวิร์กฟังชันเองโลหะที่ใช้ทำอิเล็กโ ทรด ก็จะทำให้อิเล็กตรอนสามารถถูกฉีดเข้า ไปในเนื้อฉนวนได้เนื่องจากความร้อน โดยได้รับการ ผลักดันจากสนาม ไฟฟ้า การฉีดอิเล็กตรอนชนิดนี้เรียกว่า การฉีดด้วยความร้อนโดยมีสนาม ไฟฟ้า ช่วย (Field Assisted Themionic Emission) หรือ การฉีดแบบริชาร์ดสัน -ช็อตกี (Richardson-Schottky -Injection) การฉีดแบบริชาร์ดสัน-ช็อตกี จะช่วยลดค่าเวิร์กฟังชัน

รูปที่ 3.21 การลดลงเวิร์กฟังชันเนื่องจากผลของการฉีดประจุแบบริชาร์ดสัน- ช็อตกี

 เมื่อมีความเครียดสนามไฟฟ้า อิเล็กตรอนสามารถถูกฉีดเข้าไปในเนื้อฉนวน ได้ด้วยอิทธิพลของสนามไฟฟ้าอย่างเดียว
 เรียก กระบวน การนี้ว่า การฉีดอิเล็กตรอนแบบ ฟาวเลอร์นอร์ดไฮม์ (Fowler-Nordheim Injection) ถ้าสนามไฟฟ้าที่ สูง จะทำให้ เวิร์กฟังชัน ลดลง ความ เครียดสนามไฟฟ้าจะกลายเป็นกำแพงบาง ๆ เพื่อให้เกิด Quantum-mechanical Tunneling

รูปที่ 3.22 การฉีดประจุแบบการฉีดอิเล็กตรอนแบบฟาวเลอร์-นอร์ดไฮม์

รูปที่ 3.22 ให้การแสดงแผนผังของอุโมงก์กวอนตัมอุโมงก์ พลังงานของ กลื่นจร จะลดน้อยลงเมื่อผ่านบริเวณ II ในรูปที่ 3.22 ผลของ การฉีดอิเล็กตรอนแบบฟาวเลอร์ -นอร์ดไฮม์ จะช่วยลดเวิร์กฟังชันทำให้อิเล็กตรอนลงเข้าไปในเนื้อฉนวนได้

2. การหลุดของอิเล็กตรอนภายในเนื้อฉนวน นอกเหนือจากประจุค้างที่เกิดขึ้นการ ฉีดของประจุ ยังสามารถเกิดภายในเนื้อฉนวน เนื้อฉนวนที่ไม่บริสุทธิ์มีสารตกค้าง เช่น สารตกค้าง จากกระบวนการเชื่อมขวางที่ไม่ดี หรือจากสารเติมแต่งที่ใช้ในกระบวนการปรับปรุงคุณสมบัติของ วัสคุฉนวน เมื่อมีการป้อนสนามไฟฟ้าจากภายนอกให้กับวัสคุฉนวน สารตกค้างหรือสิ่งปนเปื้อน ภายในเนื้อฉนวนจะทำให้เกิดหลุมพลังงาน ก่อให้เกิดการตกค้างของประจุ ดังแสดงในรูปที่ 3.23

รูปที่ 3.23 แผนภาพกับคักพลังงานภายในเนื้อฉนวนเนื่องจากสารตกค้าง

พิจารณารูปที่
 3.23 เนื้อฉนวนที่ไม่บริสุทธิ์ก่อให้เกิด กับดัก พลังงาน (i และ ii)
 กับดักพลังงานเหล่านี้ จะสามารถดักทั้ง ประจุบวกและประจุลบ โดยขึ้นอยู่กับ ขนาดพลังงานของ
 กับดัก กับดักที่มีพลังงานมากกว่าพลังงานของประจุก่อให้เกิดการตกค้างของประจุทำให้เกิด
 ประจุก้างภายในเนื้อฉนวน กับดักพลังงานที่มีพลังงานมากลักษณะของกับดักพลังงานจะลึกกว่ากับ
 ดักพลังงานที่มีพลังงานน้อย จากรูปตำแหน่ง i มีขนาดของหลุมพลังงานที่น้อยกว่าตำแหน่ง ii
 ทำให้โอกาสที่จะเกิดการตกค้างของประจุที่ตำแหน่ง ii มีมากกว่าที่ตำแหน่ง i

 กล ใกพูล-แฟรงเคิล นอกจากกระบวนการฉีดประจุจากอิเล็กโทรด ภายในเนื้อ ฉนวนเองยังสามารถเกิดอิเล็กตรอนอิสระขึ้นได้ เช่นกันด้วยอิทธิพลของสนามไฟฟ้าสูง จะสามารถ กระตุ้นให้อิเล็กตรอนหลุดจากตัวให้ (Donor) ได้ และอิเล็กตรอนอิสระที่เกิดขึ้นเนื่องจาก กระบวนการนี้จะเคลื่อน ที่เข้าหาอาโนดและทิ้งไว้แต่ประจุด้างขั้วบวก กระบวนการนี้จะเกิดขึ้นเมื่อ ฉนวนอยู่ภายใต้ภาระทางไฟฟ้าเป็นเวลานาน ๆ กระบวนการ นี้เรียกว่าอิทธิพลของ พูล-แฟรงเกิล (Poole-Frankel Effect)

รูปที่ 3.24 การลดลงเวิร์กฟังชันเนื่องจากผลของกระบวนการพูล-แฟรงเคิล

กลไกพูล -แฟรงเกิล เป็นกระบวนการที่เกิดจากการสนามไฟฟ้าภายนอก ซึ่งมี หลักการเหมือนกระบวนการ การฉีดแบบริชาร์ดสัน -ชีอตกี กล่าวคือ จะช่วยลดค่า เวิร์กพึงชันแต่ กลไกพูล -แฟรงเกิล จะสามารถลดค่าเวิร์กพึงชันมากกว่าเป็นสองเท่าเมื่อเปรียบเทียบกับ กระบวนการ การฉีดแบบริชาร์ดสัน -ชีอตกี นอกจากนี้กลไกพลู -แฟรงเกิล เป็นกระบวนการที่ เกิดขึ้นภายในเนื้อฉนวน

 ฮอปปิง (Hopping) จากสมมุติฐานที่ว่าภายในเนื้อฉนวนประกอบไปด้วยหลุม กับดักพลังงานที่แตกต่างกัน หลุมกับดักพลังงานจะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงเมื่อมีสนามไฟฟ้าจาก ภายนอก โดยที่หลุมกับดักพลังงานที่มีความลึกหรือมีค่าพลังงานที่มากจะทำให้มีโอกาสของประจุ ด้างที่จะตกค้างอยู่ภายในหลุมกับดักพลังงานดังกล่าวมากกว่าหลุมกับดักพลังงานที่ตื้นกว่า ฮอปปิงคือกระบวนการเปลี่ยนแปลงของหลุมกับดักพลังงานเมื่อมีสนามไฟฟ้าจากภายนอกให้กับ วัสดุฉนวน ดังแสดงในรูปที่ 3.25

รูปที่ 3.25 กลไกฮอปปิงเนื่องจากสนามไฟฟ้าภายนอก

3.6.3 ผลของประจุล้างต่อการกระจายของสนามไฟฟ้าในฉนวน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้งานของฉนวนที่สำคัญประการหนึ่ง ก็คือ สนามไฟฟ้า ซึ่งสนามไฟฟ้าเป็นปริมาณที่ใช้บรรยายการที่ประจุไฟฟ้าทำให้เกิดแรงกระทำกับอนุภาคมีประจุ ภายในบริเวณโดยรอบ โดยที่ประจุทุกตัวล้วนแต่เป็นแหล่งกำเนิดสนามไฟฟ้า เช่นเดียวกันประจุ ก้างก็ก่อให้เกิดสนามไฟฟ้าขึ้นในเนื้อฉนวนได้ ประจุก้างที่ตกก้างอยู่ภายในเนื้อฉนวนจะส่งผลทำ ให้เกิดลักษณะของสนามไฟฟ้าที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิม (ศราวุฒ คลี่สุวรรณ์, การเกิดเบรกดาวน์ในสาย เกเบิลฉนวนพอลิเมอร์เนื่องจากประจุก้างและวอเตอร์ทรี) ดังแสดงในรูปที่ 3.26

รูปที่ 3.26 ผลของประจุก้างต่อการกระจายของสนามไฟฟ้าในฉนวน

กรณีสนามไฟฟ้า สม่ำเสมอ (Uniform Field) ดังแสดงในรูป ที่ 3.26 ภายใต้แรงดัน กระแสสลับ จากรูปจะเห็นได้ว่าที่อิเล็กโ ทรดคาโทด (คาโทดชั่วขณะ : Momentary Cathode) ความเครียดสนามไฟฟ้าจะลดลงเนื่องจากประจุด้างขั้วลบ และในขณะเดียวกันที่อิเล็กโ ทรดอาโนด (อาโนดชั่วขณะ : Momentarly Anode) จะมีก่าความเครียดสนามไฟฟ้าสูงเป็น 2 เท่าของความเครียด สนามไฟฟ้าที่เกิดจากการป้อนแรงดันภายนอก เมื่อถึงจุดนี้จะไม่มีการเพิ่มของประจุด้างอีกต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากในกรึ่งของคาบต่อไปอาโนดชั่วขณะจะเปลี่ยนเป็นคาโทดชั่วขณะ และที่นั่น ความเครียดสนามไฟฟ้าบริเวณหน้าคาโทดชั่วขณะจะมีก่าเป็นสูนย์ ซึ่งจะไม่มีการฉีดของ อิเล็กตรอนเนื่องจากสนามไฟฟ้าอีกต่อไป

กรณีสนามไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอสูง (Highly Nonuniform Field) ก็สามารถเกิดประจุ ก้างได้เช่นกัน และวิกฤติมากกว่ากรณีสนามไฟฟ้าสม่ำเสมอมาก ในทางปฏิบัตินั้นสนามไฟฟ้าไม่ สม่ำเสมอสูง ก็คือกรณีที่เกิดปลายแหลมขึ้นบนสายตัวนำ ซึ่งสามารถเปรียบเทียบได้ในทางทฤษฎี คือ กรณีอิเล็กโทรดแบบปลายแหลมแผ่นระนาบ ดังแสดงในรูปที่ 3.27

รูปที่ 3.27 ผลของประจุก้างกรณีสนามไฟฟ้าไม่สม่ำเสมอสูง

จากรูปที่
 3.27 บริเวณที่ผิวอิเล็กโทรดเป็นบริเวณที่มีความเครียดไฟฟ้าสูงสุด ส่วน
 บริเวณอื่นๆที่ห่างออกไปจะมีความเครียดสนามไฟฟ้าลดลง
 เมื่อ พิจารณาผลของประจุค้างที่
 ตำแหน่งมีประจุค้างขั้วลบบริเวณหน้าปลายแหลมขณะที่ปลายแหลมเป็นขั้วลบ (เส้นที่ 3) จะทำให้
 ค่าความเครียดสนามไฟฟ้าลดน้อยลง
 และในทางตรงกันข้ามขณะที่ปลายแหลมเป็นขั้วอบ (เส้นที่ 3) จะทำให้
 ด่าความเครียดสนามไฟฟ้าลดน้อยลง
 และในทางตรงกันข้ามขณะที่ปลายแหลมเป็นขั้วอบ
 (เส้นที่ 1) จะทำให้ก่าความเครียดสนามไฟฟ้าเสริมกับสนามไฟฟ้า เนื่องจากแรงคันอิเล็กโ ทรดเพิ่ม
 สูงมากขึ้นดังนั้นจะเห็นได้ว่าประจุค้า
 งที่เกิดขึ้นบริเวณหน้าปลายแหลม
 จะเพิ่มให้ความเครียดสนามไฟฟ้าเสริมกับสนามไฟฟ้า เนื่องจากแรงคันอิเล็กโ ทรดเพิ่ม

ถ้าจะพิจารณาถึงเหตุผิดพลาดหรือจุดบกพร่องที่เกิดขึ้นที่สายตัวนำหรือชั้นกึ่ง ตัวนำด้านในของสายเคเบิลแล้ว จะเห็นได้ว่าจุดเหล่านี้เป็นต้นเหตุของการก่อตัวของประจุก้างและ ทำให้กวามเกรียดสนามไฟฟ้าสูงเฉพาะจุดสูงขึ้น และสุดท้ายจะนำไปสู่การเกิดการทะลุผ่าน (Breakdown) ของฉนวนสายเกเบิลได้

3.7 วิธีในการวัดการกระจายตัวของประจุด้าง

วิธีในการวัด การกระจายตัวของประจุก้าง ที่ได้รับความนิยม แบ่งออก เป็น 3 กลุ่ม คือ การกระจายความร้อน การถ่ายทอดการขยายตัวของคลื่นและกลุ่มการขยายตัวของความเครียด ทั้งสามกลุ่มของวิธีการวัดมีผลทางกายภาพที่เหมือนกัน คือความสมดุลระหว่างไฟฟ้าสถิตและการ ขยายตัวของแรงเมื่อได้รับการรบกวน ในกลุ่มความร้อนจะใช้การกระจายความร้อนเพื่อสร้างความ สมดุลและก่อให้เกิดการตอบสนองทางไฟฟ้า กลุ่มการถ่ายทอดการขยายตัวของคลื่นใช้ความเก้น โดยเกิดจากการถ่ายทอดการขยายตัวของคลื่นทำให้เกิดความสมดุลและสัญญานไฟฟ้า สุดท้ายกลุ่ม การขยายตัวของกวามเครียดใช้แรงไฟฟ้าสถิตซึ่งเกิดขึ้นโดยการจ่ายแรงดันไฟฟ้าภายนอกทำให้เกิด ความสมดุลและกระบวนการตอบสนอง แม้ว่าแต่ละกลุ่มจะให้ความหมายทางกายภาพที่ต่างกันของ การวัดและกำหนดค่าการกระจายตัวของประจุ วิธีทั้งสามจะแสดงผลที่ได้กล้าย ๆ กัน

3.7.1 วิชีพัลส์ความร้อน

หลักการของวิธีพัลส์ความร้อน (Thermal Pulse : TP) จะใช้การกระจายความร้อน ที่สร้างขึ้นโดยแสงของหลอดไฟและแสงจากเลเซอร์บนผิวด้านหนึ่งของขั้ว หลังจากนั้นความร้อน จะก่อย ๆ กระจายจนทั่วชิ้นวัสดุ สัญญาณของประจุที่ถูกวัดโดยตัวขยายประจุและการกระจายของ สนามไฟฟ้า ดังแสดงในรูปที่ 3.28

รูปที่ 3.28 หลักการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ความร้อน

3.7.2 วิธีพัลส์ความดันเหนี่ยวนำจากเลเซอร์

วิธีพัลส์ความดันเหนี่ยวนำจากเลเซอร์ (Laser Induced Pressure Pulse: LIPP) ด้าน หนึ่งของวัสดุที่มีประจุด้างจะถูกวัดโดยพัลส์แรงดันที่สร้างโดยการฉายรังสีของเลเซอร์โดยใช้ เลเซอร์ Nd:YAG ดังแสดงในรูปที่ 3.29 (T. Mizutani et al., 1994) พัลส์ ความดัน ที่สร้างขึ้น จะกระจายอย่างรวดเร็วทั่ววัสดุ กระแสไฟฟ้าทำให้เกิดการสะท้อนของการกระจายของประจุด้าง ผลที่ได้รับจะแสดงการเกิดกระแสไฟฟ้าซึ่งเป็นสัดส่วนโดยตรงกับการกระจายตัวของประจุพร้อม กับประจุบนขั้ว

ระบบ LIPP ใช้งานได้กับทั้งวัสดุที่บาง (10 – 100 µm) และหนา (1 – 20 mm) โดยปกติพัลส์ของเลเซอร์ที่ใช้มีความกว้าง 100 ps ถึง 10 ns ตำแหน่งความละเอียดสูงสุดของการวัด แบบ LIPP ประมาณ 1 µm ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากต่องานวิจัยประจุก้างบนวัสดุแบบฟิล์มบาง แต่ระบบ LIPP ใช้แรงคันที่สูงและวงจรตรวจจับถูกแยกโดยคู่ของตัวเก็บประจุ อีกนัยหนึ่งการขยาย แรงคันจะก่อให้เกิดกวามเสียหายเนื่องมาจากกระแสในการเกิดเบรกดาวน์

รูปที่ 3.29 หลักการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ความดัน เหนี่ยวนำจากเลเซอร์

3.7.3 วิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน

วิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ถูกค้นพบในปี ค.ศ. 1975 ที่ประเทศญี่ปุ่นระหว่าง เรียนเรื่องทฤษฎีไฟฟ้าและแม่เหล็กที่เกี่ยวกับไมโครโฟนและเอียร์โฟนของระบบเสียง แหล่งจ่าย แรงดันไฟฟ้าและความถี่ที่จ่ายให้เอียร์โฟนและจะทำให้อายุการใช้งานของเอียร์โฟนสั้นลง จากที่ กล่าวมานี้สามารถอนุมานได้ว่าการเสื่อมสลายที่เกิดจากการสะสมของประจุก้างเนื่องมาจากการ แผ่รังสีอาจจะทำให้อายุการใช้งานของเอียร์โฟนสั้นลง ซึ่งนำไปสู่การวัดประจุก้าง

รูปที่ 3.30 หลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า–เสียงสะท้อน

จากรูปที่ 3.30 แสดงถึงหลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน โดยที่มี รายละเอียดของหลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อนดังนี้ q (x) คือ ประจุที่ตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน XLPE p (x) คือ คลื่นสะท้อนที่เกิดจากสัญญาณพัลส์ในการตรวจจับความหนาแน่น ของประจุค้าง V(t) คือ สัญญาณเอ้าท์พุทที่ได้จากอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก หลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน อธิบายด้วยกฎของคูลอมป์ (F = qE) เมื่อจ่ายแรงดันพัลส์จากภายนอกให้กับวัสดุทดสอบ จะทำให้เกิดสนามไฟฟ้าไปรบกวน ประจุที่ตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน ซึ่งการรบกวนทำให้เกิดคลื่นคลื่นสะท้อนที่ชั้นของประจุค้าง ภายในเนื้อฉนวน XLPE พิโซอิเลีกทริกเซนเซอร์จะทำหน้าที่ตรวจจับคลื่นสะท้อนและแปลง สัญญาณดังกล่าวเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า โดยแอมพิจูดของสัญญาณทางไฟฟ้าแสดงถึงความ หนาแน่นของประจุที่ตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน XLPE

แผนภาพแสดงองค์ประกอบพื้นฐานที่ใช้ในการวัดการกระจายตัวของประจุค้าง ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อนแสดงในรูปที่ 3.31

รูปที่ 3.31 องค์ประกอบการวัดกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า–เสียงสะท้อน

จากแผนภาพแสดงองค์ประกอบพื้นฐานที่ใช้ในการวัดการกระจายตัวของประจุ

ก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ระบบวัดประจุก้างจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ส่วนแรงดันสูงประกอบไปด้วย แหล่งจ่ายแรงดันสูง แหล่งจ่ายสัญญาณพัลส์ แหล่งจ่ายทั้งสองจะส่งผ่านสัญญาณให้กับวัสดุทดสอบ ผ่านอิเล็กโทรด ตัวต้านทานจะทำหน้าที่ กำจัดกระแสในกรณีเกิดเบรคดาวน์ในขณะทำการทดสอบ ส่วนตัวเก็บประจุจะต่อเข้ากับแหล่ง จ่ายสัญญาณพัลส์ โดยปกติสัญญาณพัลส์ที่ใช้ในระบบวัดการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน จะใช้แรงดันอยู่ในช่วง 0.1-2 kV มีความกว้าง 5-200 ns ส่วนอิเล็กโทรด เป็นเส้นทางที่ทำให้ความเครียดทางไฟฟ้าและ สัญญาณพัลส์ ส่งไปยังวัสดุทดสอบ ประกอบไปด้วยชุดอิเล็กโทรด 2 ส่วน คือ อิเล็กโทรดด้านบนและอิเล็กโทรด ด้านล่างประกบกับวัสดุทดสอบ

ส่วนอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก ทำหน้าที่แปลงสัญญาณเสียงไปเป็นสัญญาณไฟฟ้า ตัว แปลงสัญญาณที่นิยมใช้มากที่สุดคือ พอลิไวนิลลิดีนฟลูออไรด์ หรือ ลิเทียมในโอเบต แต่ ลิเทียม ในโอเบต มีข้อเสีย คือมีความไวต่ออุณหภูมิ และ พอลิไวนิลลิดีนฟลูออไรด์ เป็นตัวแปลงสัญญาณ ที่มีความยืดหยุ่น ง่ายต่อการตัด รูปร่างและการยึดติด ดังนั้นวัสดุ พอลิไวนิลลิดีนฟลูออไรด์ จึงได้รับ ความนิยมสูงกว่า

ส่วนตัวกันกระแทก ช่วยดูคซับคลื่นเสียงสะท้อนกลับและสัญญาณรบกวน ซึ่งเป็น สัญญาณที่ทำให้สัญญาณกวามหนาแน่นของประจุก้างผิดเพลี้ยนไป

ส่วนเครื่องขยายสัญญาณ ทำหน้าที่ขยายสัญญาณที่ได้จากอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก เนื่องจากสัญญาณที่ได้มีขนาดของสัญญาณที่เล็กมาก

เมื่อพิจารณาถึงหลักการพื้นฐานของวิธีการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ในเนื้อฉนวนพอลิเมอร์แล้ว ผู้ทำวิจัยเลือกวิธีพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน เนื่องจากมีข้อคีหลาย ประการคังนี้

 วิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อนเป็นวิธีที่ให้การตอบสนองที่รวดเร็ว โดยเฉพาะ เมื่อเปรียบเทียบ วิธีพัลส์ความร้อน เนื่องจากวิธีพัลส์ความร้อนต้องใช้เวลานานกว่าความร้อน จะกระจายตัวทั่วชิ้นงานตัวอย่าง

 มิต้นทุน ไม่ค่อยสูง ในการสร้างระบบการวัด ลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้าง

 วิธีพัลส์ ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ยังเป็นวิธีการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุ ก้างที่ง่ายต่อการเพิ่มรายละเอียด หรือหัวข้อที่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมได้ง่าย เช่น การศึกษาผลของ อุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง

ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงเลือกใช้วิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อนในการวัดลักษณะการ กระจายตัวของประจุก้าง สัญญาณเอ้าท์พุทของวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน แสดงคังในรูปที่ 3.25

รูปที่ 3.32 สัญญาณแรงคันที่ได้จากวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

จากรูปที่ 3.32 แสดง สัญญาณแรงดัน ที่ได้จาก วิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ดังที่กล่าวไว้แอมพิจูดของสัญญาณทางไฟฟ้าแสดงถึงความหนาแน่นของประจุที่ตกล้างอยู่ภายใน เนื้อฉนวน XLPE โดยมีหลักการหาความหนาแน่นของประจุก้ำลังนี้

$$\sigma = \frac{\varepsilon_0 \varepsilon_r V_{dc}}{d} \tag{3.2}$$

เมื่อ σ คือ ความหนาแน่นของประจุด้าง

 ${\cal E}_0$ คือค่าสภาพขอมของสุญญากาศมี่ค่าเท่ากับ 8.854 × 10 $^{-12}\,{\rm F/m}$

 \mathbf{V}_{a} คือ แรงคันไฟฟ้ากระแสตรงที่ป้อนให้กับระบบพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน

d คือ ความหนาของฉนวน XLPE ที่ใช้ในการทคสอบหาความหนาแน่นของประจุค้าง

ปัจจัยสำคัญที่ต้องพิจารณาหาความหนาแน่นของประจุก้าง คือผลของความเร็ว เสียง (Sound Velocity) ในวัสดุฉนวน XLPE ดังแสดงในตารางที่ 3.6 มาใช้เป็นองค์ประกอบในการ หาความหนาแน่นของประจุ

วัสคุ	ความเร็วเสียง (m/s)	Relative Permittivity (ε_r)
PMMA	2680	2.6
LDPE	1950	2.3
XLPE	2000	2.3
PVDF	2250	-
PET	2290	3.4
Aluminum	6420	-
Semiconducting material	1950	-

ตารางที่ 3.6 Relative Permittivity และ ความเร็วเสียงในวัสดุฉนวน

เมื่อพิจารณาถึงผล ของความเร็วเสียงในวัสดุฉนวน XLPE และคุณสมบัติของ อุปกรณ์ พิโซอิเล็กทริก ดังแสดงในตารางที่ 3.3 มาใช้เป็นองก์ประกอบในการหาความหนาแน่น ของประจุด้าง จะได้สมการที่ใช้หาความหนาแน่นของประจุก้างดังแสดงในสมการที่ 3.3

$$\sigma = KV_m \tau S_v \tag{3.3}$$

เมื่อ

K คือ Sensitivity Factor เป็นค่าคงที่

С,

V คือ ค่ายอดของสัญญาณที่วัดได้จากระบบพัลส์ไฟฟ้า-เสียงสะท้อน

 τ คือ Acoustic Time ของอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก

 S_v คือ ความเร็วเสียงใน XLPE

ค่า Sensitivity Factor เป็นค่าคงที่ สามารถหาได้จากสมการที่ 3.1 และ สมการ ที่ 3.2 ดังนั้นจะได้สมการดังนี้

$$K' = \frac{\varepsilon_0 \varepsilon_r V_{dc}}{dV_m \tau S_v}$$
(3.4)

เมื่อทราบค่า Sensitivity Factor ใหม่ ที่ได้จากสมการที่ 3.4 ซึ่งเป็นค่าคงที่ วิธีกำนวณหาความหนาแน่นของประจุด้างทำได้โดยนำค่า Sensitivity Factor คูณกับค่ายอดของ สัญญาณที่วัดได้จากระบบพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน

$$\sigma = K' V_m \tag{3.5}$$

จากรูปที่ 3.32 เป็นสัญญาณที่ได้จาก ระบบพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ภายใต้ ความเครียดสนามไฟฟ้าที่ 25 kV/mm สามารถคำนวณหาค่า Sensitivity Factor ได้ค่าเท่ากับ 3463 C/m³V และ ค่ายอดของสัญญาณที่วัดได้จากระบบพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน มีค่าเท่ากับ 5.40 mV ดังนั้นสามารถคำนวณหาความหนาแน่นของประจุค้างได้เท่ากับ 19.80 C/m³

หลักการพื้นฐานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน มีข้อควรระวังที่อาจทำให้เกิด ข้อผิดพลาดในการวัดอยู่สามส่วนได้แก่ i) เกิดข้อผิดพลาดเนื่องจากสัญญาณรบกวนจากภายนอก ii) ข้อผิดพลาดเนื่องจากการปรับเทียบสัญญาณพารามิเตอร์ เช่น ความหนาของชิ้นด้วอย่าง , แรงดัน ที่ป้อนและค่าอื่น ๆ ที่ใช้สำหรับการทดลอง iii) ข้อผิดพลาดเนื่องจากการประมวลผลทางสัญญาณ สัญญาณจะถูกกรองด้วยตัวกรองสัญญาณสามชั้น (พิโซอิเล็กทริกเซนเซอร์ , วงจรขยายสัญญาณ , ออสซิโลสโคป)

3.8 สรุป

ในบทที่ 3 นี้ได้อธิบายทฤษฎีและสมมติฐานต่าง ๆ ที่องค์ความรู้ที่ใช้ในการพัฒนาระบบวัด ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายในเนื้อฉนวน XLPE อาทิเช่น คุณสมบัติต่าง ๆ ของสาร พอลิเมอร์ โครงสร้างทั่วไปของสายเคเบิล คุณสมบัติของฉนวนวัสดุพอลิเมอร์ กลไกการเกิดประจุ ค้างในเนื้อฉนวนพอลิเมอร์ ผลของประจุค้างต่อลักษณะสนามไฟฟ้า อีกทั้งยังอธิบายถึงหลักการ เทคนิคต่าง ๆ ในการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง และเลือกใช้วิธีในการวัดลักษณะการ กระจายตัวของประจุค้างที่เหมาะสมกับงานวิจัยมากที่สุด

ในการสร้างระบบการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE แล้ว เพื่อเป็นการทดสอบระบบที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ สภาวะทางกวามเกรียดไฟฟ้าและอุณหภูมิ พร้อมทั้งศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายในเนื้อฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานเปรียบเทียบกับฉนวนที่ไม่ผ่านการใช้งาน เพื่อหา กวามสัมพันธ์ของประจุก้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE รายละเอียดขั้นตอนการสร้างระบบ การวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน จะกล่าวในบทที่ 4 ต่อไป

บทที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัยและสร้างระบบวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

การสร้าง ระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ในสายเกเบิลแรงสูงด้วยวิธีพัลส์ ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ขั้นตอนการออกแบบและ การสร้างระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน มีดังนี้

4.1 การออกแบบและสร้าง ระบบวัดประจุค้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

ก่อนทำการสร้างระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน ได้มีการออกแบบ ระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน ที่ระบบวัดประจุก้างที่ออกแบบไว้โดยใช้โปรแกรมทางกอมพิวเตอร์แสดงได้ดังรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 ใดอะแกรมระบบวัดประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

จากรูปที่ 4.1 การออกแบบระบบวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน มีรายละเอียดของอุปกรณ์ที่ได้ออกแบบไว้ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 รายละเอียคระบบวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ที่ได้ออกแบบไว้

หมายเลข	อุปกรณ์
1	เกรื่องกำเนิคสัญญาณแรงคัน
2	เกรื่องกำเนิคสัญญาณพัลส์
3	เกรื่องขยายแรงคันสูง
4	อิเล็กโทรคด้านบน
5	น้ำมันฉนวน
6	อิเล็กโทรคด้านล่าง
7	อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกแบบ PVDF
8	ตัวดูดซับกลื่น
9	วงจรงยายสัญญาณ

ส่วนประกอบสำคัญของระบบวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ในงานวิจัยนี้ คือ Chamber โดยที่ ส่วนประกอบต่าง ๆ ของ Chamber แสคงในรูป ที่ 4.2 ส่วนประกอบของชุดตรวจวัคสัญญาณแสคงในรูปที่ 4.3 และอัตรา ส่วนของ Chamber แสคงในรูปที่ 4.4 โดยขนาดของหน่วยเป็นเซนติเมตร

รูปที่ 4.2 แสดงส่วนประกอบของ Chamber ที่ใช้ในงานวิจัย

รูปที่ 4.3 แสดงส่วนประกอบของชุดตรวจวัดสัญญาณประจุก้าง

รูปที่ 4.4 แบบร่างของ Chamber ที่ใช้ในการวิจัย

ระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ถูกสร้างขึ้น เพื่อเพื่อศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ อายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE ที่ส่งผล ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง โดยระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน ประกอบไปด้วย 5 ส่วนสำคัญคือ (1) ภาคแรงดันสูงและเครื่องกำเนิดสัญญาณ พัลส์ (2) ชุดอิเล็กโทรด (3) ส่วนของอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก (4) วงจรขยายสัญญาณและอุปกรณ์ แสดงผล เนื่องจากผู้ทำวิจัยต้องการศึกษาผลของอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง จึงมีส่วนประกอบอีกส่วนคือ (5) เทอร์โมคัปเปิลและชุดควบคุมอุณหภูมิ ซึ่งเป็นส่วนเพิ่มเติม จากที่ได้ออกแบบไว้ในรูปที่ 4.4 โดยมีรายละเอียดของแต่ละส่วนดังนี้

4.1.1 ภาคแรงดันสูงและเครื่องกำเนิดสัญญาณพัลส์

ภาคแรงดันสูงทำหน้าที่จ่ายความเครียด ทาง ไฟฟ้ากระแสตรงผ่านไปยังชุด อิเล็กโทรดและส่งผลไปยังฉนวน XLPE ความเครียดสนามไฟฟ้าจะทำให้เกิดการฉีคประจุจาก อิเล็กโทรดให้กับฉนวน XLPE ประจุที่ถูกฉีดบางส่วนจะตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวนทำให้เกิดการ ตกค้างของประจุกลายเป็นประจุค้างภายในเนื้อฉนวน XLPE ผู้ทำวิจัยใช้เครื่องกำเนิดสัญญานไฟฟ้า กระแสตรงก่อนถูกขยายเป็นแรงดันสูงด้วยเครื่องขยายแรงดันสูง (High Voltage Ampifier) ดังแสดงในรูปที่ 4.5 เครื่องขยายแรงดันสูงเป็นตัวขยายสัญญาณเป็นแรงสูง โดยมีอัตราการขยาย 1:2000 เช่น ถ้าป้อนแรงดันที่ 1 V แรงดันที่ออกจากเครื่องขยายแรงดันสูงจะมีค่าเท่ากับ 2 kV

รูปที่ 4.5 อุปกรณ์ภาคแรงคันสูงและเครื่องกำเนิคสัญญาณ

เครื่องกำเนิคสัญญาณพัลส์ สัญญาณพัลส์จะเป็นตัวตรวจจับประจุที่ตกค้างอยู่ใน เนื้อฉนวน XLPE โดยข้อตกลงเบื้องต้นจะใช้สัญญาณพัลส์ที่มีความกว้างของสัญญาณ 50 ns 400 V โดยสัญญาณพัลส์คังกล่าวจะถูกขยายค้วยเครื่องขยายแรงคันสูง

4.1.2 อิเล็กโทรด

อิเล็กโทรด เป็นเส้นทางที่ทำให้ความเครียดทางไฟฟ้าส่งผลไปยังวัสดุทดสอบ ในระบบการวัดประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน จะประกอบไปด้วยชุดอิเล็กโทรด 2 ส่วน คือ อิเล็กโทรดด้านบนและอิเล็กโทรดด้านล่าง อิเล็กโทรดทั้งสองส่วนทำมาจากอะลูมิเนียม เนื่องจากการค้นคว้าปริทัศน์วรรณกรรมพบว่าเป็นวัสดุที่มีความสามารถในการฉีดประจุได้ดี ชุดอิเล็กโทรดที่ใช้ในงานวิจัยดังแสดงในรูปที่ 4.6

รูปที่ 4.6 อุปกรณ์ชุดอิเล็กโทรด

อิเล็กโทรดด้านบนเป็นอิเล็กโทรดแบบแท่งทำมาจากอะลูมิเนียม ความยาว 200 mm เส้นผ่าศูนย์กลาง 8 mm ด้านบนสุดมีอิเล็กโทรดอะลูมิเนียมทรงกลมเส้นผ่าศูนย์กลาง 20 mm เพื่อช่วยลดความเกรียดสนามไฟฟ้า

อิเล็กโทรดด้านล่างเป็นอิเล็กโทรดแบบระนาบทำมาจากอะลูมิเนียมโดยมีความ หนา 10 mm โดยออกแบบให้อิเล็กโทรดด้านล่างสามารถใส่น้ำมันหม้อแปลงด้วยการเชื่อม อะลูมิเนียมด้านข้างให้รูปร่างเป็นกล่องสี่เหลี่ยม โดยที่น้ำมันหม้อแปลงจะป้องกันการเกิดวาบไฟ ตามผิวของวัสดุทดสอบระหว่างทำการทดลอง

4.1.3 อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก

พิโซอิเล็กทริกเป็นตัวรับสัญญาณประจุที่สะสมภายในเนื้อฉนวนพร้อมทั้งแปลง สัญญาณดังกล่าวเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า ส่วนใหญ่นิยมทำมาจาก พอลิไวนิลลิดีนฟลูออไรด์ (Polyvinylidene Fluoride: PVDF) หรือ ลิเทียมในโอเบต (Lithium Niobate : LiNbO₃) ผู้วิจัย เลือกใช้พิโซอิเล็กทริกที่ทำมาจาก PVDF เนื่องจากเป็นวัสดุที่มีความยืดหยุ่นและง่ายต่อการดัดโด้ง รูปร่าง นอกจากนี้ยังเป็นวัสดุที่มีย่านความถี่ตอบสนองที่กว้าง เพื่อลดความผิดพลาดที่อาจเกิดการวัด ประจุด้างได้ ในระบบการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกที่แนบชิดกับอิเล็กโทรดด้านล่าง ผู้ทำวิจัยจึงออกแบบ ให้อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกมีความแนบชิดกับอิเล็กโทรดด้านล่างมากที่สุด โดยมีรายละเอียดของ พิโซอิเล็กทริกดังตารางที่ 4.2

ลักษณะและคุณสมบัติ ยาลัยเทคโ	รายละเอียด
ความหนาของ PVDF (d)	30 µm
ความรวดเร็วของเสียงในวัสดุ PVDF (μ _P)	2.2 μm/ns
Acoustic time	$\tau_a = \frac{d}{\mu_p}$ 13.63 ns

ตารางที่ 4.2 รายละเอียดของพิโซอิเล็กทริกที่ใช้ในงานวิจัย

นอกจากนี้ยังประกอบไปด้วยแผ่นดูดซับกลิ่น (Absorber) ทำหน้าที่เป็นตัวดูดซับ กลื่นสัญญาณ เพื่อลดการสะท้อนของกลื่นสัญญาณ อุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกทั้งหมดถูกบรรจุอยู่ ในกล่องปิด เพื่อเป็นการลดสัญญาณรบกวนจากภายนอกดังแสดงในรูป 4.7

4.1.4 วงจรขยายสัญญาณและอุปกรณ์แสดงผล

สัญญาณที่ได้จากอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริกจะถูกส่งผลไปยังวงจรขยายสัญญาณ โดยใช้อัตราขยาย 30 dB เนื่องจากสัญญาณที่ได้มีขนาดของสัญญาณที่เล็กมาก ตัวอย่างวงจรขยาย สัญญาณดังแสดงในรูปที่ 4.8 สัญญาณที่ได้จะถูกแสดงผลในออสซิโลสโคป วงจรขยายสัญญาณ ที่ใช้ในงานวิจัยดังแสดงในรูปที่ 4.9

รูปที่ 4.8 ตัวอย่างวงจรงยายสัญญาณอัตรางยาย 30 dB

4.1.5 ชุดควบคุมอุณหภูมิ

ชุดอุณหภูมิ มีหน้าควบคุมอุณหภูมิของน้ำมันหม้อแปลงในขณะที่ทำการทดสอบ เพื่อศึกษาผลของอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง หลักการทำงานของชุดควบคุม อุณหภูมิกือ ฮิทเตอร์จะทำหน้าที่สร้างกวามร้อนให้กับน้ำมันหม้อแปลง เทอร์โมคัปเปิลจะทำหน้า ตรวจวัดอุณหภูมิแล้วสั่งให้ตัวกวบคุมอุณหภูมิให้ได้ก่าอุณหภูมิตามที่กำหนดไว้ แผนผังการทำงาน ของชุดควบคุมอุณหภูมิดังแสดงในรูปที่ 4.10

รูปที่ 4.10 แผนผังการทำงานของชุคควบคุมอุณหภูมิ

ชิ้นงาน ชุดควบคุมอุณหภูมิ ประกอบ ไปด้วย ฮิทเตอร์ เทอร์โมคัปเปิลและกล่อง ควบคุมอุณหภูมิ(Temperature Controller) เพื่อจำลองผลของความเครียดทางความร้อนต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุด้างฮิทเตอร์ที่ผู้วิจัยเลือกคือฮิทเตอร์แบบแท่งเพื่อลดพื้นที่ในการติดตั้งและสาม รถกระจายอย่างทั่วถึงแก่น้ำมันหม้อแปลงระหว่างการทดสอบดังแสดงในรู**4**11

การติดตั้งตัว เทอร์โมคัปเปิล เข้ากับระบบพัลส์ไฟฟ้า -เสียงสะท้อน ต้องให้ เทอร์โมคัปเปิลสัมผัสเพียงแค่น้ำมันหม้อแปลงเท่านั้น ห้ามสัมผัสกับตัวอิเล็กโทรดด้านล่างเด็ดขาด อาจจะทำให้เกิดกวามเสียหายได้เนื่องจาก ได้รับแรงดันสูง

รูปที่ 4.11 การติดตั้งฮิทเตอร์แบบแท่ง

กล่องควบคุมอุณหภูมิทำหน้าที่รับค่าอุณหภูมิที่วัดได้จากจาก เทอร์โมคัปเปิล มาประมวลผล เพื่อควบคุมอุณหภูมิของน้ำมันหม้อแปลงให้อยู่ในระดับความร้อนที่ต้องการ โดยการทดสอบเร่งการเสื่อมอายุในงานวิจัยวิทยานิพนธ์นี้มีการจำลองความเกรียดทางความร้อน โดยระดับอุณหภูมิประกอบด้วย 25°C (อุณหภูมิห้อง) 40°C 50°C และ 60°C ตามลำดับและ ชุดควบคุมอุณหภูมิแสดงในรูปที่ 4.12

รูปที่ 4.12 วงจรกล่องควบคุมอุณหภูมิ

หลังจากการออกแบบ และศึกษาส่วนประกอบระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ได้มีการสร้าง ระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน ขึ้นมาตามที่ได้ออกแบบไว้แสดงได้ดังรูปที่ 4.13 ซึ่งในแต่ละ อุปกรณ์ที่มีการติดตั้งอยู่ในได้มีการต่อกราวด์ให้กับอุปกรณ์ทุกชิ้นเพื่อกวามปลอดภัย ต่อชีวิต นอกจากนี้ ได้ทำผนังกั้นเพื่อกวามปลอดภัยระหว่างการทดสอบ

รูปที่ 4.13 ระบบวัดประจุค้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

จากรูปที่ 4.13 ระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียง สะท้อนมีรายละเอียดดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 รายละเอียคระบบวัดประจุก้างสำหรับฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน

หมายเลข	้ วิจายาลร์แกลโปโล อุปกรณ์
1	เครื่องกำเนิคสัญญาณพัลส์
2	เครื่องกำเนิคสัญญาณแรงคัน
3	เครื่องขยายแรงคันสูง
4	ระบบวัดประจุก้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน
5	วงจรขยายสัญญาณ
6	อุปกรณ์แสดงผล

4.2 เงื่อนใขและสภาวะที่ใช้ในการทดสอบลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

เพื่อเป็นการทดสอบการทำงานของระบบวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างด้วยวิธี พัลส์ไฟฟ้า-เสียงสะท้อนที่สร้างขึ้น ผู้ทำวิจัยได้จำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กาดว่าจะส่งผลลักษณะ การกระจายตัวของประจุก้างไว้ 3 สถานการณ์ดังนี้

1. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวนXLPE ใหม่

2. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบ เป็นเวลา 12 ปี

3. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบ เป็นเวลา15 ปี

โดยการศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนว**ห**LPE ที่แตกต่างกัน 3 ประเภท ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะแบ่งการศึกษาออกเป็นศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ ความเครียดทางไฟฟ้าและการศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ

4.2.1 สภาวะภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรง

เป็นการศึกษาผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัว ของประจุด้าง โดยที่แรงคันไฟฟ้าจะถูกป้อนให้กับฉนวน XLPE ผ่านชุดอิเล็กโทรด เป็นการจำลอง สถานะความคงทนของฉนวนที่สัมพันธ์กับลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง โดยการทดสอบจะ ป้อนความเครียดทางไฟฟ้าที่ก่าต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ 4.4 การทดสอบกระทำภายใต้ อุณหภูมิห้อง แล้วทำการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง

^{11ย}าลยเทคโนโลย

ค่าความเครียดทางไฟฟ้าจาก	ค่าความเครียดทางไฟฟ้าจาก	ค่าแรงคันไฟฟ้าแรงต่ำที่ต้อง
ฉนวน XLPE หนา 1 mm	ฉนวน XLPE หนา 60 μm	ป้อนให้เครื่องขยายสัญญาณ
E (kV/mm)	E (kV/60 μm)	แรงคันสูง
25kV/mm	1.50kV/60µm	0.75 V
50kV/mm	3.00kV/60µm	1.50 V
75kV/mm	4.50kV/60µm	2.25 V
100kV/mm	6.00kV/60µm	3.00V

ตารางที่ 4.4 ค่าความเครียดทางไฟฟ้าที่ใช้ในการวิจัย

4.2.2 สภาวะภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรงและอุณหภูมิ

การทดสอบภายใต้ความเครียด ทาง ไฟฟ้ากระแสตรงและอุณหภูมิถือเป็นการ ทดสอบในสภาวะพหุความเครียด การทดสอบมุ่งเน้นศึกษาผลของอุณหภูมิที่ส่งผลต่ออัตราการฉีด ประจุ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากความหนาแน่นของประจุก้างที่ตกก้างอยู่ในเนื้อฉนวน XLPE ในการทดลองใช้ความร้อนจากฮิทเตอร์ และควบคุมอุณหภูมิให้มีค่าคงที่ตลอดเวลาการทดลองด้วย ชุดควบคุมอุณหภูมิ โดยกำหนดค่าความร้อนที่ 40°C 50°C และ 60°C เป็นเวลา 60 นาที สาเหตุที่ใช้ อุณหภูมิชุดดังกล่าวก็เพื่อเป็นแนวโน้มในการทาความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิกับลักษณะ การกระจายตัวของประจุก้าง เงื่อนไขที่ใช้ในการทดลองดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 เงื่อนไขที่ใช้ในการทดลองการศึกษาผลของสภาวะพหุความเครียด

ค่าความเครียดทางไฟฟ้าจาก	ค่าความเครียคทางไฟฟ้าจาก	
ฉนวน XLPE หนา 1 mm	ฉนวน XLPE หนา 60 µm	อุณหภูมิที่ใช้ในการทคสอบ
E (kV/mm)	E (kV/60 μm)	
25kV/mm	1.50kV/60µm	40°C 50°C และ 60°C
50kV/mm	3.00kV/60µm	40°C 50°C และ 60°C
75kV/mm	4.50kV/60µm	40°C 50°C และ 60°C
100kV/mm	6.00kV/60µm	40°C 50°C และ 60°C

ต่อการกระจายตัวของประจุก้าง

การทดสอบ ในสภาวะการทดลองทั้งหมด ในแต่ละ เงื่อนไขการทดลอง จะทำการ ทดสอบทั้งหมด 3 ครั้ง แล้วนำข้อมูลในแต่ละครั้งที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเพื่อให้ได้ผลข้อมูลที่มีความ ถูกต้องมากที่สุด

4.3 การเตรียมตัวอย่างสำหรับการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง

สายเคเบิลแรงสูงฉนวน XLPE ที่นำมาวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เป็นสาย เคเบิลแรงสูงสำหรับจำหน่ายพิกัดแรงคัน 22 kV ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน และที่ผ่านการใช้งานจริงในระบบเป็นระยะเวลา 12 ปี และ 15 ปี โดยมีฉนวน XLPE ขนาดความ หนาเท่ากับ 6 mm ตัวนำ เป็นทองแดงขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 12 mm ตรงตาม มาตรฐา น ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม มอก. 2202/2547 การเตรียมตัวอย่าง XLPE ที่ใช้ในการทดสอบ ระบบ การวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุด้วยเทคนิคพัลส์ไฟฟ้า–เสียงสะท้อน เริ่มจากแยกชิ้นงานที่ เป็นฉนวน XLPE ออกจากส่วนต่าง ๆ ของสายเคเบิล แล้วตัดให้มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ดังแสดงในรูปที่ 4.14

รูปที่ 4.14 ขั้นตอนการเตรียมฉนวนXLPE

จากนั้นนำฉนวน XLPE ที่ตัดแล้วไปหั่นด้วยเกรื่องไมโกรโทม ดังแสดงในรูปที่ 4.15 ฉนวนที่ตัดด้วยเกรื่องไมโกรโทมมีความหนาประมาณ 60 μm ฉนวน XLPE ที่ตัดมาทุกชิ้นถูกนำไป วัดความหนาด้วยไมโกรมิเตอร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันผลกระทบจากความหนาไม่เท่ากันใน การทดสอบวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างซึ่งอาจนำไปสู่ค่าผลการทดลองที่ผิดเพื้ยนได้

รูปที่ 4.15 เครื่องไมโครโทม

หลังจากตัดชิ้นงานเป็นที่เรียบร้อยแล้วจึงนำชิ้นงานที่สมบูรณ์เก็บใส่ในภาชนะมิดชิดและ ใส่ซิลิกาเจลแบบเม็ดเพื่อดูดความชื้น เพื่อเป็นการป้องกันความชื้น เพื่อลดผลของความชื้นที่จะส่งผล กับลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ชิ้นงาน XLPE ที่ถูกตัดด้วยเกรื่องไมโครโทม ดังแสดงใน รูปที่ 4.16

รูปที่ 4.16 ชิ้นงาน XLPE ที่ถูกตัดด้วยเครื่องไมโครโทม

4.4 สรุป

เนื้อหาในบทที่ 4 นี้ได้กล่าวถึงการออกแบบ ส่วนประกอบสำคัญในระบบวัดลักษณะ การกระจายตัวของประจุด้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน รวมไปถึงการสร้างระบบวัดลักษณะ การกระจายตัวของประจุด้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน เงื่อนไขและการจำลองสภาวะ การทดสอบที่แตกต่างกันเพื่อเป็นการศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุ ในบทถัดไปจะเป็น ส่วนของการเตรียมวัสดุทดสอบและผลทดสอบซึ่งแสดงถึงลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง ในสภาวะการทดสอบที่ได้แสดงไว้ในข้างต้น

บทที่ 5

ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ ระยะเวลาการใช้งาน

5.1 กล่าวนำ

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 เกี่ยวการสร้างระบบการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุ เพื่อทดสอบระบบที่สร้างขึ้นจึงได้กำหนดสภาวะเงื่อนไขการทดลองที่แตกต่างกันสภาวะการทดลอง ที่แตกต่างกันนั้นสามารถแบ่งออกเป็น3 สภาวะการทดลองประกอบไปด้วย

1. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนว**น**LPE ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ

2. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบ เป็นเวลา12 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ

3. ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบ เป็นเวลา15 ปี โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า

- ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ โดยการทดลองทั้ง3 สภาวะดังกล่าว มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาผลที่คาดว่าจะส่งผลต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้างพื่อจะได้ทราบถึงสาเหตุของการเกิดประจุค้างในส่วนถัดไปจะกล่าวถึง

หลักการหาความหนาแน่นของประจุค้าง

5.2 หลัก การหาความหนาแน่นของประจุด้าง

หลักการทำงานของวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อน เมื่อจ่ายแรงคันพัลส์จากภายนอกให้กับ วัสดุทคสอบ จะทำให้เกิคสนามไฟฟ้าไปรบกวนประจุที่ตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน ซึ่งการรบกว น ทำให้เกิคคลื่นคลื่น สะท้อน ที่ชั้นของประจุค้างภายในเนื้อฉนวน XLPE พิโซอิเล็ก ทริกเซนเซอร์ จะทำหน้าที่ตรวจจับคลื่น สะท้อน และแปลงสัญญาณคังกล่าวเป็นสัญญาณทางไฟฟ้า โดยแอมพิจูดของสัญญาณทางไฟฟ้าแสดงถึงความหนาแน่นของประจุที่ตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน XLPE สัญญาณที่ได้จะมีลักษณะดังแสดงในรูปที่ 5.1

รูปที่ 5.1 สัญญาณแรงคันอ้าท์พุทภายใต้ความเครียคทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm 15 นาที

จากรูปสัญญาณแรงดันอ้าท์พุทภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm 15 นาที ดังแสดง ในรูปที่ 5.1 แอมพิจูดของสัญญาณบริเวณขั้วคาโทคมีค่าเท่ากับ 5.40 mV และแอมพิจูดของสัญญาณ บริเวณขั้วอาโนคมีค่าเท่ากับ 2.37 mV ดังที่กล่าวในข้างต้นแอมพิจูดของสัญญาณทางไฟฟ้าแสดงถึง ความหนาแน่นของประจุที่ตกก้างอยู่ภายในเนื้อฉนวน XLPE โดยมีหลักการหาความหนาแน่นตาม สมการที่ 5.1 ดังนี้

$$K = \frac{\varepsilon_0 \varepsilon_r V_{dc}}{dV_m \tau S_v}$$
(5.1)

เมื่อ K คือ Sensitivity Factor เป็นค่าคงที่

- ${\cal E}_0$ คือ ค่าสภาพขอมของสุญญากาศมี่ค่าเท่ากับ 8.854x10 $^{-12}\,{
 m F/m}$
- *ɛ_r* คือ Relative Permittivity (Dielectric Constant) ในกรณีของฉนวน XLPE มีค่าเท่ากับ 2.3 (คุณสมบัติและการทดสอบวัสดุ, อรรถพล ตะเระ, 2551)
- V_d คือ แรงคันไฟฟ้ากระแสตรงที่ป้อนให้กับระบบพัลส์ไฟฟ้า เสียงสะท้อน จากรูปที่ 5.1 เป็นสัญญาณแรงคันเอ้าท์พุทภายใต้ความเครียคทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm โดยที่ฉนวน XLPE ที่ใช้ในการทดลองทั้งหมดมีค่าเท่ากับ 60 μm ดังนั้นความเครียดทางไฟฟ้า ที่ป้อนให้จึงมีค่าเท่ากับ 1.5 kV/60 μm
- d คือ ความหนาของฉนวน XLPE ที่ใช้ในการทคสอบหาความหนาแน่นของประจุค้าง
- \mathbf{V}_{m} คือ ก่ายอดของสัญญาณที่วัดได้จากระบบพัลส์ไฟฟ้า เสียงสะท้อน
- τ คือ Acoustic Time ของอุปกรณ์พิโซอิเล็กทริก มีค่าเท่ากับ 13.63 ns
- S_{v} คือ ความเร็วเสียงของ XLPE มีค่าเท่ากับ 2000 (K. S. Suh et al., 1994)

จากสมการที่ 5.1 เป็นสมการ Sensitivity Factor ซึ่งเป็นค่าคงที่ จากข้อมูลคังที่กล่าวไว้ใน ข้างต้นสามารถหาค่าได้คังนี้

$$K = \frac{\varepsilon_0 \varepsilon_r V_{dc}}{dV_m t S_v}$$

= $\frac{8.854 \times 10^{-12} \times 2.3 \times 1.5 \times 10^3}{50 \times 10^{-6} \times \times 13.63 \times 10^{-9} \times 2000}$ = 3462.86

ดังนั้นความหนาแน่นของประจุค้าง ณ บริเวณขั้วแคโทด ภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm 15 นาที หาได้จาก

 $\sigma = KV_m = (3462.86)(5.4 \text{x} 10^3) = 19.8 \text{ C/m}^3$

เมื่อทำการคำนวณหาความหนาแน่นของประจุค้างจะได้ลักษณะการกระจายตัวของประจุ ค้าง ดังแสดงในรูปที่ 5.2

รูปที่ 5.2 การกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ 25 kV/mm

5.3 ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างในเนื้อฉนวน KLPE ใหม่

เป็นการศึกษา ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวนXLPE ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการ ใช้งาน โดยแบ่งเงื่อนไขที่ใช้ในการศึกษาเป็น 2 กรณี คือ ศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้า และศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้ากับอุณหภูมิ

5.3.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ใหม่

ความเครียดทางไฟฟ้าจะถูกป้อนให้กับฉนวน XLPE ผ่านชุดอิเล็กโทรด เป็นการ จำลองสถานะความคงทนของฉนวนที่สัมพันธ์กับลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง โดยการ ทดสอบจะป้อนแรงดันสนามไฟฟ้าที่ค่าต่าง ๆ เป็นเวลา 15 นาที 30 นาที และ 60 นาที ทำการ ทดลองที่อุณหภูมิห้อง มีลักษณะการกระจายตัวของประจุดังนี้

รูปที่ 5.3 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E=25 kV/mm

รูปที่ 5.4 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E=50 kV/mm

รูปที่ 5.5 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ E=75 kV/mm

รูปที่ 5.6 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวนXLPE ใหม่ ภายใต้ E=100 kV/mm

จากการศึกษาผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัว ของประจุค้างของฉนวน XLPE ใหม่ ดังแสดงใน รูปที่ 5.3 ถึงรูปที่ 5.6 สามารถสรุปผลของ ขนาด ความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างดังนี้

รูปที่ 5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุค้างที่ขั้วคาโทด ของฉนวน XLPE ใหม่

รัฐาวักยาลัยเทคโนโลยีสุรบา

รูปที่ 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุด้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ใหม่

การศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ กวามเกรียดทางไฟฟ้า สามารถสรุปผลของกวามเกรียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างได้ดังนี้

 ความหนาแน่นของประจุค้าง ณ บริเวณขั้วอิเล็ก โทรคทั้ง 2 ขั้ว เพิ่มขึ้นตามขนาด ของความเครียดทางไฟฟ้าและระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าที่นานจะส่งผลทำให้เกิด ความหนาแน่นของประจุค้างที่เพิ่มขึ้น

2. การตกค้างของประจุในเนื้อฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้สภาวะความเครียดทาง ไฟฟ้า เกิดการตกคางของประจุลบมากกว่าการตกค้างของประจุบวก

5.3.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครีย**ต**างไฟฟ้าและอุณหภูมิ ของฉนวน XLPE ใหม่

เป็นการศึกษาผลของขนาดความเครียด ทาง ไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ส่งผลต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง เป็นการจำลองสถานะสภาวะพหุความเครียด โดยการทดสอบจะป้อน แรงดันสนามไฟฟ้า 25 -100 kV/mm และระยะเวลาที่แรงดันไฟฟ้าเป็น เวลา 60 นาที โดยค่าทั้งสอง เป็นค่าคงที่ และกำหนดค่าความร้อนที่ 40°C 50 °C และ 60 °C มีลักษณะการกระจายตัวของประจุ ค้างดังนี้

รูปที่ 5.9 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ 25 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.10 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ 50 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.11 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ 75 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.12 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ 100 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

จากการศึกษา ขนาดความเครียด ทาง ไฟฟ้าและอุณหภูมิ ที่ส่งผลต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุค้าง ดังแสดงในรูปที่ 5.9 ถึงรูปที่ 5.12 สามารถสรุปผลของ ขนาดความเครียด ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ส่งผลต่อความหนาแน่นของประจุค้าง ดังแสดงในรูปที่ 5.13 -5.14

รูปที่ 5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุก้างที่ขั้วคาโทด ของฉนวนXLPE ใหม่

รูปที่ 5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุค้างที่ขั้วอาโนค ของฉนวน XLPE ใหม่

จากความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุค้างพบว่าขนาดของ ความเครียดทางไฟฟ้าอุณหภูมิที่มีบทบาทสำคัญต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ซึ่งสามารถ สรุปได้ ดังนี้

 1. เมื่อเปรียบเทียบความหนาแน่นของประจุค้างในเนื้อฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้ ความเกรียดทางไฟฟ้าเพียงอย่างเดียวกับความหนาแน่นของประจุค้างภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิพบว่าในกรณีการทดสอบภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิมีความหนาแน่น ของประจุค้างมากกว่า ดังนั้นสรุปได้ว่า อุณหภูมิทำให้เกิดการตกค้างของประจุค้างมากขึ้น
 2. จากลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง พบว่าที่อุณหภูมิที่สูงทำให้ความ

หนาแน่นของประจุค้างเพิ่มขึ้น

5.4 ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน มาเป็นระยะเวลา12 ปี

เป็นการศึกษาผลของอายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้าง โดยแบ่งเงื่อนไขที่ใช้ในการศึกษาเป็น 2 กรณี คือ ศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทาง ไฟฟ้า และศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้ากับอุณหภูมิ เช่นเดียวกับฉนวน XLPE ที่ยังไม่ ผ่านการใช้งาน

5.4.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียหางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบเป็นระยะเวล12 ปี

การทดลองมุ่งเน้นศึกษาผลของอายุการใช้งานของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า การทดสอบจะป้อนก่ากวามเกรียดทางไฟฟ้า ที่ 25-100 kV/mm เป็นเวลา 15นาที 30 นาที และ 60 นาที มีลักษณะการกระจายตัวของประจุดังนี้

รูปที่ 5.15 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ที่ 25kV/mm

รูปที่ 5.16 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ที่ 50kV/mm

รูปที่ 5.17 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ที่ 75kV/mm

รูปที่ 5.18 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ที่ 100kV/mm

จากการศึกษาผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุค้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมาเป็นระยะ 12 ปี ดังแสดงใน รูปที่ 5.15 ถึงรูปที่ 5.18 สามารถกล่าวได้ขนาดความเครียดสนามไฟฟ้าส่งผลต่อความหนาแน่นของประจุก้างดังแสดง ในรูปความสัมพันธ์ของความหนาแน่นของประจุต่อขนาดความเครียดทางไฟฟ้าดังนี้

รูปที่ 5.19 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุด้างที่ขั้วคาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

รูปที่ 5.20 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุก้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

จากรูปความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความ หนาแน่นของประจุค้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี สามารถสรุปผลของ ขนาด ความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างดังนี้

 ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าที่ค่าเดียวกัน เมื่อทำการเปรียบเทียบความหนาแน่น ของประจุค้างระหว่างฉนวน XLPE ใหม่ กับฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี พบว่าฉนวน ที่ใช้งาน 12 ปี มีความหนาแน่นของประจุค้างที่มากกว่า จึงสามารถสรุปได้ว่า อายุการใช้งานทำให้ เกิดความหนาแน่นของประจุมากยิ่งขึ้น

 ระยะเวลาในการป้อนความเกรียดทางไฟฟ้าทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุ ค้างมากขึ้น และเมื่อพิจารณาความหนาแน่นของประจุจากทั้ง 2 ขั้วอิเล็กโทรดพบว่าความหนาแน่น ของประจุค้างของประจุลบจะเกิดการตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวนมากกว่าประจุบวก

5.4.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเครีย**ต**างไฟฟ้นเละอุณหภูมิ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบเป็นระยะเวล12 ปี

การทคลองมุ่งเน้นศึกษาผลของอายุการใช้งานของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุล้าง ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ เป็นการจำลอง สภาวะพหุ ความเครียด โดยการทคสอบจะป้อน ความเครียดทาง ไฟฟ้าและ อุณหภูมิ การทคสอบจะป้อน ค่าความเครียดทางไฟฟ้าที่ 25-100 kV/mm และอุณหภูมิที่ 40°C 50 °C และ 60 °C เป็นเวลา 60 นาที มีลักษณะการกระจายตัวของประจุล้างดังนี้

รูปที่ 5.21 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 25kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.22 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 50kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.23 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 75kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.24 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี ภายใต้ 100kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

จากการศึกษา ขนาดความเครียด ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ส่งผลต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุค้าง ในเนื้อฉนวน XLPE ที่ใช้งานมาแล้ว 12 ปี สามารถสรุปผลของ ขนาด ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิที่ส่งผลต่อความหนาแน่นของประจุค้าง ดังแสดงในรูปที่

5.21 - 5.24

รูปที่ 5.25 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุก้างที่ขั้วคาโทด ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

รูปที่ 5.26 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุก้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

จากรูปความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุค้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี สามารถสรุปผลของ ขนาดความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ส่งผลต่อ ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างดังนี้

 ถักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี พบว่าความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูงทำให้เกิด ความหนาแน่นของประจุด้างที่เพิ่มมากขึ้น

 2. จากความหนาแน่นของประจุค้าง ณ ขั้วอิเล็กโทรคทั้ง 2 ขั้ว พบว่าความหนาแน่นของ ประจุค้างลบ (ขั้วคาโทค) มีอัตราการเพิ่มขึ้นของความหนาแน่นของประจุมากกว่าประจุค้างบวก

5.5 ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างในเนื้อฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน มาเป็นระยะเวลา15 ปี

เป็นการศึกษาผลของอายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างเพื่อยืนยันผลของอายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE โดยแบ่งเงื่อนไขที่ใช้ในการศึกษา เป็น 2 กรณี คือ ศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้า และศึกษาผลของขนาดกวามเกรียดทาง ไฟฟ้ากับอุณหภูมิ

5.5.1 ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดางไฟฟ้าของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบเป็นระยะเวล15 ปี

การทคลองมุ่งเน้นศึกษาผลของอายุการใช้งานของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุค้าง ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า การทดสอบจะป้อนค่าความเครียดทางไฟฟ้า ที่ 25-100 kV/mm เป็นเวลา 15 นาที 30 นาที และ 60 นาที มีลักษณะการกระจายตัวของประจุดังนี้

รูปที่ 5.27 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ที่ 25 kV/mm

รูปที่ 5.28 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ที่ 50 kV/mm

รูปที่ 5.29 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ที่ 75 kV/mm

รูปที่ 5.30 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ที่ 100 kV/mm

จากการศึกษาผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัว ของประจุด้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมาเป็นระยะ 15 ปี สามารถกล่าวได้ขนาด กวามเครียดสนามไฟฟ้าส่งผลต่อกวามหนาแน่นของประจุด้างดังแสดงในรูปกวามสัมพันธ์ของ กวามหนาแน่นของประจุต่อขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้าดังนี้

รูปที่ 5.31 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุก้างที่ขั้วกาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

รูปที่ 5.32 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความหนาแน่นของ ประจุก้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

จากรูปความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าต่อความ หนาแน่นของประจุด้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี สามารถสรุปผลของ ขนาด ความเครียดทางไฟฟ้าที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างดังนี้

 ภายใต้ความความเครียดทางไฟฟ้า พบว่าถักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี มีความหนาแน่นของประจุค้างเพิ่มขึ้นตามขนาด ความเกรียดทางไฟฟ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ความเกรียดทางไฟฟ้าที่สูง ๆ (100kV/mm) อัตราการ เพิ่มขึ้นของความหนาแน่นของประจุค้างเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก

 ระยะเวลาในการป้อนความเครียดทางไฟฟ้าทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุ ค้างมากขึ้น โดยที่ประจุลบจะเกิดการตกค้างอยู่ภายในเนื้อฉนวนมากกว่าประจุบวก ดังจะสังเกตได้ จากรูปที่ 5.31 และรูปที่ 5.32

5.5.2 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครีย**ต**างไฟฟ้าและอุณหภูมิ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบเป็นระยะเวล15 ปี

การทคลองมุ่งเน้นศึกษาผลของอายุการใช้งานของฉนวน XLPE ต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ เป็นการจำลอง สภาวะ พหุความเครียด โดยการทดสอบจะป้อน ความเครียดทาง ไฟฟ้าและ อุณหภูมิ เพื่อเป็นการยืนยันผล ของความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ดังที่ได้แสดงไว้ใน ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานในระบบเป็นระยะเวลา 12 ปี การทดสอบจะป้อนค่าความเกรียดทาง ไฟฟ้าที่ 25-100 kV/mm และอุณหภูมิที่ 40°C 50 °C และ 60 °C เป็นเวลา 60 นาที มีลักษณะการ กระจายตัวของประจุก้างดังนี้

รูปที่ 5.33 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ภายใต้ 25kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.34 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ภายใต้ 50kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.35 ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ภายใต้ 75kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

รูปที่ 5.36 ลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างฉนวนXLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี ภายใต้ 100kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิที่แตกต่าง

จากการศึกษา ขนาดความเครียด ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ ที่ส่งผลต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุก้าง ในเนื้อฉนวน XLPE ที่ใช้งานมาแล้ว 15 ปี สามารถสรุปผลของ ขนาด ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิที่ส่งผลต่อความหนาแน่นของประจุก้าง ดังแสดงในรูปที่ 5.37 และรูปที่ 5.38

รูปที่ 5.37 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุด้างที่ขั้วคาโทดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

รูปที่ 5.38 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุด้างที่ขั้วอาโนดของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

จากรูปความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุค้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี สามารถสรุปผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ส่งผล ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างคังนี้

1.ขนาดความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิส่งผลต่อความหนาแน่นของประจุค้างที่ เพิ่มขึ้นเมื่อทำการเปรียบเทียบความหนาแน่นของประจุค้างจากผลของความเครียดทางไฟฟ้าเพียง อย่างเดียว ซึ่งผลการทดลองเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับฉนวน XLPE ใหม่ กับ ฉนวน XLPE ที่ใช้ งาน12 ปี

 ความสัมพันธ์ระหว่างอุณหภูมิต่อความหนาแน่นของประจุค้างที่ขั้วทั้ง 2 ขั้ว พบว่าความหนาแน่นของประจุค้างที่ขั้วคาโทคคือประจุลบ มีอัตราการเพิ่มขึ้นของประจุค้างมากกว่า ความหนาแน่นของประจุค้างที่ขั้วอาโนคคือประจุบวก

จากลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างจากวัสคุณนวน XLPE ที่แตกต่างกัน 3 ชนิดประกอบด้วย ฉนวน XLPE ใหม่ ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 12 ปี และ ฉนวน XLPE ที่ใช้งาน มา 15 ปี ทดสอบลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและทดสอบ ลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

 1. ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า พบว่าความ หนาแน่นของประจุด้างที่ก่าความเครียดทางไฟฟ้าเท่ากันของฉนวนทั้ง 3 ชนิด มีความหนาแน่นของ ประจุด้างดังนี้ ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 15 ปี ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 12 ปี และฉนวน XLPE ใหม่ ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 5.39 และในรูปที่ 5.40 ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าอายุการใช้งาน ของฉนวน XLPE และความเครียดทางไฟฟ้า มีส่งทำให้เกิดความหนาแน่นของประจุด้างมากขึ้น

รูปที่ 5.39 ความหนาแน่นของประจุล้างของฉนวน XLPE ทั้ง 3 ชนิดที่ขั้วคาโทด ภายใต้ความเครียด ทางไฟฟ้า ที่อุณหภูมิห้อง

รูปที่ 5.40 ความหนาแน่นของประจุค้างของฉนวน XLPE ทั้ง 3 ชนิคที่ขั้วอาโนค ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า

 2. ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ พบว่าความหนาแน่นของประจุด้างที่ค่าความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิเท่ากันของฉนวนทั้ง
3 ชนิด มีความหนาแน่นของประจุด้างดังนี้ ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 15 ปี ฉนวน XLPE ที่ใช้งาน มา 12 ปี และฉนวน XLPE ใหม่ ตามลำดับ ดังแสดงในรูปที่ 5.41 และในรูปที่ 5.42 ดังนั้น

จึงสามารถกล่าวได้ว่าอายุการใช้งานของฉนวน XLPE และอุณหภูมิ มีส่งทำให้เกิดความหนาแน่น ของประจุด้างมากขึ้น

รูปที่ 5.41 ความหนาแน่นของประจุก้างของฉนวน XLPE ทั้ง 3 ชนิดที่ขั้วคาโทด ภายใต้กวามเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ

รูปที่ 5.42 ความหนาแน่นของประจุค้างของฉนวน XLPE ทั้ง 3 ชนิคที่ขั้วอาโนค ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ

 การทดสอบการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและ อุณหภูมิมีกวามหนาแน่นของประจุก้างมากกว่าการทดสอบภายใต้ของกวามเกรียดทางไฟฟ้าเพียง อย่างเดียว

4. ลักษณะการกระจายตัวของฉนวน XLPE ทั้ง 3 ชนิค เมื่อพิจารณาประเภทของ ประจุก้างพบว่าประจุก้างในเนื้อฉนวนที่ตกก้างส่วนใหญ่จะเป็นประจุลบ

5.6 สรุป

เนื้อหาในบทที่ 5 นี้ กล่าวถึงการเตรียมฉนวน XLPE ที่ใช้ในงานวิจัย พร้อมทั้งได้ทดสอบ ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง โดยได้กำหนดเงื่อนไขที่ใช้ในการศึกษาฉนวน XLPE ที่แตกต่างกัน 3 ชนิด ในการศึกษาประกอบไปด้วยการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้า การศึกษา ผลของความเครียด ทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง โดยผลการ ทดลองสามารถสรุปได้ว่า ความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งานจริง ล้วนแต่ส่งผลต่อ ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง

หลังจากที่ได้ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างในแต่ละเงื่อนไขการทดลองแล้ว ในบท ถัดไปจะเป็นการวิเคราะห์ผลของประจุด้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและเคมี ของฉนวน XLPE เพื่อหาความสัมพันธ์ของประจุด้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง กายภาพและเคมี เพื่อเป็นการยืนยังผลของประจุด้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE

บทที่ 6

การตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีและทางกายภาพของฉนวน XLPE

6.1 กล่าวนำ

จากบทที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งาน ของฉนวน XLPE ที่ส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง ในบทนี้ จะมุ่งเน้นไปที่ การตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีและทางกายภาพของฉนวน XLPE หลังจากการวัคลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง เพื่อตรวจสอบผลของประจุค้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีสามารถศึกษาได้จากการเกิดออกซิเดชันและการเกิด คาร์บอไนเซชันของฉนวน XLPE ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพสามารถดูได้จากลักษณะ ทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่เปลี่ยนแปลงไปด้วยกล้องจุลทรรศน์ การเกิดออกซิเดชัน การเกิด คาร์บอในเซชันและหลักการตรวจสอบสามารถอธิบายได้ดังนี้

6.2 การเกิดออกซิเดชันและคาร์บอนในเซชันของฉนวน XLPE

การเกิดออกซิเดชันและการเกิดคาร์บอในเซชัน เป็นปฏิกิริยาที่เกิดจาก จากการเผาใหม้ และความร้อน ปริมาณของการเกิดออกซิเดชันและการเกิดคาร์บอในเซชัน จะบ่งชี้การเสื่อมอายุของ ฉนวน XLPE ได้เป็นอย่างดี

ออกซิเดชัน คือ ปฏิกิริยาทางเคมีที่ทำให้สารรับธาตุออกซิเจนมารวมตัวเข้าด้วยกัน หรือ ทำให้สารสูญเสียธาตุไฮโดรเจนไป และปฏิกิริยาทางเคมีที่ทำให้อะตอมของธาตุสูญเสีย อิเล็กตรอนไปการเกิดออกซิเดชันบนฉนวน XLPE การเกิดออกซิเดชันเกิดจากแรงดันไฟฟ้าและ อุณหภูมิความร้อนเป็นระยะเวลานานแก่ฉนวน XLPE ทำให้พันธะโมเลกุลของฉนวนXLPE เกิดการ เปลี่ยนแปลงจากการจับพันธะระหว่างการ์บอนและไฮโดรเจนเป็นการ์บอนและออกซิเจน แสดงใน รูปที่ 6.1 ซึ่งส่งผลให้ฉนวน XLPE มีประสิทธิภาพในความเป็นฉนวนลดลง

คาร์บอในเซชัน คือ กระบวนการเปลี่ยนสภาพจากวัตถุต่าง ๆ ให้เป็นธาตุการ์บอนการเกิด การ์บอในเซชันบนฉนวน XLPE มีสาเหตุมาจากอายุเกิดจากการเผาใหม้ด้วยแรงคันไฟฟ้าและความ ร้อนเป็นระยะเวลานานเช่นเดียวกับการเกิดออกซิเดชัน ซึ่งกระบวนการนี้ ทำให้พันธะเ ปลี่ยนสภาพ เป็นพันธะคู่ระหว่างการ์บอนและการ์บอน แสดง ใน รูปที่ 6.2 ซึ่งส่งผลให้ฉนวน XLPE มีประสิทธิภาพในความเป็นฉนวนลดลงเช่นเดียวกัน

รูปที่ 6.1 พันธะ โมเลกุลของ XLPE ในการเกิดออกซิเดชัน

รูปที่ 6.2 พันธะ โมเลกุลของ XLPE ในการเกิดการ์บอในเซชัน

6.3 หลักการการตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE

การตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากวัดลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง จะใช้เครื่องมือวิเคราะห์แบบฟูเรียร์ทรานฟอร์มอินฟาเรคสเปค โตรสโกปี (Fourier transform infrared spectroscopy : FTIR) ดังแสดงในรูปที่ 6.3

รูปที่ 6.3 เครื่องวิเคราะห์ FTIR

เครื่องมือวิเคราะห์แบบฟูเรียร์ทรานฟอร์มอินฟาเรคสเปกโตรสโกปีหรือเครื่อง FTIR ้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์วัสดที่เป็นสารอินทรีย์และอนินทรีย์ เทคนิคนี้เป็นวิธีการทาง สเปกโตรสโกปีชนิคหนึ่งที่ศึกษาการดูดกลืนแสงของสสารในย่านความถึ่ของแสง โดยกา ร ้วิเคราะห์โครงสร้างสารจะอาศัยการดูดกลื่นที่แตกต่างกันของแต่ละโมเลกุล การวิเคราะห์วัสดุด้วย แสงอินฟราเรคแบ่งออกเป็น 3 ช่วงกลื่นคือ การส่องแบบใช้แสงอินฟราเรคระดับสูง จะใช้ช่วงกลื่น ที่ 14000-4000 cm⁻¹ เพื่อใช้หาการเปลี่ยนแปลงของ Harmonic และ Overtone การส่องแบบใช้แสง อินฟราเรคระคับกลาง จะใช้ช่วงกลื่นที่ 4000–400 cm⁻¹ เพื่อใช้หาโกรงสร้างของวัสคุต่าง ๆ และการ ้ส่องแบบใช้แสงอินฟราเรคระคับต่ำ จะใช้ช่วงคลื่นที่ 400–10 cm⁻¹ เพื่อใช้หาขอบเขตและ พื้นที่ของ คลื่นไมโครเวฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงคลื่น 1500–400 cm⁻¹ ซึ่งเป็นช่วงที่The Fingerprint Region มีลักษณะของสเปคตรัมที่เฉพาะเจาะจงของสารแต่ละตัวแต่เนื่องจากจะมีพืคเกิดก่อนข้างเยอะ ดังนั้นการวิเคราะห์สเปคตรัม ในช่วงนี้จึงค่อนข้างยาก เทคนิค FTIRสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับ อุตสาหก รรมที่เกี่ยวกับด้านวัสดุศาสตร์ เช่น ช่วยในการจำแนกชนิดของพอลิเมอร์ และในด้าน ้อุตสาหกรรมปีโตรเกมี ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเทก นิคนี้มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างไม่แพงและรวมไปถึง ชนิดของตัวอย่าง สามารถวิเคราะห์วัสดุได้เกือบทุกชนิด

การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัวของ ประจุค้างจะใช้เครื่อง FTIR ทำการ วิเคราะห์ โครงสร้างโมเลกุลของสารตัวอย่างค้วยพลังงานช่วง แสงอินฟราเรคขนาดกลาง โดยใช้วิธีส่องผ่านทะลุตัวสารเนื่องจากสารตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือชิ้นงานฉนวน XLPE ที่มีความหนา 60 µm ซึ่งสามารถให้แสงอินฟราเรคทะลุผ่าน ตัวชิ้นงาน ได้ และให้ความถูกต้องแม่นยำกว่าการส่องแบบสะท้อน ช่วงคลื่นที่บ่งบอกถึงการเสื่อมอาขุของฉนวน XLPE ดังแสดงในตารางที่ 6.1

หมู่ธาตุ	ช่วงคลื่น	รายละเอียด
C = C	$1600 - 1650 \mathrm{cm}^{-1}$	แสดงถึงการเกิดการ์บอไน - เนชัน เกิดการเผาใหม้ของเนื้อ ฉนวน
C = 0	$1750 - 1780 \text{ cm}^{-1}$	แสดงถึงการเกิดออกซิเดชั่น

ตารางที่ 6.1 ช่วงกลื่นอินฟาเรคของฉนวน XLPE

ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 5 ผู้ทำวิจัยได้ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในสภาวะ การทดลอง 3 สภาวะการทดลอง เพื่อศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ อายุการใช้งาน ของสายเคเบิล ซึ่งหลังจากทดลองหาลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างผู้ทำวิจัยได้ได้ศึกษา ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางเคมีทั้ง 3 สภาวะการทดลองดังนี้

6.4 การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน

การตรวจสอบการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้า และ ศึกษาผลของขนาดความเกรียดทางไฟฟ้ากับอุณหภูมิ แบ่งการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมี ที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

6.4.1 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการศึกษาผล ของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ใหม่ที่ยังไม่ ผ่านการใช้งาน หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า เพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเครื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง เคมีดังนี้

รูปที่ 6.4 FTIR spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่25kV/mm

รูปที่ 6.5 FTIR spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างที่ 50kV/mm

รูปที่ 6.6 FTIR spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 75kV/mm

รูปที่ 6.7 FTIR spectrum หลังวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างที่ 100 kV/mm

จากรูปที่ 6.4-6.7 แสดงถึง FTIR spectrum ของฉนวน XLPE หลังจากวัดลักษณะ การกระจายตัวของประจุด้างที่ก่าความเครียดทางไฟฟ้าต่าง ๆ แล้วทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O ที่สเปกตรัม 1600-1650 cm⁻¹ และ 1750-1780 cm⁻¹ ตามลำดับ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของหมู่พันธะทั้งสองดังแสดงในตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างของฉนวน XLPE ใหม่ ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่ก่าต่าง ๆ

ความเครียดทางไฟฟ้า	ระยะเวลา(min)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
25kV/mm	15	0.35	5.73
	30	3.72	8.08
	60	5.82	10.65
50kV/mm	15	5.40	10.65
	30	8.00	15.41
	60	10.70	17.82
75kV/mm	15	5.82	10.75
	30	9.77	17.61
	60	11.75	18.32
100kV/mm	15	6.83	12.41
	30	11.39	19.06
	60/1881	13.62	19.22

ภายใต้เงื่อนไขการทดลองว่าด้วยผลของความเกรียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุด้างของฉนวน XLPE ใหม่ หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของ ประจุด้างแล้ว จะสังเกตได้ว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุโดยการเกิดออกซิเดชันและคาร์บอไน เซชัน ได้ ดังแสดงในตารางที่ 6.2 จากตารางดังกล่าวสามารถสรุปผล ค่าเปอร์เซ็นต์ของการเพิ่มขึ้น ของหมู่พันธะ C = C แล C = O ดังนี้

รูปที่ 6.8 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า

รูปที่ 6.9 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = O ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า

จากรูปที่ 6.8 และรูปที่ 6.9 แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ตามลำดับ จะพบว่าที่กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของ เปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะแสดงถึงการเกิดการ เผาไหม้ของวัสดุทดสอบ ซึ่งปฏิกิริยาดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุของฉนวน XLPE

6.4.2 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ใหม่ ที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากการศึกษาผล ของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ใหม่ที่ยังไม่

ผ่านการใช้งาน หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ โดยศึกษาสภาวะความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรงที่ระดับ 25-100 kV/mm และ อุณหภูมิที่แตกต่างคือ 40 °C 50 °C และ 60 °C แล้วทำการการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมี ที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE เพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเครื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีดังนี้

รูปที่ 6.10 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุค้างที่25 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ

รูปที่ 6.11 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่50 kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ

รูปที่ 6.12 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่75 kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ

รูปที่ 6.13 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่100 kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ

หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน จะสังเกตได้ว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ สังเกตได้จากการเกิดออกซิเดชันและการ์บอไนเซชัน ดังแสดงในตารางที่ 6.3

^ຍາລັຍເກຄໂນໂລ^{້ຍວ}

ตารางที่ 6.3 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัวของ ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ค่าต่าง ๆ

ความเครียดทางไฟฟ้า	อุณหภูมิ(°C)	C=C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
25kV/mm	40	13.60	18.85
	50	13.99	20.69
	60	14.83	22.19
50kV/mm	40	15.22	22.92
	50	15.38	22.98
	60	16.19	25.23

110 mil 1 mil 10 mil 1 mil 1 mil 1 mil 1 (NO)			
ความเครียดทางไฟฟ้า	อุณหภูมิ(°C)	C=C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
75 kV/mm	40	16.30	24.41
	50	16.89	25.26
	60	17.37	27.09
100 kV/mm	40	18.90	27.39
	50	19.56	27.65
	60	22.32	28.67

ตารางที่ 6.3 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัคลักษณะการกระจายตัวของ ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ค่าต่าง ๆ (ต่อ)

จากตารางที่ 6.3 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C=C และ C=O หลังวัด การกระจายตัวของประจุก้างที่ก่ากวามเกรียด ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ก่า ต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน พบว่าที่กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้น ของหมู่พันธะ C=C และ C=O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุของ ฉนวน สามารถสรุปผลก่าเปอร์เซ็นต์ของการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C=C และ C=O ดังแสดง ในกราฟรูปที่ 6.14 -6.15

รูปที่ 6.14 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของ ฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน

รูปที่ 6.15 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = O ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของ ฉนวน XLPE ที่ยังไม่ผ่านการใช้งาน

จากรูปที่ 6.14 และรูปที่ 6.15 แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ตามลำดับของฉนวน XLPE ใหม่ หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเครียดทางไฟฟ้า จะพบว่าที่กวามเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูงจะส่งผลทำให้เกิด การเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ แสดงถึงการเกิดการเผาไหม้ของวัสดุทดสอบ ซึ่งปฏิกิริยาดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุของ ฉนวน XLPE

6.5 การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา12 ปี

การตรวจสอบการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่การใช้งาน 12 ปี หลังจาก วัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้า และศึกษาผลของ ขนาดกวามเกรียดทางไฟฟ้ากับอุณหภูมิ แบ่งการวิเคราะห์โครงสร้างทางเกมีที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

6.5.1 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา12 ปี หลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุด้าง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งานมา 12 ปี หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าเพื่อ หาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเกรื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเกมี ดังนี้

รูปที่ 6.16 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างที่ 25 kV/mm

รูปที่ 6.17 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ใช้งานเวลามา 12 ปี หลังวัคลักษณะการกระจายตัวของ ประจุก้างที่ 50 kV/ mm

รูปที่ 6.18 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุค้างที่ 75 kV/ mm

รูปที่ 6.19 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างที่ 100 kV/ mm

หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี จะสังเกตได้ว่า ฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ สังเกตได้จากการเกิดออกซิเดชั่นและการ์บอไนเซชั่น ดังแสดง ในตารางที่ 6.4

. 164 การเพิ่มขึ้นของหม่พับธะ C = C และ C = O หลังวัดการกระจายตัวของ

ตารางที่ 6.4 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัดการกระจายตัวของประจุด้างของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่ก่าต่าง ๆ

ความเครียดทางไฟฟ้า	ระยะเวลา (min)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C = O ที่เพิ่มขึ้น (%)
25kV/mm	15	6.79	10.48
	30	19.50	27.65
	60	22.88	40.79
50kV/mm	15	20.24	31.29
	30	27.22	40.19
	60	37.30	50.59

			•
ความเกรียดทางไฟฟ้า	ระຍະເວດາ (min)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C = O ที่เพิ่มขึ้น (%)
75kV/mm	15	21.38	36.22
	30	27.76	45.75
	60	46.27	58.06
100kV/mm	15	21.78	36.11
	30	30.93	51.06
	60	47.18	65.53

ตารางที่ 6.4 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัดการกระจายตัวของประจุด้างของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่ก่าต่าง ๆ

จากตารางที่ 6.4 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัดการกระจายตัวของ ประจุก้างที่ก่าความเครียดต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี พบว่าที่ความเครียด ทางไฟฟ้าที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่ พันธะดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุของฉนวน สามารถสรุปผลก่าเปอร์เซ็นต์ของการเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ดังแสดงในกราฟรูปที่ 6.20-6.21

รูปที่ 6.20 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

รูปที่ 6.21 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = Oของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

จากรูปที่ 6.20 และรูปที่ 6.21 แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ตามลำคับของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังจากวัคลักษณะการกระจาย ตัวของประจุค้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า จะพบว่าที่กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่สูงจะส่งผลทำให้ เกิดการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ แสดงถึงการเกิดการเผาไหม้ของวัสดุทดสอบ ซึ่งปฏิกิริยาดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุ ของฉนวน XLPE

6.5.2 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา12 ปี ที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการ กระจายตัวของประจุค้าง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งานมา 12 ปี หลังจากการวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและ อุณหภูมิ แล้วทำการการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเครื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีดังนี้

รูปที่ 6.22 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุด้างที่25 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

รูปที่ 6.23 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุด้างที่50 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

รูปที่ 6.24 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่75 kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

รูปที่ 6.25 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่100 kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี

หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี จะสังเกตได้ว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ สังเกตได้จากการเกิดออกซิเดชันและการ์บอไนเซชัน ดังแสดงในตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ ${\rm C}={\rm C}$	และ C = O หลังจากวัคลักษณะก	ารกระจายตัว
ของประจค้างของฉนวน XLPE	12 ปี ภายใต้ความเครียดทางไฟ	ฟ้าที่ค่าต่าง ๆ

ความเครียดทางไฟฟ้า	อุณหภูมิ(°C)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
	40	26.57	42.13
25kV/mm	50	27.49	43.37
	60	28.10	45.76
	40	38.59	54.59
50kV/mm	50	39.39	57.58
	60	43.00	61.72
	40	47.49	63.79
75kV/mm	50	50.57	66.97
	60	52.42	73.28
100kV/mm	40	49.26	73.91
	50	52.05	75.71
	60 81 88	100101354.78	79.66

จากตารางที่ 6.5 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัดการ กระจายตัวของประจุก้างที่ก่ากวามเกรียด และอุณหภูมิที่ก่า ต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งานมา 12 ปี พบว่าที่กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของหมู่ พันธะ C = C และ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุของฉนวน สามารถสรุปผลก่าเปอร์เซ็นต์ของการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O ดังแสดงในกราฟ รูปที่ 6.26 และ รูปที่ 6.27

รูปที่ 6.26 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

รูปที่ 6.27 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = O ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 12 ปี

จากรูปที่ 6.23 และรูปที่ 6.24 แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ตามลำดับของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังจากวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ จะพบว่าที่ความเกรียดทางไฟฟ้าและ อุณหภูมิที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O ดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุของฉนวน XLPE นอกจากนี้ถ้ามีการเปรียบเทียบ เปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิกับเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า พบว่าเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะทั้งสองในกรณีกวามเกรียด ทางไฟฟ้าและอุณหภูมิมีก่าสูงกว่า จึงสามารถสรุปได้ว่ากวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิทำให้เกิด การเสื่อมอายุของฉนวน XLPE มากกว่า

6.6 การวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา15 ปี

การตรวจสอบการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่การใช้งาน15 ปี หลังจาก วัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เพื่อเป็นการยืนยันผลของอายุการใช้งานต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน โดยแบ่งการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมี ที่เปลี่ยนแปลงภายใต้ผลของขนาดความเครียดทางไฟฟ้า และศึกษาผลของขนาดความเครียด ทางไฟฟ้ากับอุณหภูมิ แบ่งการวิเคราะห์โครงสร้างทางเกมีที่เปลี่ยนแปลงไปดังนี้

6.6.1 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา15 ปี หลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งานมา 15 ปี หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้า เพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเกรื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทาง เกมีดังนี้

รูปที่ 6.28 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุล้างที่25kV/mm

รูปที่ 6.29 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุด้างที่ 50kV/mm

รูปที่ 6.30 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุค้างที่ 75kV/mm

รูปที่ 6.31 FTIR spectrum ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุด้างที่ 100kV/mm

หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี จะสังเกตได้ว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ สังเกตได้จากการเกิดออกซิเดชันและการ์บอไนเซชัน ดังแสดงในตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 การเพิ่มขึ้นของหมู่พัน	$\operatorname{Ipr} C = C \operatorname{ligr} C = C$	O หลังวัดการกระจาย	เตัวของประจุค้าง
ค่าความเครียดต่าง ๆ	ของฉนวน XLPE ที่เ	ผ่านการใช้งานมา 15เ	4

ความเครียดทางไฟฟ้า	ົວະປະເວດາ(min)	C=C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
	15	19.26	37.12
25kV/mm	30	20.38	40.48
	60	25.75	47.77
	15	20.93	42.79
50kV/mm	30	28.11	44.38
	60	39.64	53.19
	15	21.38	44.15
75kV/mm	30	30.55	53.14
	60	43.43	60.20
100kV/mm	15	32.23	53.93
	30	36.20	60.13
	60 a ging	Jula9 40.12	70.73

จากตารางที่ 6.6 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัด การกระจายตัวของประจุด้างที่ค่าความเครียดต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี พบว่าที่ความเครียดทางไฟฟ้าที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = Oการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุของฉนวน สามารถสรุปผลค่าเปอร์เซ็นต์ ของการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O ดังแสดงในกราฟรูปที่ 6.32 และรูปที่ 6.33

รูปที่ 6.32 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี

รูปที่ 6.33 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = O ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี

จากรูปที่ 6.32 และรูปที่ 6.33 แสดงถึงเปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ตามลำดับของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังจากวัดลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า จะพบว่าที่กวามเกรียดทางไฟฟ้าที่สูงจะส่งผลทำให้ เกิดการเพิ่มขึ้นของเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ แสดงถึงการเกิดการเผาไหม้ของวัสดุทดสอบ ซึ่งปฏิกิริยาดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุ ของฉนวน XLPE

6.6.2 โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา15 ปี ที่เปลี่ยนแปลงไป หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง

เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้ งานมา 15 ปี หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและ อุณหภูมิ แล้วทำการการวิเกราะห์โกรงสร้างทางเกมีที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ด้วยเกรื่อง FTIR ได้ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโกรงสร้างทางเกมีดังนี้

รูปที่ 6.34 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุค้างที่25kV/mm ที่ค่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ

ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี

รูปที่ 6.35 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุด้างที่50kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี

รูปที่ 6.37 FTIR spectrum หลังวัดการกระจายตัวประจุก้างที่100kV/mm ที่ก่าอุณหภูมิต่าง ๆ ของ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี

หลังจากการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้าง ภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี ้จะสังเกตได้ว่าฉนวน XLPE มีการเสื่อมอายุ สังเกตได้จากการเกิดออกซิเดชันและคาร์บอไนเซชัน ดังแสดงในตารางที่ 6.7

ตารางที่ 6.7 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัว ของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ค่าต่างๆ

ความเครียดทางไฟฟ้า	อุณหภูมิ (°C)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	$C = O \vec{n}_{i} \cdot \vec{n}_{i} \cdot \vec{n}_{i} \cdot \vec{n}_{i} \cdot \vec{n}_{i}$
	40	26.21	55.32
25kV/mm	50	27.42	57.35
	60	31.19	59.59

	aı	ดข	
NO SOLOU VI DE	906129102	ຕໍ່ໄດ້ ຈາງ ເງ ເງ	150
11913111111111111111	имтатт	ווגעינג	12 11
	,		12 12

50kV/mm	40	40.98	62.25
	50	41.73	63.89
	60	43.92	64.83

ตารางที่ 6.7 การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัว ของประจุก้างภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ก่าต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี (ต่อ)

ความเครียดทางไฟฟ้า	อุณหภูมิ (°C)	C = C ที่เพิ่มขึ้น (%)	C=O ที่เพิ่มขึ้น (%)
	40°C	42.29	71.48
75kV/mm	50	43.69	74.99
	60	45.38	76.38
100kV/mm	40	42.27	71.65
	50	45.88	76.65
	60	49.51	81.19

จากตารางที่ 6.7 แสดงถึงการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O หลังวัดการ กระจายตัวของประจุก้างที่ก่าความเครียด และอุณหภูมิที่ก่า ต่าง ๆ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้

งานมา 15 ปี พบว่าที่ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของหมู่ พันธะ C = C และ C = O การเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุของฉนวน สามารถสรุปผลค่าเปอร์เซ็นต์ของการเพิ่มขึ้นของหมู่พันธะ C = C และ C = O ดังแสดงนี้

รูปที่ 6.38 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

รูปที่ 6.39 เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของพันธะ C = C ภายใต้ความเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิ ของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งาน 15 ปี

เปอร์เซ็นต์การเพิ่มขึ้นของ หมู่พันธะ C = C และ C = O ของฉนวน XLPE ที่ผ่าน การใช้งานมา 15 ปี หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ จะพบว่าที่ความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่สูงจะส่งผลทำให้เกิดการเพิ่มขึ้นของ เปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะ C = C และหมู่พันธะ C = O ดังกล่าวบ่งบอกถึงการเสื่อมอายุอายุของ ฉนวน XLPE นอกจากนี้ถ้ามีการเปรียบเทียบเปอร์เซ็นต์ของหมู่พันธะของฉนวนทั้ง 3 ชนิดพบว่า ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปีมีความหนาแน่นของประจุก้างที่สูงสุดภายใต้เงื่อนไขการ ทดลองเดียวกัน

6.7 การเปรียบเทียบโครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE

ใช้กล้องจุลทรรศน์OLYMPUS DP11 ดังแสดงในรูปที่ 6.40 เพื่อตรวจสอบการเปลี่ยนแปลง ลักษณะ โครงสร้างทางกายภาพของฉนวนXLPE โดยจะทำการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง โครงสร้าง ทางกายภาพเฉพาะฉนวนหลังจากวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิ

รูปที่ 6.40 กล้องจุลทรรศน์ OLYMPUS DP11

6.7.1 การวิเคราะห์โครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ใหม่ หลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ

การกระจายตัวของประจุค้าง

หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ใหม่ ที่สภาวะกวามเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรง ที่ระดับ 25-100 kV/mm และที่อุณหภูมิที่ 40 °C 50 °C และ 60 °C แล้วทำการการวิเกราะห์ โครงสร้างทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ดังแสดงในรูปที่ 6.41

รูปที่ 6.41 ลักษณะทางกายภาพของฉนวน XLPE ใหม่ หลังจากวัดหลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

6.7.2 การวิเคราะห์โครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุด้าง

หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี แล้วทำการการวิเคราะห์ โครงสร้างทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ดังแสดงในรูปที่ 6.42

รูปที่ 6.42 ลักษณะทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ใช้งาน 12 ปี หลังจากวัดหลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

6.7.3 การวิเคราะห์โครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPEที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะ การกระจายตัวของประจุค้าง

หลังจากการศึกษาผลของความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิต่อลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี แล้วทำการการวิเคราะห์โครงสร้างทาง กายภาพที่เปลี่ยนแปลงเพื่อหาการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE ดังแสดงในรูปที่ 6.43

รูปที่ 6.43 ลักษณะทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ใช้งาน 15 ปี หลังจากวัดหลังจากการศึกษา ผลของความเครียดทางไฟฟ้าต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง จากการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ที่ เปลี่ยนแปลงสภาวะการทดลองทั้ง 3 สภาวะการทดลอง พิจารณาได้จากรูปที่ 6.41 -6.43 พบว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างทางกายภาพ แสดงให้เห็นว่าผลของประจุ ค้างไม่ส่งผลต่อการเสื่อมอายุจากลักษณะโครงสร้างทางกายภาพ

6.8 สรุป

เนื้อหาในบทที่ 6 ได้กล่าวถึงกระบวนการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมี และโครงสร้างทาง กายภาพของฉนวน XLPE เพื่อศึกษาผลของประจุด้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมี และกายภาพ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE จะทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่อง FTIR โดยให้ผล วิเคราะห์ออกมาเป็นรูปแบบกราฟ ผลการวิเคราะห์โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE หลังจากวัด ลักษณะการกระจายตัวของประจุด้างทั้ง 3 สภาวะการทดลอง สามารถ สรุปได้ว่า ความเครียด สนามไฟฟ้า อุณหภูมิ อายุการใช้งานของฉนวน XLPE และระยะเวลาในการป้อนความเครียด สนามไฟฟ้า ส่งผลทำให้เกิดการเสื่อมอายุจากการเผาไหม้และการเกิดออกซิเดชัน ซึ่งการเกิดการเผา ใหม้แก่ฉนวน XLPE จะทำให้โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE เกิดพันธะ C = C ขึ้น หากฉนวน XLPE ได้รับความเครียดทางไฟฟ้า และอุณหภูมิที่มีก่าสูง พันธะ C = C จะเกิดขึ้นมากตามไปด้วย การเกิดออกซิเดชันจะทำให้โครงสร้างทางเคมีของฉนวน XLPE เกิดพันธะ C = O ขึ้น ซึ่งพันธะ C = O ขึ้นอยู่กับความเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิที่ให้แก่ฉนวน XLPE และอายุการใช้งานของ ฉนวน XLPE

โครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ทำการวิเคราะห์ผลด้วยกล้องจุลทรรศน์ เพื่อตรวจสอบพื้นผิว ทางกายภาพ ของเนื้อฉนวน XLPE ซึ่งสรุปได้ว่า ผลของประจุด้างจากทั้ง 3 สภาวะการทดลอง ประกอบไปด้วย ความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ อายุการใช้งานจริงของฉนวน XLPE ไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE ทั้ง 3 สภาวะ การทดลอง

บทที่ 7 สรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 สรุป

งานวิจัยวิทยานิพนธ์นี้เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาระบบ การ วัดประจุค้างในฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน และเพื่อเป็นการทดลองระบบที่สร้างขึ้นได้ศึกษาผลของ ความเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งานจริง ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง นอกจากนี้ยังได้ศึกษาผลของประจุค้างต่อลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกายภาพและ โครงสร้างทางเคมี เพื่อศึกษาผลของประจุค้างต่อการเสื่อมอายุของฉนวน XLPE การคำเนินงานวิจัย วิทยานิพนธ์ดังกล่าวนี้ ได้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์โดยสามารถสรุปผลการคำเนินงานวิจัยและ พัฒนาทางวิศวกรรมเป็นข้อสรุปได้ ดังต่อไปนี้

บทที่ 1 ได้นำเสนอความสำคัญและที่มาของปัญหา โดยกล่าวถึงความสำคัญของประจุด้าง ต่อการใช้งานของสายเคเบิลในระบบกำลังไฟฟ้า เนื่องจากประจุด้างเป็นสาเหตุหนึ่งของการเสื่อม อายุของฉนวน XLPE ก่อนระยะเวลาที่สมควร ซึ่งในปัจจุบันมีนักวิจัยจำนวนที่ได้ศึกษาผลของ ประจุด้างต่อคุณสมบัติของฉนวน XLPE แต่ในประเทศไทยยังมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประจุด้างใน ฉนวน XLPE ยังน้อยอยู่ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ได้รวบรวมและนำเสนอไว้ในบทที่ 2

บทที่ 3 เป็นการนำเสนอทฤษฎีและสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับสัณฐานวิทยาและคุณสมบัติ ของสารฉนวนพอลิเมอร์คุณสมบัติทางกายภาพของวัสดุพอลิเมอร์ ทฤษฎีแถบพลังงาน โครงสร้าง พื้นฐานของสายเคเบิลฉนวนพอลิเมอร์ สาเหตุการเกิดประจุค้างภายในเนื้อฉนวนรวมไปถึงเทคนิค วิธีในการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง โดยข้อมูลที่กล่าวมาขั้นตอนต้นถือว่าเป็นพื้นฐาน สำคัญในการพัฒนาระบบการวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน และการศึกษาลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง

บทที่ 4 เป็นการนำเสนอขั้นตอนการสร้าง อุปกรณ์ที่ใช้ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ระบบ การวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้างในฉนวน XLPE ด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า - เสียงสะท้อน โดย ใช้ตัวอย่าง XLPE ที่แตกต่างกัน 3 ชนิด คือ ฉนวน XLPE ใหม่ ฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 12 ปี และฉนวน XLPE ที่ผ่านการใช้งานมา 15 ปี ฉนวนทั้ง 3 ชนิดทดสอบ ภายใต้ความเครียดทาง ไฟฟ้ากระแสตรง และ ทดสอบภายใต้ความเครียดทางไฟฟ้ากระแสตรงและอุณหภูมิ และการเตรียม วัสดุฉนวน XLPE ที่ใช้ในงานวิจัย บทที่ 5 เป็นการนำเสนอลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างของฉนวน XLPE ที่แตกต่าง กันภายใต้เงื่อนไขการทดลองต่าง ๆ เพื่อศึกษาผลของกวามเครียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ อายุการใช้งาน ของฉนวน XLPE ต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุก้างผลการทดลองพบว่า ลักษณะการกระจาย ตัวของประจุก้างภายใต้กวามเครียดทางไฟฟ้า ความหนาแน่นของประจุก้างที่ก่ากวามเครียดทาง ไฟฟ้าเท่ากันของฉนวนทั้ง 3 ชนิด มีกวามหนาแน่นของประจุก้างดังนี้ ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 15 ปี ฉนวน XLPE ที่ใช้งานมา 12 ปี และฉนวน XLPE ใหม่ ตามลำดับ และเมื่อพิจารณากวาม หนาแน่นของประจุก้างภายใต้กวามเครียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิกีมีข้อสรุปเช่นเดียวกัน แต่กวาม หนาแน่นของประจุก้างกายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าและอุณหภูมิกีมีข้อสรุปเช่นเดียวกัน แต่กวาม หนาแน่นของประจุก้างจะมากกว่ากรณีภายใต้กวามเกรียดทางไฟฟ้าเพียงอย่างเดียว และพบว่าประจุ ก้างที่ตกก้างส่วนใหญ่จะเป็นการตกก้างของประจุบลบมากกว่าการตกก้างของประจุบวก ดังนั้นจึง สามารถกล่าวได้ว่ากวามเกรียดทางไฟฟ้า อุณหภูมิ และอายุการใช้งานของฉนวน XLPE ส่งทำให้ เกิดกวามหนาแน่นของประจุถ้างมากขึ้น

บทที่ 6 ได้นำเสนอการตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีและโครงสร้างทางกายภาพของฉนวน XLPE หลังจากวัดลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เพื่อศึกษาผลของประจุค้างต่อการเสื่อมอายุ ของฉนวน XLPE การตรวจสอบโครงสร้างทางเคมีจะใช้เครื่อง FTIR ในการตรวจสอบ เพื่อหา โครงสร้างพันธะทางเคมีที่เปลี่ยนแปลงไปของฉนวน XLPE หลังการเสื่อมอายุ จากการตรวจสอบ พบว่าฉนวน XLPE ที่ได้เสื่อมอายุแล้วจะปรากฏพันธะ C = C และพันธะ C = O ขึ้น อันเนื่องมาจาก การเผาไหม้ และการเกิดออกซิเคชันของเนื้อฉนวน XLPE การตรวจสอบทางกายภาพจะใช้กล้อง จุลทรรศน์ส่องบนพื้นผิวของเนื้อฉนวน ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่าฉนวน XLPE ที่มีความ หนาแน่นของประจุค้างเป็นจำนวนมากทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเคมีแต่ไม่ส่งผลต่อ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางกายภาพ

จากบทสรุปทั้ง 6 บทที่กล่าวไปข้างต้น สามารถยืนยันได้ว่า ประจุด้างก่อให้เกิดการเปลี่ยน โครงสร้างทางเกมี ที่ส่งผลต่อคุณสมบัติของฉนวน XLPE และระบบการวัดลักษณะการกระจายตัว ของประจุด้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า – เสียงสะท้อนที่สร้างขึ้นสามารถวัดลักษณะการกระจายตัวของ ประจุด้างได้

7.2 ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์ที่ผ่านมาและผลที่ได้ทำให้เกิดแนวกิดและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานวิจัยต่อไปในอนากต ดังต่อไปนี้

 ควรศึกษาและวิจัยเพื่อหาแนวทางการสร้างระบบการวัคลักษณะการกระจายตัวของประจุ ค้างด้วยวิธีพัลส์ไฟฟ้า- เสียงสะท้อน สำหรับสายเคเบิลจริงโคยไม่ต้องปลดสายเคเบิลดังกล่าวออก จากระบบการใช้งาน เพื่อเป็นการประเมินการอายุการใช้งานเบื้องต้นของสายเคเบิลได้ ควรศึกษาและวิจัยการปัจจัยที่คาดว่าจะส่งผลต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวต่อลักษณะการกระจายตัวของประจุค้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลใน การประเมินคุณสมบัติของฉนวน

รายการอ้างอิง

- อรรถพล ตะเระ . (2551). **คุณสมบัติและการทดสอบวัสดุ** . พิมพ์กรั้งที่ 1. ภาควิชาเทคโนโลยีวัสดุ : มหาวิทยาลัยรามกำแหง.
- ศราวุฒ คลี่สุวรรณ์ . "<mark>การเกิดเบรกดาวน์ ในสายเคเบิลฉนวนพอลิเมอร์เนื่องจากประจุด้างและ วอเตอร์ทร</mark>ี" ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าพระนครเหนือ. pp.1-16.
- ผศ.คร.วิมถลักษณ์ สุ ตะพันธ์ และ ผศ.คร. กษมา จารุกำจร (2552). เอกสารการสอนรายวิชา Engineering Materials Part: Polymeric Materials มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี [ออนไลน์] ได้จาก:eng.sut.ac.th/metal/images/stories/.../2_Polymeric_Materials_v_stud.p...
- R. Bartnikas and RM. Eichhorn. (1983). Engineering Dielectrics Electrical Properties of Solid Insulating Materials: Molecular Structure and Electrical Behavior. Astm International.
- Carstensen, P., Farkas, A. A., Campus, A. and Nilsson, U.H., (2005) "The Effect of the Thermal History on the Space Charge Accumulation in HVDC Crosslinked Polyethylene Cables" 2005 Annual Report Conference on Electrical Insulation and Dielectric Phenomena. pp.381-388
- Ditchi, T., Alquie, C., Lewiner, J., Favrie, E., and Jocteur, R. (1989) . "Electrical Properties of electrode/polyethylene/electrodestructures" *IEEE Transactions on Electrical Insulation*. Vol. 24, No. 3, pp. 403 – 408.
- Fu, M., Chen, G., Dissado, L. A., and Fothergill, J. C., (2007) "Influence of Thermal Treatment and Residues on Space Charge Accumulation in XLPE for DC Power Cable Application" *IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation*. Vol. 14, No. 1, pp. 53-64.
- Jones, J. P., Llewellyn, J. P. and Lewis, T. J., (2005) "The Contribution of Field-Induced Morphological Change to the Electrical Aging and Breakdown of Polyethylene" *IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation.* Vol. 12, No. 5, pp. 951-966.

- Kanno,T., Uozwni T., and Inoue Y.,(1998) "Measurement of Space Charge Distribution in XLPE Cable Insulation at High Tmperature" Conference Record of the 1998 IEEE International Symposium on Electrical Insulation, Arlington, Virginia, USA. pp. 85-88
- Kwang, S. Suh , Hwang Sun J., S. Noh Jin. (1994). "Effects of Constituents of XLPE on the Formation of Space Charge" IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation .Vol. 1 No. 6, pp. 1077-1083.
- Kwang, S., Suh, Jung Hoe, K. Seung Hyung, L., and Tatsuo, T. (1996) "Effects of Sample
 Preparation Conditions and Short Chains on Space Charge Formation in LDPE"
 IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation. Vol. 3 No. 2, pp. 153-160
- Mills, D. H., Lewin, P. L., and Chen, G., (2010) "Comparison between the Electroluminescence and Space Charge of Ultraviolet and Thermally Aged Low Density Polyethylene" 2010 Annual Report Conference on Electrical Insulation and Dielectric Phenomena. pp 129-132.
- Mizutani, T., Kenta, S., Kazue, K., Tatsuo, M., Mitsugu I., and Tatsuya N. (2000). "Space Charge Behavior near LDPE / LDPE Interface".2000 Conference on Electrical Insulation and Dielectric Phomena, pp.800-803.
- Mizutan, T., Semi, H., Kaneko, K., (2000) "Space Charge Behavior in Low Density Polyethylene. IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation. Vol. 7 No. 4, pp.503-508
- Montanari, G. C., and Das-Gupta D. K.,(2000) "Polarization and Space Charge Behavior of Unaged and Electrically Aged Crosslinked Polyethy lene" IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation .Vol. 7 No. 4, pp.474-479.
- Montanari, G. C., and Palmieri, F. (2003) **"The effect of humidity on space charge** accumulation in XLPE" 2003 Annual Report Conference on Electrical Insulation and Dielectric Phenomena. pp. 205-208.
- Tanaka, Y., Chen, G., Zhao, Y., Davies, A., E., and Takada, T. (2003) "Effect of Additives on Morphology and Space Charge Accumulation in Low Density Polyethylene" IEEE Transactions on Dielectrics and Electrical Insulation. Vol. 10, No. 1, pp.148-154.

Tatsuo, T., Murata, K., Yasuhiro, T.,(1996) "Dynamic Observation of Space Charge Formation in XLPE using Pulsed Electro-acoustic Method" 1996 IEEE Annual Report - Conference on Electrical Insulation and Dielectric Phenomena, San Francisco, October 20-23, pp. 161-164.

ภาคผนวก

บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

ร_{ัฐวัวอักย}าลัยเทคโนโลยีสุรุบโ

บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

- Thiamsri, R., Ruangkajonmathee, N., Marungsri, B., and Oonsivilai, A. (2011) Effect of Applied
 Voltage Frequency on Electrical Treeing in 22 kV Cross-link Polyethylene Insulated
 Cable. Proc. of World Academy of Science, Engineering and Technology. Vol.60, pp. 376-381.
- Ruangkajonmathee, N., Thiamsri, R., and Marungsri, B., (2012) Space Charge Distribution in
 22 kV XLPE Insulated Cable by using Pulse Electroacoustic Measurement
 Technique. Proc. of World Academy of Science, Engineering and Technology. Vol.72,
 pp. 1138-1141.

Effect of Applied Voltage Frequency on Electrical Treeing in 22 kV Cross-linked Polyethylene Insulated Cable

R. Thiamsri, N. Ruangkajonmathee, A. Oonsivilaiand B. Marungsri

Abstract-This paper presents the experimental results on effect of applied voltage stress frequency to the occurrence of electrical treeing in 22 kV cross linked polyethylene (XLPE) insulated cable.Hallow disk of XLPE insulating material with thickness 5 mm taken from unused high voltage cable was used as the specimen in this study. Stainless steel needle was inserted gradually into the specimen to give a tip to curtli plane electrode separation of 2.5±0.2 mm at elevated temperature 105-110°C. The specimen was then annealed for 5 minute to minimize any mechanical stress build up around the needle-plane region before it was cooled down to room temperature. Each specifien were subjected to the same applied voltage stress level at 8 kV AC rms, with various frequency, 50, 100, 500, 1000 and 2000 Hz. Initiation time, propagation speed and pattern of electrical treeing were examined in order to study the effect of applied voltage stress frequency. By the experimental results, initial time of visible treeing decreases with increasing in applied voltage frequency. Also, obviously, propagation speed of electrical in applied treeing increases with increasing voltage frequency.Furthermore, two types of electrical treeing, bush-like and branch-like treeing were observed. The experimental results confirmed the effect of voltage stress frequency as well.

Keywords---Voltage stress frequency, cross-linked polyethylene, electrical treeing, treeing propagation, treeing pattern

I. INTRODUCTION

RECENTLY, cross linked polyethylene (XLPE) material is Rwidely used as insulating material in high voltage cable for electrical transmission and distribution systems because of its excellent physical, chemical and dielectric properties. However, under multi-stress, i.e. electrical, thermal and mechanical stresses, and over a period of time, its chemical composition and physical morphology may change without avoidable. In consequence, its properties may alter, i.e. increasing of conductivity and dielectric loss and reduction of mechanical, electrical and thermal strengths. Finally, ageing deterioration of XLPE material may occur. Many phenomenia can induce ageing of XLPE material. Partial discharge is one of those phenomena. Electrical treeing is one of partial discharge in an insulation system of XLPE insulated cable. Electrical treeing is not only the main factor affecting the

R. Thiamsri and N. Ruangkajonnnathceaternaster degree student with Sumance University of Technology, Nakhonratchasima, 30000, Thailand,

A.Ounsivilai is with Center of Excellence in Electric Energy, Smart Materials, and Health Science, Postharvest Technology Research Center, School of Electrical Engineering, Surature University of Technology, Nakhon Ratefastima 20000 Thailard,

Nakola raterasing source ransas, *B. Marungsri is with Suranarec University of Technology, NaklonRatchasina, 30000, Thailand (corresponding author, phone: +66 44224366; fax: +66 4422 4601; e-mail: bushvec@sura.ch). reliability of cable insulation, but also the final destructive formof cable insulation operating in the long run. Electrical trees can be initiated from various defects in cable insulation, such as impurity or local high electric field due to the protuberance of semi-conducting shielded layer. It is found that the factors responsible for initiating and propagating of electrical trees in cable insulation depend upon not only the cable manufacturing technique, physical morphology of insulation material but also depending on the frequency of applying voltage[1-5].

Rawangpai et al. [6] reported the experimental results on artificial ageing test of 22 kV XLPE cable for distribution system application in Thailand. XLPE insulating material of 22 kV cable was sliced to 60-70 µm in thick and was subjected to ac high voltage at 23°C, 60°C and 75°C. Testing voltage was constantly applied to the specimen until breakdown. Breakdown voltage and time to breakdown were used to evaluate life time of insulating material. The physical model by J.P. Crine for predicts life time of XLPE insulation material was adopted as life time model and was calculated in order to compare the experimental results.

Hozumi et al. [7] studied influence of morphology on electrical tree initiation in polyethylene and insulation of the XLPE cables under ac and impulse voltages.

Zheng et al. [8]studied the electrical tree growing characteristics. The relationship between electrical tree propagation and the material morphology in XLPE cable insulation has been elucidated.

Xic et al. [9] found the statistical initiation and propagation characteristics of electrical trees in XLPE cables with different voltage ratings from 66 to 500 kV. They investigated electrical treeing under a constant test voltage of 50 Hz/7 kV (the 66 kV rating cable is from UK, the others from China). They found that the characteristics of electrical trees in the inner region of 66 kV cable insulation differed considerably from those in the outer region under the same test conditions.

Yoshimura et al. [10] reported results on the influence of interfacial pressure on treeing deterioration in XLPE. However, they did not find any clear change in the breakdown time with increasing interfacial pressure.

Auckland et al. [11] focus on a mechanical approach to the understanding of electrical treeing. In their view, treeing initiation is believed to arise from fatigue forces induced by the applied voltage. During the growth microscopic explosions within the dielectric due to localized intrinsic breakdown will create check waves which lead to fatigue failure and fracture. It is verified by experiments that tree growth may be

376

controlled by the fracture toughness of the polymer as well as by its modulus of elasticity,

Noto and Yoshimura [12] examined polyethylene under various frequencies of ac electric stress. It was found that tree does not follow a linear growth relationship with the frequency. Under various applied voltages, tree exhibits different growth characteristics with various frequencies.

Many researchers have studied the effects of morphology of semi-crystalline material on the initiation and propagation of electrical trees in the past decades, but little attention was paid to the influence of frequency voltage on electrical tree in XLPE cable insulation [7-12]. In this study, initiation time, propagation speed and pattern of electrical treeing in 22 kV XLPE insulated cable subjected to sinusoidal waveform voltage stress with various frequency from 50-2.000 Hz were examined. The effects of applied voltage stress frequency to the occurrence electrical treeing were studied and elucidated.

II. TEST ARRANGEMENT

A. Specimen

In this study, all specimens were taken from a commercial 22 kV XLPE distribution power cable having copper conductors 12 mm in diameter and XLPE insulation 6 mm thick, as shown in Fig. 1. This type of power cable is used for underground distribution system of Provincial Electricity Authority (PEA) of Thailand. Unused cable was cut intohollow disc with a thickness of 5 mm. Cable cover and semiconducting layer wereremoved before the experimental.Stainless steel needle was inserted gradually into the specimen to give a tip to earth-plane electrode separation of 2.5±0.2mm at elevated temperature of 105-110°C.The specimen was then annealed for approximately 5 minutes to minimize any mechanical stress build up around the needleplane region before it was cooled down to room temperature. A typical specimen with an inserted needle is shown in Fig. 2.

B. Test Method

During the experimental, the specimen was immersed in insulating bath oil to prevent external discharges or flashover. Testvoltage was applied from high voltage amplifier (8 kV AC mms) with various frequencies at 50, 100, 500, 1000 and2000 Hz, respectively. The experimental was conducted at room temperature (25°C). For each frequency of voltage stress, the occurrence of electrical treeing was enlarged by using digital microscope (5-500X) andwas continuously recorded until electrical treeing cover \approx 90% of needle-plane gap spacing. Electrical failure or breakdown of XLPE insulating material was avoided. Schematic diagram of experimental setup is illustrated in Fig.3 and actual experimental layout is illustrated in Fig.4.

III. TEST RESULTS AND DISCUSSIONS

From the experimental results, significant differences in the occurrence of electrical treeing at each voltage stress frequency were observed. Three characteristics of electrical treeing, i.e. time of first visible treeing, treeing pattern and treeing propagation time, were analyzed and were discussed for each voltage stress frequency. Video capture software is useful tool for analyses the recorded video.

Incaseof applied voltage stress frequency at 50 Hz, first of visible treeing having 0.4 mm in length was observed after applying voltage stress for 31 minute. Electrical treeing initiated from tip of the needle electrode and expanded to the plane electrode. After applying voltage stress for 90 minute.

the expansion of electrical treeing reached 1.01 nm. Branch like treeing expansion with slowly speed propagation was observed for this voltage stress frequency. Caption picture of electrical treeing from recorded video are illustrated in Fig.5.

In case of applied voltage stress frequency at 100 Hz, first of visible treeing having 0.28 mm in length was observed after applying voltage stress for 22 minute. Electrical treeing initiated from tip of the needle electrode and expanded to the plan electrode. Unlike previous frequency, brush-like treeing was observed for this voltage stress frequency. The expansion of bush-like treeing reached 1.07 mm after applying voltage stress for 66 minute. Propagation speed of bush-like treeing at frequency 100 Hz is faster than that of frequency 50 Hz. Caption pictures of bush-like treeing are illustrated in Fig.6.

In case of applied voltage stress frequency at 500 Hz (ten times of power frequency), first of visible electrical treeing having 0.37 mm in length was observed after applying voltage stress for 15 minute. Electrical treeing initiated from tip of the needle electrode and expanded to the plane electrode same as those two previous frequencies. However, propagation and expansion speeds are faster than those of the two previous frequencies. The expansion of branch-like treeing reached 1.52 mm in length after applying voltage stress for 80 minute. Caption pictures of branch-like treeing are illustrated in Fig.7.

In case of applied voltage stress frequency at 1000 Hz (twenty times of power frequency), first visible electrical treeing having 0.43 mm in length was observed after applying voltage stress for 9 minute. Also, electrical treeing initiated from tip of the needle electrode same as the previous three frequencies, 50 Hz, 100 Hz, and 500 Hz, respectively. The expansion of electrical treeing reached 1.98 mm in length after applying voltage stress 62 minute. Such treeing occurrence indicates higher propagation speed when comparing with the other frequency. Caption picture of branch-like treeing are illustrated in Fig.8.

In case of applied voltage stress at frequency 2000 Hz (forty times of power frequency), first of visible electrical treeing was observed after applying voltage stress 5 minute. Apparent of visible treeing is the most fastest comparing with the other frequency. Branch-like treeing, also, initiated from tip of needle electrode and reached 2.48 mm in length after applying voltage stress 40 minute. Caption picture of electrical treeing are illustrated in Fig.9.

TABLE I

	COMPAR	ISON PROPAC	ATION LE	NGTH AND P	ROPAGATI	ON TIME OF I	LECTRICA	U. TREEING	
501	Hz	100	Hz	500	Hz.	1,00)Hz.	2,000) Hz
Length (rrm)	Time (min)	Leugth (mm)	Time (min)	Length (mm)	Time (min)	Length (mm)	Time (min)	Length (mm)	Time (min)
0.40	31	0.28	22	0,37	15	0.43	9	0,78	5
0.41	35	0,31	28	0,41	21	0.51	15	0,81	7
0.43	37	0.39	33	0.48	25	0.59	20	0.87	9
0.49	41	0.46	38	0.59	29	0.75	25	0.93	11
0.53	43	0.58	40	0.67	35	0.86	30	0.99	12
0.61	48	0.61	42	0.75	37	0.98	35	1.23	14
0.68	51	0,64	46	0.80	41	LH	37	1.32	16
0.72	55	0.73	50	0.91	44	1.30	40	1,38	17
0.86	59	0.81	56	1,06	50	1,46	44	1,43	18
0,91	63	0.89	60	1.21	55	1,53	49	1.55	20
0.96	69	0,99	66	1.35	59	1.61	54	1.63	24
1.00	74	1.07	70	1.41	64	1.73	56	1.75	28
1,00	84	1.07	75	1.51	71	1.85	59	1.98	32
1.01	90	1.07	80	1.51	77	1.89	60	2.13	36
1.01	00	1.07	01	1.52	80	1.09	62	1.19	40

In order to examine the effect of applied voltage stress frequency, propagation length and propagation time of electrical treeing were measured by using video caption pictures. The measuring results illustrated in Table I and were plotted together, as shown in Fig. 10.As shown in Table I, initial time of visible treeing (recorded video) decreases with increasing in applied voltage frequency. Obviously, as shown in Fig. 10, propagation speed of electrical treeing increases with increasing in applied voltage frequency. The experimental results show that voltage stress frequency is one of dominant effect to the occurrence of electrical treeing. Furthermore, as illustrated in Table II, Two types of electrical treeing, bushlike and branch-like treeing were observed from the experimental.

PATTERN OF ELECTRICAL TREEING Frequency Time Treeing Treein

TABLE II

(Hz)	(min)	length(mm)	characteristic
50	99	1.01	Branch (rec
100	92	1,07	Bush (ree
500	80	1,52	Branch tree
1,000	62	1.98	Branch tree
2,000	40	2.48	Branch tree

IV. CONCLUSION

The following conclusions are given according to the experimental results.

(1) Initial time of visible electrical treeing decrease with increasing in applied voltage stress frequency.

(2)Obviously, propagation speed of electrical treeing increase with increasing in applied voltage stress frequency.

(3) Two types of electrical treeing, bush-like and branchlike treeing, were observed.

ACKNOWLEDGMENT

The Authors would like to thank you Suranaree University of Technology for financial support.

REFERENCES

- J. V. Champion, S. J. Dold, Y. Zhao, A. S. Vaughan, M. Brown, A.E. Davies, S. J. Sutton and S. G. Swingler, "Morphology and Growth of Electrical Trees in a Propylenc/ethylene Copolymer," *IEEE Transaction on Dielectrica in Real Electrical Insulation*, Vol. 8, pp. 284-292, 2001.
 J. V. Champion, S. J. Dodd, A. S. Vaughan, Y. Zhao, and S. J. Sutton, "Effect of Voltage, Temperature and Morphology on Electrical Treeing in Polyethylene Blends", *Proceedings of Dielectric Materials, Measurement and Applications*, No.473, pp. 354-40, 2060.
 E. David, J. Parpal, and J. Crine, "Influence of Internat Mechanical Stress and Strain on Electrical Performance of Polyethylene", *IEEE Transaction*, Vol. 8, pp. 248-57
- Transaction on Dielectric and Electrical Insulation, Vol. 3, pp. 248-57 1996.
- Y. Zhao, A. S. Vaughan, J. V. Champion, S. J. Dodd, and S. J. Suttor "The structure of Electrical Trees in Semi-crystalline Polymers [4]

380

Proceedings of Dielectric Materials, Measurement and Applications, London Guildhall University UK, IEE Conference Publication, No. 473, pp. 314-319, 2000. A. Xie, X. Zheng, S.Li and G.Chen, "Investigations of electrical trees in

- [5] A. Ale, A. Zheng, S. Li and O.Chen, "Intestigators of electrical trees in the inner layer of XLPE cable insultation using computer-sided image recording monitoring" *JEEE Transaction on Dielectric and Electrical Insulation*, Vol.17, pp.685-693, 2010.
 A. Rawangpia, B. Marungsri and N. Chonnawang "Artificial secclerated ageing test of 22 kV XLPE cable for distribution system applications in Thailand", *Birkl Academs of Science, Engineering and Evaluation (Science)*, 200-235, 2010.
- [6]
- appreciations in Handra (1999). And Actionary of observe Englancering fails Technology (sauce 65, pp. 220-225, 2010).
 N. Hozumi, M.Okamoto and H.Fukagawa "The influence of morphology on electrical tree initiation in polyethylene under AC and impute voltages", *IEEE Transaction on Dielectric and Electrical Insulation*, Vol.25, pp. 707-714, 1990.
 X.Zheng and G.Chen, "Propagation mechanism of electrical tree in YEB, eable inequality in the investigation and electrical tree in
- XLPE cable insulation by investigating a double electrical ince structure" *JEEE Transaction on Dielectric and Electrical Insu-Insulation*, Vol.15, pp.800-807, 2008, A.S.Xie and X.Q.Li, "Electrical trees in inner and outer layer of different voltage rating XLPE cable insulation" *International* Symposium on *Electrical Insulating Materials (ISEIM/2008)*, pp.380-381, 2008. [9] 383 2008
- [10] N. Yoshimuna, E. Hinade, Y. Changmin, H. Miyata and T. Niwa. "Effect of Interface Pressure on Treeing Deterioration in Cross linked Polyethylene", Proceeding of International Conference on Property and Application of Dielectric Material, pp. 444-447,1994
- [11] M.N. Arbab and D.W. Auckland: "Growth of electrical trees in solid insulation" IEE Proceeding of Science, Vol. 136, No. 2, pp. 73-78. 1989.
- (198).
 [12] F. Noto and N. Yoshimura, "Voltage and Frequency Dependence of Tree Growth in Polyellylene", *IEEE Conference on Electrical Insulationand Dielectric Phenomena (CEIDP)*, pp. 206-217, 1974.

Ratthakhet Thiamsei was born in Angthone Thailand, in 1987. He received his B.Eng, in Electrical Engineering from Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima, Thailand, in 2009, Currently, He is a master degree student in school of Electrical Engineering, Institute of engineering, Suraturee University of Technology. His interesting research areas are high voltage technology applications, high voltage insulation technology and power system technology.

University of Technology, Nakhon Ratelsina, in 2009. Currently, le is a matter degree student in school of Electrical Engineering. Institute of engineering. Suranaree University of Technology His interesting research tool insulation technology.

AnantOonsivilai.was born in KhonKaen Province, Thailand, in 1963. He received his B.Eng from Khon Khan University, and M.Eng. from King Mongkut Institute of Technology North Bangkok, Thailand and PhD. From Dalhousic University, Canada, all in Electrical Engineering, in 1986,1992 and 2009, respectively. Dr. Oonstvikti is currently an Assistants Professor in school of Electrical Engineering. Suranarce University of Technology, Thailand.

Boonruang Marungsri was born in Naktion Buonruang Marengsri was born in Nakhon Rinchusima Province, Thailand, in 1973, He received his B. Eng, and M. Eng, from Chulalongkorn University, Thailand in 1996 and 1999 and D. Eng, from Chubd University, Kasugai,

381

Aichi, Japan in 2006, all in electrical engineering, respectively. Dr. Maningsri is currently an assistant professor in School of Electrical Engineering. Suranarce University of Technology, Thailand, His areas of interesting research topic are high voltage insulation technologies and electrical power system

Space Charge Distributionin 22 kV XLPE Insulated Cable by using PulseElectroacoustic Measurement Technique

N. Ruangkajonmathee, R. Thiamsti, and B. Marungsri*

Abstract—This paper presents the experimental results on space charge distribution in cross-linked polyethylene (XLPE) insulating material for 22 kV power distribution system cable by using pulse electroacoustic measurementtechnique(PEA),Numbers of XLPE insulating material ribbon having thickness 60 µmtaken from unused 22 kV high voltage cable were used as specimen in this study. DC electric field stresswas applied to test specimen at roon temperature (25° C). Four levels of electric field stress,25 kV/nm, 50 kV/nm, 75 kV/nm, and 100 kV/nm, were used. In order to investigate space charge distribution characteristic, space charge distribution characteristics were measured after applying electric field stress 15 min, 30 min and 60 min, respectively. The results show that applied time and magnitude of de electric field stress play an important role to the formation of space charge.

Keywords—Space charge distribution, pulsed electroacoustic (PEA)technique, cross-linked polyethylene (XLPE), DCelectrical fields stress.

1. INTRODUCTION

Nowadays, XLPE is used an insulating material in high voltage power cable. The advantages of XLPE are high

dielectric strength and electrical resistivity combined with good physical propertiessuch as resistance to cracking and moisture penetration[1-2]. However, under certain operating conditions, their good electrical insulation properties may become degraded. For example, trapped or low mobility electrically charged species within the bulk can give rise to space charge, resulting in localized electric stress enhancement. This can cause further concentration of charge and lead to premature failure of the material[3-4].

In a solid dielectric medium, space charge and electric displacement are related by theMaxwell-Gauss equation. In situations where quantities depending on only onespatial coordinate, z, this equation is expressed as[5]:

$$\frac{\partial D(z)}{\partial z} = \rho(z) = \rho_c(z) + \rho_p(z) (1)$$

where:

D(z) is the electric displacement, p(z) is the total charge density,

 N. Ruangkajommathee and R. Thiansri aremaster degree studentswith Suranaree University of Technology, Nakhantrachasima, 30000, THAILAND.
 *B. Marungsri is with Suranaree University of Technology, NakhanRatchasima, 30000, THAILAND (corresponding author, phone: 466 412234365 (ax: 466 4422 4601; e-mail: binshee@ sul.ac.th). $\rho_c(z)$ is the volume density of space charges, defined as real charges, beingpositive or negative, including surface and bulk charge,

 $\rho_{A}(z)$ is the volume density of bound charges, defined in respect to material polarization P as:

$$\rho_p(z) = -\frac{\partial P(z)}{\partial z}$$
(2)

If the polarization is uniform along the z direction, the total charge is the spacecharge,

Space charge effects have been widely recognized as one of the major components of the electrical aging processes in polymeric insulation, because it may raise the electric field locally and hence initiate a degradation mechanism in insulator [3, 6-7]. Therefore, it is very important to understand space charge effects to polymer insulation.

PEA technique is a nondestructive method, which has been developed to measure dynamically net charge density as a function of distance through solid insulating materials under an applied voltage. The principle of space charge measurement using the PEA technique is well known and reported elsewhere[5-6,8-9].

Kwang et al. [10] studied effects of constituents of XLPE on the formation of space charge by PEA technique, cross-linked part of low density polyethylene (LDPE) encourages antioxidant and residual byproducts on the formation of space charge in XLPE have been investigated.

Montanari et al. [11] reported results the effect of humidity on space charge accumulation in XLPE at room temperature and humidity concentration from 5 to 95%. Space charge measurements were performed by using the PEA technique. Different levels of DCconstant poling field were considered, ranging from 5 kV/mm to 185 kV/mm.

Chen et al. [12] report the effect of mechanical deformation on space charge dynamics in XLPE. Thin films were peeled from a66 kV commercial XLPE cable. Space chargemeasurements under DC electric fields have beenmonitored using the PEA technique.

Chonget al. [13]reports on space charge evolution in XLPE planarspecimens approximately 1.20 mm thick subjected to electric stress level of 30 kV_{dc}/mm affour temperatures 25, 50, 70 and 90°C for 24 h.Space charge distributions aredoninated by positive charge when tested at high temperatures regardless of specimens treatment and positive charge propagation enhances as testing temperature increases. This can be a major cause of concern as positive charge propagation has been reported to be related to insulation breakdown.

In this paper, space charge distribution in XLPE insulating material for 22 kV cable under different dc electric fields ranging from 25 kV/mm to 100 kV/mm have been investigated by using the PEA measurement technique. The influence of electric field stress on space charge distribution been investigated.

II.EXPERIMENTAL

A. Specimens

in Table 1. TABLE1

TEST CONDITIONS			
PEA system	Conditions		
Electric Field	25-100 kV/mm		
Pulse Voltage	400 V, 5ns, 1kHz		
Specimens thickness	60um		
High voltage Amplifier	1:2000		

applied to specimens. The experimental conditions are shown

Specimens for the experimental made from un-aged 22 kV XLPE distribution power cables having copper conductors 12 mm in diameter and XLPE insulation 6 mm thick, as shown in Fig. 1. This type of power cable is used in underground distribution system of Provincial Electricity Authority of Thailand.Numbers of XLPE ribbon with thickness 60 µm were cut from the insulation around a cableby using a microtome. All specimens were measured precisely before testing so the thickness effect is neglected.

Fig.1Cross-section of 22 kV XLPE cable

B.Test Arrangement and Test Methods

The PEA technique was chosen to detect space chargein specimens due to its simplicity in structure, low costand easy to implement. A highvoltage pulse with 5 ns length is applied to the specimenssandwiched between the two electroides. The pulseelectric field produced internets with charge layers, generating an electric force which displays charge. Theconsequence is the formation of pulsed acoustic waves in correspondence of each charge layer with respect toneutrality. The resultant acoustic signals are detected by a piezoelectric transducer (PVDF) so that the chargedistribution in the specimens under test can be obtainedfrom the output voltage profile of the transducer. Theelectric signal obtained in time domain represents thecharge distribution. The analysis of space chargeprofiles is restricted to one dimension

The schematic diagram for the PEA system used for this experiment is shown in Figure 2. The electric signal obtained in time domain represents the charge distribution. To obtained quantitative charge distribution, a proper calibration is required [14].

Electrodes and specimens were immersed in transformer oil in order to avoid surface flashover in air. The experimental layout is shown in Fig. 3. To observe space charge dynamics, the electric fields ranging from 25 kV/mm to 100 kV/mmwere

Fig.2 Test arrangement

Fig. 3 Test chamber

10. TEST RESULTS AND DISCUSSION

The PEA measurements were performed at room temperature after applying DC field stressfor 15 min, 30 min and 60 min,respectively. The experimental were carefully conducted in order to obtain the precisely results. Measurement results for each electric field stress level are illustrated in Fig. 4, Fig. 5, Fig. 6 and Fig. 7, respectively.

The Authors would like acknowledge Saranaree University of Technology for financial support.

REFERENCES

- [1] R. Arrighi, "From Impregnated Paper to Polymeric Insulating Material in Power Cables", IEEE Trans. Electr. Insul., Vol. 21, 1986, pp.7-18. £2]
- in Power Cables", *IEEE Trans, Electr.Insul.*, Vol. 21, 1986, pp.7-18.
 T. L. Hanky, R. P. Burford, R. J. Flerning and K. W. Barber, "A General Review of Polymeric Insultion for Use in HVDC Cables", *IEEE Electr. Insul. Mag.*, Vol. 19, No. 1, 2003, pp. 13-24.
 Y.Zhang J.Lewiner, C.Alquie and N. Hampton "Evidence of storng correlation between space charge buildup and breakdown in cable insultation", *IEEE Trans, Dielectr. Electr. Insul.*, Vol.4, 1997, pp. 83-778.
 Z.Liu "R.Liu "H. Wang and W. Lis "Space charge and initiation of electrical trees", *IEEE Trans, Electr. Insul.*, Vol.24, 1989, pp.9-83.
 Gallot-Lavalliće, V. Oriseri, G. Teyssedre and C. Lauren, "The pulsed electro-acoustic technique in research on dielectrics for electrical [3] [4]
- [5] pulsed electro-acoustic technique in research on dielectrics for electrical Rised of the Section Communication in the alternative Cellins in Contrast or an engineering 'Today's achievements and perspectives for the future''. *RS-RIGE*, Vol. 8, No. 5, June 2005, pp. 749 – 772. L. Dissedo, G. Mazzanti and G. C. Montanari, "The Role of Trapped Space Charges in the Electrical Aging of Insularing Materials", *IEEE*
- [6] Trans, DielandElectr. Insul., Vol. 4, 1997, pp. 496-506. C. Le Gressus and G. Blaise. "Breakdown Phenomena Related to
- [7] Trapping De-Trapping Processes in Wide Band Gap Insulators" / *EEE Trans. Electr. Insul.*, Vol. 27, No. 3, 1992, pp. 472-481.
- T. Maeno, H. Kushibe, T. Takada and C.M. Cooke, "Pulsed electroacoustic Method for the measurement of volume charge in [8] e-beam irradiated PMMA", Proc. IEEE Conf. Electr.Insul.Dicl. Phenomena,1985, pp. 389-397.

- "Measurement of spatial charge distribution in thick dielectrics using thepalsed electroacoustic method". *IEEE Trans. Electr.Insul.*, Vol.

- Charge Dynamics in XLPE Insulation", IEEE Trans. Electr.Insul., Vol.

KhonKaen Province, Thailand, in 1987. He received his B. Eng. in Electrical Engineering from Suranaree University of Technology. Nakhon Ratchsima, in 2009, Currently, He is a master degree student in school of Electrical Engineering, Institute of engineering, Suranaree University of Technology, His research topic interesting is High voltage

Thong Province, Thailand, in 1987. He received his B. Eng. in Electrical Engineering from Suranaree University of Technology, Nakhon Ratchasima, Thailand, in 2009, Currently, He is a master degree student in school of Electrical Engineering, Institute of engineering. Suranaree University Technology. His interesting areas arehigh voltage technology applications, high voltage insulation technology

and power system technology.

Boonruang Marungsri was born in Nakhon Ratchasima Province, Thailand, in 1973. He received his B. Eng. and M. Eng. from Chulalongkorn University, Thailand in 1996 and 1999 and D. Eng. from Chubu University. Kasugai, Aichi, Japan in 2006, all in electrical engineering, respectively. Dr. Marungsri is currently an assistant professor in School of Electrical Engineering, Suranaree University

of Technology, Thailand. His areas of interest are high voltage insulation technologies and electrical power system.

1141

ประวัติผู้เขียน

นาขณัฐวุฒิเรืองขจรเมธิเกิดเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2530 ที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มศึกษาระดับอนุบาลและประถมศึกษา ที่โรงเรียนบ้านสาวะถี อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนสาวะถีพิทยาสรรพ์ อำเภอเมือง จังหวัด ขอนแก่น และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนขอนแก่นวิทยายน อำเภอ เมือง จังหวัดขอนแก่น เมื่อ พ.ศ. 2548 ในภายหลังได้เข้าศึกษาต่อระดับปริญญา วิศวกรรมศาสตร บัณฑิต (วิศวกรรมไฟฟ้า) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมาและสำเร็จการศึกษา ในปี พ.ศ. 2552 จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตร บัณฑิต (วิศวกรรมไฟฟ้า) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมาและสำเร็จการศึกษา ในปี พ.ศ. 2552 จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ในกลุ่มวิจัยไฟฟ้า กำลังและพลังงาน สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี โดยระหว่าง ศึกษา ระดับปริญญาโท มีประสบการณ์สอนเป็นผู้สอนปฏิบัติการของสาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สำนัก วิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีจำนวน 4 รายวิชา ได้แก่ (1) ปฏิบัติการ เครื่องจักรกลไฟฟ้า 1 (2) ปฏิบัติการระบบไฟฟ้ากำลัง 2 (3) ปฏิบัติการวิศวกรรมไฟฟ้า 1 โดยมี ผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในขณะศึกษาดังปรากฏในภาคผนวก ทั้งนี้ผู้วิจัยมี ความสนใจทางด้านระบบไฟฟ้ากำลัง และวิศวกรรมไฟฟ้าแรงสูง

ร_ัร_ัว_{วักยาลัยเทคโนโลยีสุรบา}